Jaarboek 2015

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

Jaarboek 2015

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIË
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

© Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten
Hertogsstraat 1
B-1000 Brussel / België
Tel.: 02 550 23 23
Fax: 02 550 23 78
info@kvab.be
http://www.kvab.be
Depotnummer: D/2016/0455/04

© Foto's: Koninklijke Vlaamse Academie van
België voor Wetenschappen en Kunsten

Inhoudstafel

Voorwoord 7

Bestuur van de Academie – 2015 10
Bestuur van de Academie – 2016 11

Nieuwe leden 12

Algemene Openbare Vergadering - 12 december 2015 21
- Programma 21

Beschouwingen van de Klassenbestuurders 22
- Klasse van de Natuurwetenschappen 22
- Klasse van de Menswetenschappen 23
- Klasse van de Kunsten 25
- Klasse van de Technische Wetenschappen 27

Mededelingen in de Klassen 30
- Klasse van de Natuurwetenschappen 30
- Klasse van de Menswetenschappen 31
- Klasse van de Kunsten 32
- Klasse van de Technische Wetenschappen 33
- Overzicht vergaderingen 34

Huldiging jarige leden 35

Academische Fondsen en Prijzen 56
- Laureaten van de Academie 2015 56
- Gouden Penning 2015 60
- Laureaten Fondsprijzen 2015 63
  - Henri Schoutedenprijs 63
  - Paul Van Oyeprijs 64
  - Charles De Clercqprijs 65
  - Erik Duvergerprijs 67
  - Prijs Pro Civitate 67
  - Frans Van Cauwelaert Prijs 68
- Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting 70
- Onderscheiding Wetenschapscommunicatie 72

Denkersprogramma 2015 – End of Postwar 76

Denkersprogramma 2015 – Kunst en Geld 79

Jaarverslag Contactfora 82

CoHiWet 84

Reflectiegroep Energie 85

Academisch Cultureel Forum 86

Vlaamse Academische Stem - VLAST 88

Jonge Academie 89

VCWI 91

Standpunten 94

Nationaal Biografisch Woordenboek 102

Nationale samenwerking 104

Internationale samenwerking 107
- Internationale uitwisselingen dankzij bilaterale overeenkomsten 107
- RASAB 108

In Memoriam 111
- Karel BUFFEL 111
- Walter VAN GERVEN 113
- Jan JONGBLOET 113
- Roland MAES 117

Samenstelling Academie – December 2015 119
- Klasse van de Natuurwetenschappen 119
- Klasse van de Menswetenschappen 121
- Klasse van de Kunsten 123
- Klasse van de Technische Wetenschappen 125

- Commissies van de Academie 127
  - Kandidaturencommissie 127
  - Laureatencommissie 128

- Langlopende Projecten 129
  - Adviesraad Contactfora 129
  - Academisch Cultureel Forum 129
  - Wetenschappelijke commissie van het Nationaal Biografisch Woordenboek 129

Vlaamse Academische Stem (VLAST) 130
Reflectiegroep Energie 131
Adviesraad Jonge Academie 131
Stuurgroep Wetenschapscommunicatie 132
Commissie Historische Wetenschappen 132
Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden 132
Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies 133
Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis 133

Commissies voor de Academische Fondsen 135
O. Callebautfonds 135
Mgr. J. Coppensfonds 135
Mgr. C. De Clercqfonds 135
O. Dupontfonds 135
E. Duvergerfonds 136
J. Gillisfonds 136
Mgr. R. Lenaertsfonds 136
Mac Leodfonds 136
M.-C. Maselisfonds 137
H. Schoutedenfonds 137
H. Vanderlindenfonds 137
F. Van der Muerenfonds 137
P. van Oyefonds 138
F. Van Cauwelaertfonds 138

Instellingen onder voogdij van de Academie 139
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis 139
Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie 139
Belgisch Historisch Instituut te Rome 140
Studiecentrum voor de vijftiende-eeuwse Schilderkunst in de Zuidelijke Nederlanden en het Prinsbisdom Luik 140
Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis 140
Archief- en Bibliotheekwezen in België 140
Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis 140
Union Académique Internationale 140
Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI) 140
Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI) - Comité van Toezicht 141

Voorwoord

2015 was een druk jaar, waarbij enkele gebeurtenissen de normale gang van zaken bemoeilijkten. Onverwacht hadden we een nieuwe voorzitter nodig en gelukkig vonden we Hubert Bocken bereid om deze taak op zich te nemen. Als ondervoorzitter werd hij opgevolgd door Jacques Willems, een functie die in de aanloop naar de verkiezingen waargenomen werd door Irina Veretennicoff. Een staflid verliet de Academie, wat aanleiding gaf tot een openbare vacature waarop 138 personen kandideerden.

Gelukkig legden deze gebeurtenissen geen hypotheek op de vooruitgang van belangrijke dossiers zoals de uitwerking van een degelijke communicatiestrategie en de invoering van een goede website gekoppeld aan een efficiënt databeheersysteem. Deze moeten toelaten onze vele activiteiten vlotter te organiseren en onze realisaties grotere zichtbaarheid te geven. Hiervoor is in 2015 heel wat voorbereidend werk geleverd en zijn belangrijke beslissingen genomen. Ook de nieuwe beleidsmedewerker werd geselecteerd in functie van een verbetering van de communicatie, zowel extern als intern.

In 2015 hebben onze leden, gesteund door de staf, heel wat gerealiseerd, waaronder twee Denkersprogramma´s met een buitenlandse denker: vanuit de Klasse van de Menswetenschappen was dit "The End of Postwar" met als denker Ian Buruma, terwijl de Klasse van de Kunsten het thema "Kunst en Geld" aansneed, met als denker Cees Hamelink. Het Denkersprogramma met een Vlaamse denker was gewijd aan innovatief ondernemerschap via spin-offs van kennisinstellingen.
Vanuit de Klasse van de Technische Wetenschappen werd in de herfst gestart met de voorbereiding van "Water en Klimaat", één van de programma´s van 2016, waarbij gekozen werd voor een duo van denkers. Een tweede programma van 2016 zal georganiseerd worden door de Klasse van de Natuurwetenschappen en heeft als thema "The Doctoral Space revisited".

Dit jaar kwamen weer acht Standpunten tot stand, rapporten van de Academie met gefundeerde analyses en beleidsaanbevelingen. De KMW publiceerde Standpunten over "Talige diversiteit in het Vlaams onderwijs", "Metamorfoses van het Europese historisch besef, 1800-2000", "Financiële vorming" en "Het debat rond de federale culturele en wetenschappelijke instellingen (2010-2015)". Dit laatste Standpunt werd voorgesteld in aanwezigheid van staatssecretaris voor wetenschapsbeleid Elke Sleurs. Het Standpunt "De Chemische weg naar een CO_2-neutrale wereld" van de KNW kon rekenen op positieve reacties van de Vlaamse Regering en werd meegenomen door de onderhandelaars op de klimaattop in Parijs. Vanuit KTW was er een Standpunt over "Energiezuinig bouwen en verbouwen". Er kwamen 2 Standpunten tot stand die voortbouwden op de bevindingen van de Denkersprogramma´s van 2014: "Hoger onderwijs voor de digitale eeuw" door KTW, en "De STEM-leerkracht" door KNW en KTW; ze werden toegelicht op het kabinet van de minister van onderwijs. Omtrent een

aantal Standpunten uit 2014 werden nog speciale evenementen georganiseerd ter attentie van goedgekozen doelgroepen. Het is een aanzet tot het bekomen van een verhoogde impact van onze Standpunten. Deze aanpak zal nu verder uitgewerkt worden.

De Reflectiegroep Energie, een permanente KVAB denktank, hoofdzakelijk van de KTW, heeft zich ook in 2015 verdienstelijk gemaakt, onder andere met een debatavond rond opslag van elektrische energie en met de publicatie van het impactvol Standpunt over "Energiezuinig bouwen en verbouwen" dat voorgesteld werd tijdens een debatavond. Met de Reflectiegroep Energie ondersteunt de Academie het netwerken tussen energieprofessionals in deze interessante periode van energietransitie.

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit vierde dit jaar zijn tweede verjaardag. Deze commissie, erkend door alle Vlaamse universiteiten en onderzoekscentra, kan een tweede advies geven op klachtendossiers inzake wetenschapsfraude. In 2015 werd een stevige reglementswijziging voorbereid en legde de VCWI vele contacten.

De Stuurgroep Wetenschapscommunicatie heeft voor de derde keer onderscheidingen uitgereikt aan wetenschappers die uitmuntend communiceren over onderzoek naar het brede publiek. De stuurgroep bestaat uit leden van de KVAB en van de Jonge Academie, aangevuld met experten wetenschapscommunicatie uit de universitaire associaties en mediafiguren. Dit jaar was de loopbaanprijs voor Paul Igodt en Frank De Clerck, het duo achter de Vlaamse Wiskunde Olympiade.

De Jonge Academie, die werd opgericht in 2013, telt nu 57 leden, waaronder ook enkele kunstenaars. In 2015 publiceerden zij een Standpunt over interdisciplinair onderzoek in Vlaanderen en werkten mee aan het Standpunt over informaticawetenschappen in het onderwijs. Ook hebben zij volop ingezet op een verbetering van de communicatie over en door wetenschappers in de media, met als hoogtepunt de "Week van het Weten", een samenwerking met De Standaard. Zij organiseerden dit jaar een internationale bijeenkomst, waarin samen met andere Europese Jonge Academiën overlegd werd over actuele thema's. Voor volgend jaar plannen zij een Standpunt over Citizen Science en een samenwerking met Bozar rond kunst en wetenschap.

Naast een aantal publicaties bij uitgeverij Peeters kwam een box met 4 DVD´s tot stand met de interviews door Mark Eyskens en Frans Boenders van telkens een wetenschapper en een kunstenaar. De gesprekken, gebaseerd op het boek Mee met Morgen, werden oorspronkelijk uitgezonden op de zender Cultuur 7.

Naar goede gewoonte verschenen de Academieberichten driemaal, werden allerlei voordrachten en concerten georganiseerd in het kader van het Academisch Cultureel Forum en organiseerde VLAST (Vlaamse Academische Stem) een aantal bezoeken van tentoonstellingen.

De nodige voorbereidingen werden getroffen voor een gepaste herdenking van 200 jaar heroprichting van de Academie. Waar de Academie in Brussel voor het eerst opgericht werd in 1772 door keizerin Maria Theresia van Oostenrijk, werd zij opgeheven onder de Franse bezetting en heropgericht door koning Willem I in 1816.

Ook in 2015 voldoen we aan de vereisten zoals omschreven in het convenant. Er werd verder gewerkt aan de implementatie van het organisatieontwikkelingsplan en aan de verjonging en vervrouwelijking van de Academie.

Het boekjaar 2015 wordt afgesloten met een positief saldo, zij het voornamelijk dankzij meevallende inkomsten buiten convenant. Dit verhoogt terug de nodige reserves die sterk waren gedaald door het substantiële verlies van de jaren 2010-2012. Zonder een strikte budgetcontrole op de helling te zetten laat de huidige financiële situatie toe om alle initiatieven verder te zetten, mee rekening houdend met de vereiste ondersteuning door de staf die moet kunnen ingevuld worden op een werkbare manier.

In elk geval wil ik ook voor 2015 de leden en de staf bedanken voor hun inzet.

Freddy Dumortier
Vast secretaris

Bestuur van de Academie – 2015

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Willem Elias (tot 21.04.2015)
Hubert Bocken (waarnemend vanaf 21.04.2015; voorzitter vanaf 24.09.2015)
Ondervoorzitter: Hubert Bocken (tot 21.04.2015)
Irina Veretennicoff (waarnemend vanaf 21.04.2015 tot 24.09.2015)
Jacques Willems (vanaf 24.09.2015)
Vast secretaris: Freddy Dumortier

Raad van Bestuur:

Bestuurders:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Paul Van Houtte
Klasse van de Menswetenschappen: Karel Velle
Klasse van de Kunsten: Siegfried De Buck
Klasse van de Technische Wetenschappen: Joos Vandewalle

Onderbestuurders:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Jean-Pierre Henriet
Klasse van de Menswetenschappen: Godelieve Laureys
Klasse van de Kunsten: Lucien Posman
Klasse van de Technische Wetenschappen: Paul Verstraeten

Aftredend bestuurders:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Irina Veretennicoff
Klasse van de Menswetenschappen: Paul Van Rompuy
Klasse van de Kunsten: Michel Buylen
Klasse van de Technische Wetenschappen: Jacques Willems (tot 24.09.2015)
Jan Kretzschmar (vanaf 24.09.2015)

Vertegenwoordigers:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Els Van Damme
Klasse van de Menswetenschappen: Jaak Billiet
Klasse van de Kunsten: Francis Strauven
Klasse van de Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Aftredend voorzitter: Ludo Gelders

Bestuur van de Academie – 2016

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Hubert Bocken
Ondervoorzitter: Jacques Willems
Vast secretaris: Freddy Dumortier

Raad van Bestuur:

Bestuurders:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Jean-Pierre Henriet
Klasse van de Menswetenschappen: Karel Velle
Klasse van de Kunsten: Lucien Posman
Klasse van de Technische Wetenschappen: Joos Vandewalle

Onderbestuurders:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Dirk Van Dyck
Klasse van de Menswetenschappen: Godelieve Laureys
Klasse van de Kunsten: Anna Bergmans
Klasse van de Technische Wetenschappen: Paul Verstraeten

Aftredend bestuurders:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Paul Van Houtte
Klasse van de Menswetenschappen: Paul Van Rompuy
Klasse van de Kunsten: Siegfried De Buck
Klasse van de Technische Wetenschappen: Jan Kretzschmar

Vertegenwoordigers:
Klasse van de Natuurwetenschappen: Els Van Damme
Klasse van de Menswetenschappen: Jaak Billiet
Klasse van de Kunsten: Francis Strauven
Klasse van de Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Nieuwe leden

Tine BAELMANS

Tine Baelmans (°1964) is gewoon hoogleraar ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven. Ze behaalde het diploma elektrotechnisch-werktuigkundig ingenieur, richting mechanica in 1987 en een doctoraat in dezelfde discipline in 1993, beide aan de KU Leuven.

Haar doctoraal en post-doctoraal onderzoek gebeurde in nauwe samenwerking met onderzoekers van de Koninklijke Militaire School en gedeeltelijk aan het Forschungszentrum Jülich (Duitsland). Het richtte zich op de studie van warmte- en heliumtransport in de rand van fusiereactoren. Als expert in deze materie, ondersteunde ze het ontwerp van de internationale fusiereactor ITER. In 1997 werd Tine Baelmans aangesteld als voltijds professor aan de KU Leuven, waar ze als lid van de afdeling Toegepaste Mechanica en Energieconversie een onderzoeksgroep uitbouwde rond thermisch en stromingsmechanisch ontwerp. Haar huidig onderzoek concentreert zich rond verbeterd en optimaal thermisch ontwerp met toepassingen in elektronicakoeling, warmtewisselaars, thermische opslag en fusiereactoren. Het onderzoek wordt uitgevoerd binnen tal van nationale en internationale samenwerkingsverbanden waaronder onder andere Energyville, IMEC, het nationaal consortium rond kernfusie (KMS-ERM, SCK•CEN, ULB, UCL, UGent en KU Leuven), Forschungszentrum Jülich, ITER, CEA-Cadarache (Frankrijk), Purdue University (USA) en GeorgiaTech (USA).

Tine Baelmans is sterk begaan met het universitair onderwijs en met haar studenten. Vanuit die betrokkenheid nam ze naast haar lesopdrachten in thermodynamica, energieconversie, aerodynamica en numerieke modellering ook verscheidene beleidstaken op. Ze was binnen KU Leuven lid van onder meer de raad voor studentenvoorzieningen van 2003 tot 2013, voorzitter van de onderwijsraad van 2007 tot 2009 en vice-rector studentenbeleid en diversiteitsbeleid van 2009 tot 2013. Op dit ogenblik is ze voorzitter van de Raad van Bestuur van ACCO, lid van de Raden van Bestuur van SCK•CEN en van Melexis en zetelt ze in de wetenschappelijk-technische raad van Forschungszentrum Jülich.

Tine Baelmans werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Koen BINNEMANS

Koen Binnemans (°1970) is gewoon hoogleraar chemie aan de KU Leuven. Hij studeerde aan de KU Leuven en behaalde er in 1992 zijn licentiaatsdiploma in de

anorganische en analytische chemie. Daarna was hij aspirant van het FWO-Vlaanderen (destijds het NFWO) en behaalde in 1996 aan de KU Leuven zijn doctoraatsdiploma voor zijn onderzoek rond de spectroscopie van zeldzame aarden. Van 1996 tot 2005 was hij postdoctoraal onderzoeker van het FWO-Vlaanderen. Na perioden van postdoctoraal onderzoek aan de Universiteit van Rennes (F) en de Universiteit van Exeter (UK) in 1996-1997, startte hij eigen onderzoekslijnen rond metaalhoudende vloeibare kristallen en luminescerende hybridematerialen op basis van zeldzame aarden. In 2002 werd hij deeltijds hoofddocent aan de KU Leuven, in 2005 hoogleraar en in 2010 gewoon hoogleraar.

Koen Binnemans is een expert op het gebied van de chemie van de zeldzame aarden (lanthaniden), en meer bepaald de coördinatiechemie van deze elementen. De huidige onderzoeksactiviteiten van Koen Binnemans zijn met drie kernwoorden te omschrijven: (1) zeldzame aarden en andere kritieke metalen; (2) ionische vloeistoffen; (3) solventextractie. Centraal staat de herwinning van waardevolle metalen uit afvalstromen en de ontwikkeling van nieuwe solventextractieprocessen voor scheiding van metalen op basis van gebruik van ionische vloeistoffen. Koen Binnemans leidt de onderzoekslijn rond recyclage van kritieke metalen (RARE^3) binnen het Sustainable Inorganic Materials Management (SIM^2) platform van KU Leuven. Hij is auteur van bijna 350 publicaties in internationale tijdschriften en zijn papers werden al meer dan 11000 keer geciteerd.

Koen Binnemans werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Irène GIJBELS

Irène Gijbels (°1960) is gewoon hoogleraar statistiek aan de KU Leuven. Ze behaalde het kandidaatsdiploma in de wiskundige wetenschappen aan het Limburgs Universitair Centrum (nu Universiteit Hasselt) en het licentiaatsdiploma aan de KU Leuven.

Na het behalen van het doctoraat in de wetenschappen aan het Limburgs Universitair Centrum (Staatscommissie), verbleef ze als gastprofessor met een Fullbright-Hays beurs aan de University of North Carolina, Chapel Hill, VS. Na een jaar als aangesteld navorser bij het toenmalige Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO) en een verblijf aan het Mathematical Sciences and Research Institute in Berkeley, California, werd zij in oktober 1992 aangesteld als 'Professeur adjoint' aan de Université catholique de Louvain. Sinds 2004 is zij als gewoon hoogleraar verbonden aan de KU Leuven, waar ze een onderzoekslijn in de wiskundige statistiek leidt.

Haar wetenschappelijk onderzoek situeert zich in de niet- en semi-parametrische statistiek, met een specifieke expertise in zogenaamde 'smoothingtechnieken'. Voor onder andere haar bijdragen aan deze onderzoeksdiscipline kreeg ze de onderscheidingen als Fellow of the Institute of Mathematical Statistics en Fellow of the American Statistical Association. Ze is ook verkozen lid van het International Statistical Institute. Zij publiceerde meer dan 100 artikels in internationale wetenschappelijke tijdschriften en is mede-auteur van het boek Local polynomial fitting and its applications, uitgegeven bij Chapman & Hall, New York. Zij is de huidige editor van het Journal of Nonparametric Statistics, en lid van meerdere nationale en internationale wetenschappelijke commissies.

Irène Gijbels werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Wim HENDERICKX

Al tijdens zijn studies percussie en compositie aan het Conservatorium van Antwerpen was Wim Henderickx (°1962) zeer actief als paukenist en componist. Aanvankelijk componeerde hij kamermuziekwerken voor vrienden musici, zoals o.a. Ronddolen voor fagot (1988). Zijn eerste strijkkwartet Om componeerde hij in 1992 in opdracht van het Spiegel String Quartet. Voor de Beethoven Academie, waar hij paukenist was, componeerde hij zijn eerste orkestwerk Le Visioni di Paura (1990). In 1993 ontving hij de Prijs Vlaanderen-Québec voor Mysterium voor 10 houtblazers (1989). Zijn 3 Ragas verschenen op CD met deFilharmonie in 1999 en in die periode schreef hij in opdracht van Muziektheater Transparant (huiscomponist sinds 1996) en de Muntschouwburg zijn eerste opera Triumph of Spirit over Matter. Na reizen door India en Nepal componeerde hij de zevendelige Tantric Cycle (2004-2010), met o.a. The Seven Chakras, Tejas en Void.
In 2013 werd Henderickx aangesteld als artist-in-residence bij deFilharmonie en tekende hij een contract bij de Noorse uitgeverij Norsk Musikforlag. Met deFilharmonie realiseerde hij dit jaar de derde full CD, die in maart 2016 een internationale release zal krijgen. De voorbije jaren was er ook een heel nauwe samenwerking met het HERMESensemble, waarvoor hij verschillende opdrachtwerken componeerde en waarmee hij twee full CD's realiseerde in 2011 en 2014. In 2015 kregen deze opnames een internationale release bij Launch Music International.

Henderickx is verbonden aan het Conservatorium van Antwerpen, aanvankelijk als assistent (1988) muziekschriftuur, en nadien als docent (1995) en hoofddocent (2001) compositie en muziekanalyse. Sedert 2000 begeleid hij de jaarlijkse internationale zomer-compositiestage voor jongeren SoundMine bij Musica.

Wim Henderickx werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Greet KEPPENS

Greet Keppens (°1961) is Vice President bij Barco, een wereldspeler in visualisatietechnologie. Ze haalde het diploma van master in de bio-ingenieurswetenschappen aan de UGent in 1984.

Haar loopbaan startte in de zetmeelindustrie, waar ze ervaring verwierf met een 24/7 volcontinu productiesysteem met een breed scala aan procestechnologieën. Ze managede er 13 productie-eenheden in Oost- en West-Europa. In de daaropvolgende 23 jaar heeft ze verschillende afdelingen uitgebouwd binnen de snel groeiende internationale groep Amylum met een Vlaamse en later Angelsaksische bedrijfscultuur (Tate & Lyle). Ze was op Europees niveau verantwoordelijk voor de verkoop van veevoedingsingrediënten en productmanagement van functionele tarwe-eiwitten. Daarna zette ze het Europese aankoopteam voor grondstoffen op de rails. Vanuit haar kennis rond grondstofkwaliteit stapte ze over naar kwaliteitsmanagement voor de Europese groep en werd ze verantwoordelijk voor het lobbyteam rond Europese warenwetgeving. Na de dioxinecrisis verschoof haar rol naar voedselveiligheid en milieumanagement, met als uitdaging de 13 productie-eenheden aan de nieuwe wetgeving conform te maken en te houden. Ze werd ook persverantwoordelijke en crisiscoördinator van de groep.

In 2008 maakte ze de overstap naar Barco, een multinationaal bedrijf met zetel in Kortrijk, dat software en hardware maakt voor digitale visualisatie (schermen en projectoren, digitale cinema, digitale verlichting, beeldverwerking). Ze werd er de eerste vrouwelijke manager in operations en slaagde erin om de productiecapaciteit binnen 14 maanden te vertienvoudigen, een teamprestatie waardoor Barco het wereldmarktleiderschap in digitale cinema kon verwerven. Hierna kreeg ze de opdracht om wereldwijd After Sales Services te structureren, zodat elke klant, waar ook ter wereld, dezelfde kwaliteitsvolle Barco-onderhoudsservice krijgt. Recent is ze verantwoordelijk voor het program management van nieuwe productontwikkeling, waarbij het doel is om product –en proceskwaliteit van bij het begin in het designproces te verankeren, alsook nieuwe producten tijdig op de markt te brengen en hierdoor de wereldwijde leiderschapspositie binnen de Control Rooms-markt te waarborgen.

Greet Keppens werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Bart KEUNEN

Bart Keunen (°1964) studeerde filosofie aan de KU Leuven en vervolgens literatuurwetenschap aan de UGent, waar hij ook promoveerde met een proefschrift over de literaire verbeelding van de grote stad. Hij doceert er sinds 2000

literatuursociologie, Europese letterkunde en vergelijkende literatuurwetenschap. Zijn onderzoek situeert zich binnen twee overlappende domeinen. Enerzijds is hij, in het kader van de interdisciplinaire onderzoeksgroep Ghent Urban Studies Team, gespecialiseerd in stadsonderzoek en bestudeert hij de relatie tussen literaire teksten, verstedelijking en moderniteit. Anderzijds is hij expert op het vlak van de nieuwere narratologie en genretheorie, meer bepaald met betrekking tot de verbeelding van tijd en ruimte in literaire teksten. Hij publiceerde over deze thema's in internationale overzichtswerken, tijdschriften, collectieve publicaties en in een 9-tal monografieën. Tot zijn voornaamste boekpublicaties behoren *Time and Imagination. Chronotopes in Western Narrative Culture* (Chicago: Northwestern University Press, 2011), *De verbeelding van de grootstad* (Brussel: VUBpress, 2000) en (samen met GUST) *The Urban Condition: Space, Community, and Self in the Contemporary Metropolis* (Rotterdam: O11, 1999). Keunen bekleedde verschillende leidende functies in Vlaamse, Belgische of Europese academische organisaties en coördineert ook de opleiding Vergelijkende Moderne Letterkunde aan de UGent.

Bart Keunen werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Koen MATTHIJS

Koen Matthijs (°1955) is gewoon hoogleraar aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de faculteit Sociale Wetenschappen (KU Leuven).

Hij is hoofd van de onderzoeksgroep Family and Population Studies. Hij volgt een dubbele onderzoekslijn: historische demografie en hedendaagse gezinssociologie. In het luik historische demografie staat de langetermijnevolutie van vruchtbaarheid, partnerkeuze, migratie en mortaliteit centraal. In dat kader is hij promotor-woordvoerder van de Wetenschappelijke Onderzoeksgemeenschap Historische Demografie. Hij leidt verschillende nationale én internationale onderzoeksprojecten over demografische langetermijnprocessen, en is hoofdredacteur van het internationale open-access tijdschrift *Historical Life Course Studies*. Op lokaal vlak werkt hij mee aan het coördineren en het uitbouwen van Vlaamse historisch-demografische databanken. In het luik hedendaagse gezinssociologie gaat zijn aandacht naar levensloopanalyse, relatievorming en -ontbinding, demografische methodologie en sociale mobiliteit. Hij is (co)promotor van verschillende onderzoeksprojecten over de structuur, de functies en de kenmerken van de private leefwereld. De voorbije decennia nam hij verschillende academische functies op, zowel voor onderwijs als voor onderzoek. Sinds 1992 is hij voorzitter van het Trefpunt Zelfhulp.

Koen Matthijs werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Batja MESQUITA

Batja Mesquita (°1960) is gewoon hoogleraar en hoofd van het Centrum voor Sociale en Culturele Psychologie aan de KU Leuven. Zij was de afgelopen 5 jaar bovendien Associate Editor van het wetenschappelijk tijdschrift *Psychological Science* en lid van het FWO-panel gm3.

Mesquita's onderzoek laat zien hoe sociale en culturele omgevingen een bepalende rol spelen in de emotionele beleving en perceptie, maar ook hoe emoties op hun beurt van cruciaal belang zijn voor het tot stand brengen, in stand houden en veranderen van sociale relaties. Haar werk over culturele verschillen in emoties is het best bekend, maar andere publicaties gaan over status en emoties, het delen van emoties, emoties in groepen, en emotionele acculturatie. Zij leverde ook fundamentele bijdragen aan de theorie van emotie en emotieregulatie.

Mesquita had een internationale loopbaan voordat zij zich in 2007 in Leuven vestigde. Zij studeerde psychologie en filosofie aan de Universiteit van Amsterdam en doctoreerde (summa cum laude) aan diezelfde universiteit onder supervisie van Nico Frijda. Vlak na haar doctoraat, in 1993, werkte zij als psychosociaal consulent voor Unicef in Bosnië. De postdoc-jaren daarna bracht zij door aan de University of Michigan, waar zij met Hazel Markus werkte. Mesquita was een Fellow van de KNAW in Nederland. Van 1997 tot 2007 was zij Assistant en later Associate Professor aan Wake Forest University, een liberal arts college in North Carolina.

Batja Masquita werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Mieke VAN HOUTTE

Mieke Van Houtte (°1971) is hoogleraar sociologie en hoofd van de onderzoeksgroep CuDOS (Cultural Diversity: Opportunities & Socialisation) aan de vakgroep Sociologie van de Universiteit Gent. Zij werd doctor in de sociologie (UGent) in 2002 en werkte daarna eerst een paar jaar als doctorassistent en dan als postdoctoraal onderzoeker bij het FWO. In 2006 werd ze aangesteld als docent sociologie aan de Universiteit Gent en in 2014 werd ze bevorderd tot hoogleraar. Haar onderzoeksinteresses beslaan diverse topics binnen de onderwijssociologie. Bijzondere aandacht gaat uit naar de effecten van structurele en compositionele schoolkenmerken op diverse uitkomsten bij leerlingen en leerkrachten, en de rol hierin van leerlingen- en leerkrachtencultuur. Hierbij wordt een gelijke kansenperspectief gehanteerd. Een belangrijk doel van het onderzoek is inzicht krijgen in de correlaten van sociale ongelijkheid in het onderwijs. Een tweede onderzoekslijn heeft betrekking op de positie

van seksuele minderheden in de samenleving en de gevolgen voor hun welbevinden. Gender neemt in beide onderzoekslijnen een centrale plaats in. Met betrekking tot deze thema's publiceerde Mieke Van Houtte in een groot aantal hoogstaande internationale tijdschriften, en was en is ze promotor van verschillende (doctoraats)projecten. Mieke Van Houtte is (bestuurs)lid van diverse internationale vakverenigingen. Ze was voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Sociologie van 2009 tot 2015.

Mieke Van Houtte werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

BUITENLANDSE LEDEN

Elke Klasse van de Academie telt onder haar leden ook verschillende buitenlandse leden. Zij dragen bij tot de internationale uitstraling van de Academie. Wanneer zij in België zijn, komen deze buitenlandse leden ook naar de Klassenvergadering en geven er, indien mogelijk, een voordracht.

In de Klasse van de Natuurwetenschappen werden dit jaar drie nieuwe buitenlandse leden verkozen:

- Louise Ottilie Fresco (°1952) is voorzitter van Wageningen University and Research Centre, een van de meest vooraanstaande onderzoeksinstituten wereldwijd op het gebied van voeding, landbouw en levenswetenschappen. Ze voerde veldwerk uit in meer dan 50 ontwikkelingslanden en was adjunct-directeur-generaal van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties in Rome. Ze is ook een gerenommeerd auteur en gewaardeerd documentairemaker.

- Francis Halzen (°1944) is Distinguished Professor aan de Universiteit van Wisconsin-Madison en directeur van het Institute for Elementary Particle Physics. Hij is de Principal Investigator van het IceCube-onderzoeksproject, 's werelds grootste neutrinodetector in een vierkante kilometer ijs op Antarctica. Hij is houder van twee eredoctoraten en talrijke prijzen waaronder de Physics World Breakthrough of the Year Award voor de eerste observatie van kosmische neutrino's.

- Bert Weckhuysen (°1968) is gewoon hoogleraar anorganische chemie en katalyse aan de universiteit van Utrecht, en gastprofessor aan Stanford, University College London en KU Leuven. Hij leidt een gerenommeerde onderzoeksgroep met expertise in het ontwerp, de synthese, karakterisatie en toepassing van katalytische vaste stoffen voor de omzetting van fossiele (aardolie en aardgas) en hernieuwbare (biomassa) grondstoffen in transportbrandstoffen, chemicaliën en materialen.

In de Klasse van de Menswetenschappen werden dit jaar twee nieuwe buitenlandse leden verkozen:

- Peter Clark (°1944) is historicus, gespecialiseerd in stedengeschiedenis. In 1975 werd hij hoogleraar in de Sociale en Economische Geschiedenis aan de Universiteit van Leicester. Sinds 1999 is hij hoogleraar in Europese Stadsgeschiedenis aan de Universiteit van Helsinki. Hij was driemaal VLAC-fellow van de KVAB en hij speelde een belangrijke rol bij het stimuleren van het stadshistorisch onderzoek in Vlaanderen.

- Martha C. Howell (°1944) is historica, gespecialiseerd in de gendergeschiedenis van vrouwen tijdens de late middeleeuwen en vroegmoderne periode en in de studie van kredietverschaffing in de stedelijke samenleving van dezelfde periode. Zij was hoogleraar geschiedenis aan Columbia University, New York, en was tevens zeer intens betrokken bij het stadshistorisch onderzoek van de Nederlanden. In 2002-03 was zij Vlac-fellow aan de KVAB.

In de Klasse van de Kunsten werd dit jaar één nieuw buitenlands lid verkozen:

- Griselda Pollock (°1949) is Professor Social and Critical Histories of Art aan de Universiteit van Leeds en is er directeur van het Centre for Cultural Analysis, Theory and History. Zij is een vooraanstaand kunsthistorica en –critica op het gebied van Cultural Studies, feministische theorie en kunstgeschiedenis en Gender Studies.

In de Klasse van de Technische Wetenschappen werden dit jaar drie nieuwe buitenlandse leden verkozen.

- Gerbrand Ceder (°1965) is Chancellor's Professor Materiaalkunde aan UC Berkeley en Faculty Staff Scientist aan Lawrence Berkeley National Laboratory. Hij is een expert in de ontwikkeling van nieuwe materialen door gecombineerd ab-initio berekeningen en experiment, wat o.a. geleid heeft tot een wereldwijd Materials Genome initiatief. Zijn werk is meer dan twintigduizend keer geciteerd en onderscheiden met talrijke awards. Hij adviseert de overheid van de Verenigde Staten op gebied van energie en het belang van nieuwe materialen in de industrie.

- Yvo Desmedt (°1956) is Jonsson Distinguished Professor aan de universiteit van Texas in Dallas. Hij is een pionier en wereldwijd erkende autoriteit op het gebied van cryptografie en bij uitbreiding de elektronische beveiliging voor civiele toepassingen. Hij is niet alleen een theoretisch sterk ingenieur in topics als beveiliging van financiële transacties, het internet en het internet-of-things, medische data en cloud computing, maar heeft ook oog voor de maatschappelijke aspecten ervan.

- Jan Albert Van Mieghem is Distinguished Professor of Managerial Economics en Professor of Operations Management aan de Kellogg School of Management van Northwestern University in Evanston (Chicago). Hij is er ook Academic Director van het Executive MBA Program. Zijn expertisedomein is de strategische planning en tactische uitvoering van producten, diensten en supply chain operations.

Algemene Openbare Vergadering - 12 december 2015

Programma

Hymne

Verwelkoming door de heer Hubert Bocken, voorzitter

Verslag door de heer Freddy Dumortier, vast secretaris

Voorstelling van de nieuwe leden van de Academie

Interludium I (Sigiswald Kuijken, viola da gamba)

Proclamatie van de Laureaten van de Academie

Laureaat van de Klasse Natuurwetenschappen:
de heer Christophe Detavernier
Laureaat van de Klasse Menswetenschappen:
de heer Jean-Christophe Verstraete
Laureaat van de Klasse Kunsten:
de heer Pieter Martens
Laureaat van de Klasse Technische Wetenschappen:
de heer Wim Van Paepegem

Proclamatie van de laureaten van de Fondsprijzen en van de Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting

Henri Schoutedenprijs:	mevrouw Sophie Gryseels
Paul Van Oyeprijs:	de heer Albrecht Houben
Mgr. Charles De Clercqprijs:	mevrouw Sara Moens
Erik Duvergerprijs:	mevrouw Leen Kelchtermans
Prijs Pro Civitate:	de heer Brecht Dewilde
Prijs van de VWS:	de heer Thomas Hertog

Interludium II (Sigiswald Kuijken, viola da gamba)

Uitreiking van de Gouden Penning aan de heer Sigiswald Kuijken

Voordracht door de heer Sigiswald Kuijken

Receptie

Beschouwingen van de Klassenbestuurders

Klasse van de Natuurwetenschappen

Waarde consorores en confratres,

Het afgelopen jaar was voor de KVAB een jaar in transitie. We worden verwacht om concrete diensten te leveren aan de samenleving, in de vorm van Standpunten en Denkersprogramma's. Ook de Klasse Natuurwetenschappen neemt daaraan deel. Ik dank de andere leden van het Bestuur van de Klasse Natuurwetenschappen – Irina Veretennicoff, Els Van Damme en Jean-Pierre Henriet – om zich zeer te hebben ingezet en de Klasse "in gang" gezet hebben. Irina was al goed bezig, met het Denkersprogramma rond José Mariano Gago dat in 2014 afgesloten werd, en met een Standpunt rond STEM in het secundair onderwijs, dat nu gefinaliseerd is.

Maar de Klasse Natuurwetenschappen moet meer doen, en het Bestuur heeft een structurele werking rond Standpunten in gang gezet met de hulp van de Woordvoerders van onze Permanente Studiegroepen. Dit is zeer nuttig gebleken. Eén Standpunt werd al gefinaliseerd, met name *De chemische weg naar een CO_2-neutrale wereld*, met Johan Martens als trekker. Bij deze wens ik de PSG-woordvoerders die zich hiervoor ingezet hebben, te feliciteren met hun inzet. De resultaten zullen in stijgende lijn gaan. Ook de nieuwe Bestuurder behoort tot de groep die de dynamiek in gang gezet heeft, en is zelf bezig met een nieuw Denkersprogramma en een nieuw Standpunt.

Ik zet nu een stap terug, maar blijf weliswaar nog steeds lid van de bestuursploeg. Ik heb het volste vertrouwen in mijn opvolger Jean-Pierre Henriet en wens hem veel succes toe.

Consoror Irina Veretennicoff heeft nu het KNW-bestuur officieel verlaten. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat haar inzet voor de Klasse gedurende de laatste zes jaar fenomenaal geweest is. Ze verdient dan ook een daverend applaus.

Paul Van Houtte

Klasse van de Menswetenschappen

Onze Klasse besteedde in 2015 heel wat aandacht aan de publicaties van de KVAB, meer bepaald bij de opvolging van de Verhandelingen Nieuwe Reeks en de reeks Standpunten. De Klasse Menswetenschappen stond in voor vier standpunten: nr. 30 P. Van Avermaet, S. Slembrouck en A.-M. Simon-Vandenbergen, *Talige diversiteit in het Vlaams onderwijs;* nr. 31 J. Tollebeek, *Metamorfoses van het Europese historisch besef, 1800-2000;* nr. 36 M. Vandamme, *Financiële vorming;* en nr. 37 E. Witte, *Het debat rond de federale culturele en wetenschappelijke instellingen (2010-2015).* Verder verleende onze Klasse ook haar medewerking bij Standpunt 34 van G. Van der Perre en J. Van Campenhout, *Hoger onderwijs voor de digitale eeuw.*

Verder was onze Klasse actief betrokken bij de organisatie van verscheidene symposia, lezingen en activiteiten van de KVAB, o.m. bij de Lentecyclus 2015 over "Staatsmodellen voor morgen", het colloquium over "De Grondwet van 1815" op 13 november 2015 en via een werkgroep van de Commissie Historische Wetenschappen (Cohiwet) bij het denkersprogramma "De naoorlogse wereld is voorbij", met als denker Ian Buruma, waarbij twee workshops werden georganiseerd rond de thema's Nationalisme en Populisme, en een slotcongres op 2 en 3 december 2015. Tevens werd de Lentecyclus van 2016 voorbereid met als initiatiefnemer Johan Wagemans over "Gezondheid, Gedrag en Geluk, de G3 die er echt toe doet", over geestelijke gezondheid, ziekte en welzijn.

Het afgelopen jaar werd, rekening houdend met de tijd die ervoor kon worden uitgetrokken, tijdens de Klassenvergaderingen de traditie van de 'Korte berichten' – In lijn met het initiatief van Hubert Bocken – verder gezet, waarbij een lid gedurende 20 minuten toelichting geeft bij een actuele evolutie in zijn of haar onderzoek. Daarnaast kwamen ook de 'ruimere' lezingen aan bod.

De volgende lezingen werden in de Klassenvergaderingen gehouden:

- Marnix Vandamme, De strijd tegen financiële laaggeletterdheid. Recente ontwikkelingen op het vlak van financiële vorming
- Erik Schokkaert, Zijn er grenzen aan de solidariteit in de gezondheidszorg?
- Caroline Pauwels, To be or not to be: een mediasector op zoek naar economische duurzaamheid en democratische relevantie
- Sabine Verhulst, Het Italië van Hugo Claus: de jaren van de koele minnaar
- Koen Geens, Naar een justitie van de 21ste eeuw: minder recht, meer rechtvaardigheid
- Mathijs Lamberigts, Vaticanum II over godsdienstvrijheid en interreligieuze dialoog: een breuk met de traditie?

Daarnaast werden de volgende Korte Berichten gehouden:

- Willy Clarysse, Het Arabische schiereiland in de eeuw van Mohammed
- Johan Wagemans, Iedereen autisme?
- Els Witte, De problemen van de federale culturele en wetenschappelijke

instellingen

In 2015 werden vier nieuwe leden verkozen: Bart Keunen (literatuurwetenschap), Koenraad Matthijs (sociologie/demografie), Batja Mesquita (emotionele psychologie) en Mieke Van Houtte (onderwijssociologie). De nieuwe leden werden voorgesteld tijdens de Algemene Vergadering op 12 december 2015.

Naar goede gewoonte heeft de septembervergadering van de Klasse plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde van Gent. In 2015 had deze plaats in Gent, waarbij Sabine Verhulst de lezing gaf over "Het Italië van Hugo Claus: de jaren van de koele minnaar".

Klassenoverschrijdende Standpunten waren in 2015 nr. 34, 38 en 39.

Karel Velle

Klasse van de Kunsten

Geachte consorores en confraters,

Het afgelopen jaar had ik het geluk dat onze nieuwe leden bereid waren om voor onze vergaderingen boeiende lezingen te houden.

Op verzoek van confrater Michael Borremans werd het op 18 februari geen lezing maar een boeiend interview door confrater Frans Boenders.

Op 18 maart ging de vergadering door te Geel. Confrater Koenraad Tinel ontving de zilveren medaille van de Academie voor zijn 80ste verjaardag. Daarna kregen we een rondleiding door zijn tentoonstelling "Silent Navigations" in de Lakenhalle te Geel.

Op 23 april hadden we een gezamenlijke vergadering met de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Op 30 mei was er de lentevergadering in Brussel.

Op 17 juni gaf consoror Catherine de Zegher een lezing met als titel: "Museum uit tekenen". Na de lezing volgde een geanimeerde discussie.

Op 16 september hadden we een mededeling van consoror Annelies van Parys "Private view - achter de schermen". Ze deed dit met passie en gaf ons een echte inkijk in het maakproces van een opera.

Op 21 oktober startten we met een nieuwe traditie: elke vergadering gaat voortaan van start met een muzikale inleiding. Het was confrater André Laporte die de spits mocht afbijten. De formule om de mededeling in de vorm van een interview te gieten kreeg navolging in oktober. Confrater Michel Buylen interviewde op een schitterende wijze consoror Fien Troch.

Op 18 november gaf consoror Barbara Baert een lezing over het beeld tussen pathos, affect, fantoom in het werk van Aby Warburg.
Confraters Paul Van Gysegem 80, Alfons Goris 85 en Adolf Nivelle 85, ontvingen respectievelijk de zilveren en gouden medaille van de Academie voor hun verjaardag.

Vorig jaar was een belangrijk jaar voor onze Klasse. Het Denkersprogramma met als denker professor Cees Hamelink is een schitterend project geworden. De twee congressen "Naar een duurzaam kunstenlandschap" en "Kunst en stad" zijn voorafgegaan door een viertal minicongressen. De missie van de minicongressen op 2 en 8 juni bestond erin om met belangrijke “stakeholders” in het landschap van de kunsten gedachten en standpunten te formuleren, die in het publieke congres “Naar een duurzaam kunstenlandschap” op 25 september 2015 als discussiemateriaal aan bod konden komen. Het congres "Naar een duurzaam kunstenlandschap" was een

succes met als sprekers onder meer Bruno Peeters, Annick Schramme, Katia Segers en confrater Willem Elias en als apotheose de meer dan gesmaakte toespraak van onze Denker Cees Hamelink.

Op vrijdag 20 november volgde een gesloten seminarie ter voorbereiding van het congres “Kunst en Stad” van 21 november.

Dat op zaterdag 21 november de terreurdreiging niveau 4 zou halen, kon niemand voorspellen. Alle actoren voor het congres waren om 10:00 uur aanwezig: Cees Hamelink, minister Sven Gatz, Koenraad Jonckheere en kabinetschef Sas van Rouveroij. Helaas waren amper een achttal deelnemers van de honderdvijftien die zich ingeschreven hadden present. We hebben het congres moeten afgelasten maar hebben meteen een nieuwe datum vastgelegd. Het congres "Kunst en stad" gaat door op zaterdag 27 februari 2016. Ik hoop op jullie talrijke aanwezigheid.

In het kader van het Platform Kunsten deed ik het voorstel om een tentoonstelling in samenwerking met de Classe des Arts van de ARB te organiseren. Ik heb de bestuurder Bob Verschueren hieromtrent aangesproken en onze Franstalige confraters reageerden hier enthousiast op. Samen met Michel Buylen werden wij uitgenodigd om tijdens de klassenvergadering van de Classe des Arts op donderdag 3 december 2015 een toelichting te geven bij ons voorstel: een tentoonstelling van de Klasse van de Kunsten van de twee Academiën: de ARB en de KVAB met als werktitel “Geklasseerde haken-Les clous classés”. Een werkgroep moet nog opgericht worden.

Dit jaar wordt het standpunt “Doctoraat in de Kunsten” door confrater Willem Elias gefinaliseerd en gepubliceerd en is het standpunt van consoror Annemie Van Kerckhoven “Bloementapijt” door confrater Francis Strauven in volle voorbereiding.

Dat we het jaar moeten afsluiten met het verlies van onze confrater Luc Brewaeys valt ons zwaar en ik wil hier persoonlijk mijn innige deelneming aanbieden aan de familie en vrienden van Luc.

Ik sluit hierbij mijn bestuurderschap af en wens aan alle leden van de Klasse, de vast secretaris, de voorzitter van de Academie en ook in het bijzonder aan onze beleidsmedewerkster Inez een voorspoedig jaar toe.

Ook wens ik Lucien en Anna een vruchtbaar bestuurderschap.

Hierbij overhandig ik hun ook de hamer en de sleutels van het bestuurdersbureeltje in de Koninklijke Stallen.

Siegfried De Buck

Klasse van de Technische Wetenschappen

Als aantredend bestuurder, opvolger van onze ervaren confrater Jacques Willems, die deze functie met wijsheid en gedrevenheid heeft vervuld in de jaren 2013 en 2014, wilde ik zowel de KTW/CAWET-tradities respecteren als de maatschappelijke impact van onze klassenwerking zoveel mogelijk stimuleren. Hierbij onze voornaamste activiteiten.

1. Klassenvergaderingen van het voorbije jaar 2015

Op de klassenvergadering KTW van 22 januari werden drie nieuwe leden geïnstalleerd in de Klasse, nl. consoror Yolande Berbers en confraters Jan Delcour en Guy Marin. In de klassenvergadering van 22 september werden de nieuwe leden gekozen. Dit jaar zijn dit twee vrouwelijke leden, nl. Greet Keppens en Tine Baelmans en drie buitenlandse leden, nl. Gerbrand Ceder, Jan Van Mieghem en Ivo Desmedt.

De lezingen in de KTW klassenvergaderingen genoten een goede interesse.
De gemeenschappelijke vergadering van de 4 klassen ging dit jaar door op voorstel van KTW over "Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen" en werd door de aanwezige leden geapprecieerd.
Het overleg en de samenwerking met de Klasse der Natuurwetenschappen (KNW) werden verdergezet met een gezamenlijk bezoek op 4 maart op hun initiatief aan het indrukwekkend *Laboratorium Elektronenmicroscopie voor materiaalwetenschappen (EMAT), UAntwerpen*, gevolgd door korte Klassenvergaderingen ter plaatste.

Traditiegetrouw werden de jarige leden gevierd, nl. de jarigen van 2014 op 22 januari de confraters J. Van Keymeulen (85 jaar), J. Deman (75 jaar) J. Willems (75 jaar) en de jarigen van 2015 op 22 november R. Gobin (80 jaar), A. Van Cauwenberghe (80 jaar), H. DeMan (75 jaar), R. Lenaers (75 jaar), Urbain Meers (75 jaar).
Confraters Jan Jongbloet en Roland Maes zijn in 2015 overleden en in de daarop volgende klassenvergaderingen KTW werd een 'in memoriam' voor hen gehouden.

2. Standpunten in 2015
Vier Standpunten van KTW werden gepubliceerd in 2015: Energiezuinig (ver)bouwen, Informaticawetenschappen in het leerplichtonderwijs (samen met de Jonge Academie), de STEM-leerkracht (samen met KNW), twee Standpunten over Hoger onderwijs voor de digitale eeuw (een Nederlandstalig Standpunt in opvolging van het denkersprogramma Blended learning van KTW in 2014 en een Engelstalig Standpunt met de reflecties van de Denkers Diana Laurillard en Pierre Dillembourg en een slotreflectie van Philippe Van Parijs). Ook de disseminatie en communicatie over de Standpunten van 2014 en 2015 kreeg in 2015 veel aandacht. De studienamiddag Informatica-onderwijs op 29 april was geslaagd en kreeg een goede media-aandacht.

Op 23 september werd het standpunt Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen toegelicht tijdens een studienamiddag in KVAB, samen met de voorstelling van de

MVO-barometer door Prof. Luc Van Liedekerke en Prof. Valérie Swaen met ongeveer 300 deelnemers.
Voor het KNW-Standpunt de chemische weg naar een CO_2-neutrale wereld is vanuit KTW samenwerking geleverd door confrater Guy Marin. Dit werd aan de Belgische deelnemers van de Klimaattop in Parijs bezorgd.

3. Denkersprogramma's in 2015
Het Vlaamse Denkersprogramma heeft als doel om de Vlaamse boodschappen breder uit te dragen. Zo werd de Engelstalige versie van het Standpunt 26 nl. "Innovative entrepreneurship via spin-offs of knowledge centers" voorgesteld op een druk bijgewoond internationaal symposium van 10 juni.

In de Klasse werd vanaf januari gebrainstormd over de mogelijke thema's voor het KTW Denkerprogramma in 2016. In het voorjaar werd het thema "Veerkrachtdenken, Klimaat en Water" geselecteerd met als coördinator confrater Willy Verstraete en als buitenlandse denkers Margaret Catley-Carlson (voormalig minister in Canada, expert waterbeleid) en Glenn Daiger (voormalig voorzitter International Water Association). Voor hen werd een eerste 'fact finding'-verblijf georganiseerd van 26 tot 30 oktober (overleg met 3 kabinetten, agentschappen, bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstellingen, NGO's en burgerinitiatieven, 2 veldbezoeken, stuur- en expertengroep)

4. Inzet van leden en ereleden van de KTW voor de KVAB en internationale organisaties.
Naast de Klassenwerking zelf hebben ook heel wat van onze leden en ereleden zich actief ingezet voor andere taken, zoals deelname aan vergaderingen van de Kandidaturencommissie, de Laureatencommissie, de Bestuursraad van een fonds of een prijs, de Jury of het Leescomité van een prijs, de Adviesraad van de contactfora, de Stuurgroep van het ACF, de Publicatiecommissie, de Bibliotheekcommissie, het Bureau en de Raad van Bestuur van de KVAB, nationale en internationale organisaties zoals CAETS en BACAS, en nog heel wat andere activiteiten die binnen het Paleis der Academiën georganiseerd worden. De Energiereflectiegroep is een permanente werkgroep van KVAB met 18 leden waarvan 7 uit KTW, die de KVAB-initiatieven rond energie groepeert. Deze organizeerde in 2015 debatavonden over Energiezuinig (ver)bouwen naar aanleiding van het publiceren van een standpunt hierover en over de opslag van elektrische energie.

5. Vooruitzichten voor 2016
Het denkersprogramma rond "Veerkrachtdenken, Klimaat en Water" is de belangrijkste activiteit van KTW in 2016. Er is een tweede overlegmoment van de twee denkers met de stakeholders in Vlaanderen voorzien in de week van 7-11 maart. Het afsluitend eindsymposium gaat door op 17 juni 2016 met de voornaamste bevindingen van de denkers en een aantal internationale sprekers. Hieruit zal dan door de Vlaamse expertengroep verder gewerkt worden naar een KTW-Standpunt.

Verder zijn een drietal werkgroepen van KTW actief in het uitwerken van nieuwe Standpunten.

Hartelijke dank aan alle leden van de klasse en van het bestuur van de KTW voor hun inbreng, wijze en stimulerende raad en de vriendschappelijke sfeer van al onze ontmoetingen.

Joos Vandewalle

Mededelingen in de Klassen

Klasse van de Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2015 zeven keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, onder leiding van bestuurder prof. em. Paul Van Houtte. De Klasse probeert te houden aan het concept van duomededelingen – twee voordrachten van ongeveer een kwartier, vaak met actuele evoluties in wetenschappelijk onderzoek als onderwerp.

Deze mededelingen waren:

- Annemie Van der Linden, Veerle Darras, Steven De Feyter, Helena Van Swygenhoven, Walter Van Doninck, (de vijf nieuwe KNW-leden), over hun onderzoek
- Nicole Van Lipzig (KNW), Wolken in Antarctica
- Gunther Roelkens (UGent), De Nobelprijs Fysica 2014: Efficiënte blauwe LED's
- Gustaaf Van Tendeloo (KNW), Het labo voor elektronenmicroscopie EMAT aan UAntwerpen
- Wim Verbeke (laureaat Octaaf Callebautprijs 2014), Consumenten-interesse in alternatieve eiwitbronnen
- Rudy Swennen (KNW), Travertijn, een poreus gesteente
- Martine De Mazière (KNW), 50 jaar onderzoek aan het Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie
- Stefaan Vaes (laureaat Francquiprijs 2015), over onderzoek in abstracte wiskunde
- Annie Cuyt (KNW), Een reis doorheen de computationele wiskunde
- Gerda Neyens (KNW), Exotische atoomkernen

Klasse van de Menswetenschappen

De Klasse van de Menswetenschappen stond in 2015 onder de leiding van bestuurder Karel Velle. In lijn met het initiatief van zijn voorganger Hubert Bocken werd de traditie van de 'Korte berichten' verder gezet, waarbij een lid gedurende 20 minuten toelichting geeft bij een actuele evolutie in zijn of haar onderzoek. Daarnaast kwamen ook de ruimere lezingen aan bod.

De volgende lezingen werden gehouden:

- Marnix Vandamme, De strijd tegen financiële laaggeletterdheid. Recente ontwikkelingen op het vlak van financiële vorming
- Erik Schokkaert, Zijn er grenzen aan de solidariteit in de gezondheidszorg?
- Caroline Pauwels, To be or not to be: een mediasector op zoek naar economische duurzaamheid en democratische relevantie
- Sabine Verhulst, Het Italië van Hugo Claus: de jaren van de koele minnaar
- Koen Geens, Naar een justitie van de 21ste eeuw: minder recht, meer rechtvaardigheid
- Mathijs Lamberigts, Vaticanum II over godsdienstvrijheid en interreligieuze dialoog: een breuk met de traditie?

Daarnaast werden de volgende Korte Berichten gehouden:

- Willy Clarysse, Het Arabische schiereiland in de eeuw van Mohammed
- Johan Wagemans, Iedereen autisme?
- Els Witte, De problemen van de federale culturele en wetenschappelijke instellingen

Klasse van de Kunsten

Onder het bestuurderschap van Siegfried De Buck werden de maandelijkse mededelingen in de Klasse Kunsten grotendeels gehouden door nieuwe leden.

Volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Michaël Borremans, interview door Frans Boenders
- Koenraad Tinel, geleid bezoek aan de tentoonstelling 'Silent Navigations' in de Lakenhalle te Geel
- Catherine de Zegher, Museum Uit Tekenen
- Annelies Van Parys, Private View – achter de schermen
- Fien Troch, interview door Michel Buylen
- Barbara Baert, Het beeld tussen pathos, affect, fantoom in het werk van Aby Warburg

In oktober startte de Klasse met een nieuwe traditie en laat zij voortaan elke klassenvergadering van start gaan met een muzikale inleiding. André Laporte beet de spits af en gaf een korte introductie bij een werk naar keuze uit zijn repertoire.

Klasse van de Technische Wetenschappen

Naar jaarlijkse gewoonte vergaderde de Klasse Technische Wetenschappen ook in 2015 vijf maal plenair. De klassenvergaderingen spelen een sturende rol in de ontwikkeling van Standpunten – terugkoppeling naar de Klasse van vorderingen in actieve werkgroepen en inhoudelijke discussie over technologische ontwikkelingen en hun maatschappelijke impact staan dan ook centraal. Er wordt verder ook verslag uitgebracht over de Reflectiegroep Energie, internationale contacten, KVAB-aangelegenheden, etc.

Er waren vier mededelingen:

- Willy Zwaenepoel (EPFL Lausanne, buitenlands lid KTW), Het onderzoeksfinancieringssysteem in Zwitserland
- Jan Delcour (KTW), Ons dagelijks brood, een boeiend en maatschappelijk relevant studie-object
- Nico Boon (Laureaat van de Academie, Technische wetenschappen, 2013), Microbial Community Engineering: Management op microschaal
- Bart Merci (UGent, laureaat KTW 2014), Brand: onvoorstelbaar onvoorspelbaar?

Overzicht vergaderingen

Klassenvergaderingen

Titel	Datum
Klasse Natuurwetenschappen	14-01-2015
Klasse Menswetenschappen	17-01-2015
Klasse Kunsten	21-01-2015
Klasse Technische Wetenschappen	22-01-2015
Klasse Natuurwetenschappen	11-02-2015
Klasse Kunsten	18-02-2015
Klasse Menswetenschappen	21-02-2015
Klasse Kunsten	18-03-2015
Klasse Menswetenschappen	21-03-2015
Klasse Natuurwetenschappen	10-06-2015
Klasse Kunsten	17-06-2015
Klasse Menswetenschappen	20-06-2015
Klasse Technische Wetenschappen	23-06-2015
Klasse Natuurwetenschappen	09-09-2015
Klasse Kunsten	16-09-2015
Klasse Technische Wetenschappen	22-09-2015
Klasse Natuurwetenschappen	14-10-2015
Klasse Menswetenschappen	17-10-2015
Klasse Kunsten	21-10-2015
Klasse Natuurwetenschappen	04-11-2015
Klasse Kunsten	18-11-2015
Klasse Menswetenschappen	21-11-2015
Klasse Technische Wetenschappen	26-11-2015

Gezamenlijke vergaderingen

Titel	Datum
Gezamenlijke vergadering van de Klasse Natuurwetenschappen en de Klasse Technische Wetenschappen (te EMAT - UAntwerpen)	04-03-2015
Gezamenlijke Vergadering van de vier Klassen op uitnodiging van de Klasse van de Technische Wetenschappen	23-04-2015
Lentevergadering van de vier Klassen te Brussel	30-05-2015
Klasse Menswetenschappen met KANTL	19-09-2015
Bijzondere Algemene Vergadering	24-09-2015
Algemene Openbare Vergadering	12-12-2015

Huldiging jarige leden

Bij beslissing van het Bureau op de vergadering van woensdag 6 februari 2002, worden de laudatio's van de 75-jarigen integraal opgenomen in het jaarboek, met een foto. De viering van de andere jubilarissen wordt gewoon vermeld.

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Frans De Schryver (75), Renaat Gijbels (75), Eduard Kühn (75), Lieven Vanhecke (75), Paul Smeyers (80), Dirk Thys van den Audenaerde (80), Frans Gullentops (90), Ferdinand Geukens (95) en Jacques Maton (95).

De huldiging voor de heer De Schryver vond plaats tijdens de septembervergadering. De huldigingen voor de heren Gijbels, Kühn en Vanhecke vonden plaats tijdens de novembervergadering.

Huldiging voor de heer **Frans De Schryver**:

Waarde consorores en confraters,

Het is een bijzondere eer om hier vandaag een kort laudatio ter ere van Confrater Prof. Dr. Frans De Schryver te mogen brengen. Ik doe dit ook in naam van Prof. Johan Hofkens die er vandaag niet bij kan zijn.

Frans De Schryver werd geboren in 1939 en heeft vorig jaar 75 kaarsjes uitgeblazen. Ikzelf heb de carrière van Frans De Schryver mogen meemaken vanaf het moment dat hij nog een 10-tal jaar van zijn emeritaat afstond.

Frans startte zijn wetenschappelijke carrière als polymeerchemicus in de onderzoeksgroep van Prof. Jungers aan de KU Leuven. Zijn doctoraatsonderzoek voerde hij uit in de groep van de welbekende Prof. Smets, en onderzocht er de invloed van viscositeit op de fotopolymerisatie van styreen. Polymeren en fotochemie zouden een belangrijke rol blijven spelen in zijn carrière als wetenschapper. Als postdoctoraal onderzoeker aan de University of Arizona bekwaamde hij zich verder in polymeersynthese in de groep van Prof. Marvel. Terug in Leuven stond hij aan de wieg van het onderzoek in de fotochemie en de fotofysica, en bouwde er het Laboratorium voor Fotochemie en Spectroscopie uit waar hij nieuwe inzichten bracht in tal van fotochemische en fotofysische processen. Dit bleef niet onopgemerkt en in 1978 organiseerde hij het "IUPAC Symposium on Photochemistry" in Leuven. Vele andere internationale congressen zouden volgen.

Frans De Schryver heeft onmiskenbaar sterke managementvaardigheden. Onder meer dankzij zijn goede contacten met de industrie en wetenschappelijke successen kon hij de nieuwste technieken ontwikkelen of in huis halen. Hij bouwde zijn onderzoeksgroep uit tot een internationaal vermaard centrum waar ook talrijke gastonderzoekers zich konden bekwamen in de fotochemie en fotofysica. Hij ontwikkelde een groot netwerk en onderhield met een aantal van die collega's intense vriendschapsbanden.

Een constante in de carrière van Frans De Schryver is dat hij altijd nieuwe uitdagingen aanging en zich van tijd tot tijd herbronde. Zijn interesse in materialen reikte verder dan polymeren. Ook super- en supramoleculaire systemen zoals vloeibare kristallen en dendrimeren droegen zijn interesse weg. Gedurende meer dan 15 jaar was hij coördinator van een Interuniversitaire Attractiepool in het domein van de "Supramoleculaire Chemie en Katalyse".

Tijd en ruimte. Frans De Schryver had van meet af aan de overtuiging en het inzicht dat een diepgaande kennis van fotochemische en fotofysische processen, en de impact ervan op materialen, een hoge resolutie in de tijd en ruimte vereisen, en liefst nog een combinatie van beide. Frans De Schryver ontwikkelde technieken waarmee een breed spectrum aan processen konden bestudeerd worden, van het microseconde- tot het femtoseconde domein.

De kennis over ruimtegeresolveerde technieken verwierf Frans De Schryver in het kader van een Alexander-von-Humboldt fellowship dat hem naar Mainz bracht. Aan het Max-Planck-Institut für Polymerforschung leerde hij die technieken kennen waarmee tot individuele moleculen kunnen gevisualiseerd worden, en hij introduceerde deze zogenaamde rastersondemicroscopen, waaronder de rastertunnelmicroscoop en de nabije-veld optische microscoop in Leuven. Dit vormde de basis van de tot op vandaag succesvolle onderzoeksactiviteiten in het Laboratorium voor Fotochemie en Spectroscopie in het gebied van de optische en niet-optische microscopie.

Frans De Schryver is een man die vanaf de eerste ontmoeting een onuitwisbare indruk nalaat, en dit niet alleen omwille van zijn imposante postuur. Hij heeft een hele klare kijk en uitgesproken mening, en trekt bij discussies vaak aan het langste eind.

Frans De Schryver was een echte mentor voor zijn medewerkers en hij gaf hen alle kansen om zich te ontplooien. Die instelling heeft ervoor gezorgd dat ook na zijn emeritaat het Laboratorium voor Fotochemie en Spectroscopie er nog steeds staat. Frans , we zijn er u zeer dankbaar voor.

Ook vandaag is Frans De Schryver nog één en al passie voor het wetenschappelijk onderzoek. Frans, we wensen je nog vele boeiende jaren toe, een goede gezondheid en veel geluk voor jezelf en je naaste familie en vrienden.

Steven De Feyter en Johan Hofkens

Huldiging voor de heer **Renaat Gijbels**:

Het is mij een eer en een genoegen om een korte laudatio uit te brengen voor onze confrater, Renaat Gijbels, mijn vroegere promotor en grote voorbeeld. Renaat werd geboren in 1939 in Genk. Hij studeerde Grieks-Latijnse humaniora (Kon. Atheneum Tongeren), waar hij afgestudeerd is in 1957 "met de allergrootste vrucht" (zo heette dat in de fruitstreek…)

Hij behaalde het diploma Licenciaat Scheikunde, aan de Universiteit Gent (toen RUG, 1961), en Doctoraat Wetenschappen (scheikunde) aan de Universiteit Gent (1965), beide met grootste onderscheiding, met als promotor Prof. Julien Hoste. In zijn Gentse periode deed hij onderzoek naar nucleair-analytische methoden (neutronenactiveringsanalyse), o.a. toegepast op de bepaling van sporen edelmetalen in andere edelmetalen (bv. sporen osmium in ruthenium). Hij was tewerkgesteld als erkend onderzoeker, en vervolgens onderzoeker, en bevoegdverklaard onderzoeker van het Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen, IIKW.

In parallel werkte hij vlijtig aan het schrijven van een "standaardwerk" over NAA (met De Soete en Hoste), dat gepubliceerd werd in 1972 bij Wiley (875 pp), en nadien vertaald in het Chinees.

In die periode deed hij ook 2 postdoc-verblijven, nl. aan het Massachusetts Institute of Technology (MIT; 1967); en aan de US Geological Survey, Denver; Colorado (1968), met een NATO postdoc fellowship. Op MIT werkte Renaat met de kernreactor voor NAA van gesteenten. Dit werk werd in Gent later met veel succes voortgezet door Jan Hertogen, die daarna aan de KU Leuven professor werd voor fysicochemische geologie; ook hij is inmiddels al emeritus. (Renaat noemt dit de eerste spin-off van zijn werk.)

Op de USGS werkte Renaat aan radiochemische bepaling van zeer lage concentraties edelmetalen in gesteentevormende mineralen. Later in Gent heeft hij dit verdergezet, en dit leidde tot een internationale publicatie (met Duitse en Amerikaanse collega's) over zeer kleine vervalconstante van ^{238}U voor de spontane fissie in de natuur. De publicatie had een grote weerklank, en vooral een lange halveringstijd: ze werd na 30 jaar nog regelmatig geciteerd! (Hij noemt dit zijn tweede spin-off.)

Dit onderzoek werd later ook verdergezet door Dr. Frans Decorte (Instituut voor Nucleaire Wetenschappen, UGent), en Peter Van den haute (Geologisch Instituut, UGent), die de fissiespoortechniek toepasten voor de bepaling van de ouderdom van zeer oude gesteenten en mineralen. Inmiddels zijn beide collega's natuurlijk ook al op emeritaat. (Dit is de derde spin-off, van zijn postdoc.)

Deze geochemische activiteiten van Renaat leidden in 1970 tot zijn benoeming als lector aan de UGent (toen RUG) voor de cursus Geochemie (die door veel studenten

geologie gevolgd werd), en werd later ook gedoceerd door Jan Hertogen (KU Leuven). (Dit noemt hij zijn vierde spin-off).

In 1972 werd de UIA opgericht, en Renaat postuleerde voor het vak Fysische Chemie, en werd daarvoor aangenomen. Zo kwam hij dus, afkomstig van Limburg (Lanaken), via omzwerving in het Westen (Gent, US) uiteindelijk in Antwerpen terecht! Samen met zijn Gentse collega's Freddy Adams en René Van Grieken (ook benoemd aan de UIA) richtte hij het Centrum voor Micro- en Sporenanalyse op (MiTAC), wat een nuttig vehikel bleek voor kostenbesparende werking, en voor fondsenwerving. Terwijl Adams en Van Grieken de infrastructuur gebruikten voor milieuproblematiek, trachtte Renaat geologisch gerichte problemen aan te pakken (en had o.m. heel vroeg Europese projecten i.v.m. geothermie en mineraalafzettingen via sporenanalyse van waters), maar ook industriële samenwerkingen op te zetten, met bedrijven als Umicore, IMEC en Agfa-Gevaert (voor meer dan 20 jaar; tot zijn emeritaat).

Ondertussen interesseerde hij zich meer en meer voor de fundamentele aspecten van de gebruikte technieken, i.h.b. massaspectrometrie (vonkbron-, glow discharge-, secundaire ionen- en laser-geïnduceerde MS). Zo ben ik bij hem terechtgekomen; mijn doctoraat (1996) ging over het modelleren van een glow discharge plasma, en later heb ik dan een eigen groep opgericht rond modeling + experimenten van plasma's in het algemeen (dit is Renaat zijn vijfde spin-off).

Met Akos Vertes, een postdoc uit Budapest, modelleerde hij ook laser-vastestof-interactie, een complex probleem. Akos Vertes is nu professor aan de George Washington University (de zesde spin-off van Renaat).

Naast de nodige wetenschappelijke publicaties heeft Renaat in die periode ook een aantal boeken geschreven: Inorganic Mass Spectrometry, Wiley (1988), vertaald in het Chinees (1992) en in het Koreaans (1999) (met Adams, Gijbels en Van Grieken als editors), en Laser Ionization Mass Analysis, Wiley (1993) (met Vertes, Gijbels en Adams als editors).

Weer een totaal ander verhaal in de loopbaan van Renaat is de kwantumchemie: student Jan Martin wilde kwantumchemische berekeningen doen voor zijn licentiaatsthesis, met Renaat als promotor. Vermits deze – naar eigen zeggen – niet gehinderd was door enige kennis terzake, werd een joint venture opgezet met Jean-Pierre François, LUC (van wie Renaat nog het doctoraat had begeleid in Gent). Als onderwerp werd gekozen voor koolstofclusters. Dit werd een groot succes, vooral omdat Martin een zeer hoogbegaafd iemand was en nog is. Hij is reeds geruime tijd Baroness Margaret Thatcher Professor in het Organic Chemistry Department van het Weizmann Institute of Science, met een indrukwekkend aantal publicaties van zeer hoog niveau; hij is ook buitenlands lid van onze klasse. (De zevende spin-off van Renaats werk.)
Renaat heeft dus een zeer bochtig parcours afgelegd, maar het is ook een zeer vruchtbaar parcours geworden (met dus veel spin-offs, zoals hij zelf fier beweert). Hij is

dan ook met recht en rede lid van de KNW geworden (1997), en hij was bestuurder van de KNW in 2009.

Ik zou nog veel meer kunnen vertellen, maar de tijd is beperkt. Toch nog een woordje over Renaat als lesgever: zijn lessen werden door de studenten zeer sterk geapprecieerd, want hij spande zich erg in om moeilijke begrippen in de Fysicochemie, Nucleaire Chemie en Geo- en Kosmochemie aan de man te brengen. Ik vind hem de beste lesgever die ik ooit gehad heb, en ook de beste promotor die ik me kan inbeelden.

Maar niet alleen als promotor, maar zeker ook als persoon heb ik veel aan hem te danken. Hij is altijd geduldig, behulpzaam, en heeft altijd tijd voor een gesprek. Het feit dat ik hier sta, dat ik mijn carrière kon combineren met de zorg voor mijn drie kinderen, is dankzij zijn begrip voor de mensen en zijn vertrouwen. Hiervoor zou ik je willen bedanken. En ik wens je nog heel veel gelukkige en gezonde jaren!

Annemie Bogaerts

Huldiging voor de heer **Eduard Kühn**:

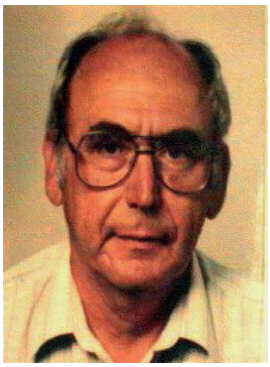

Waarde consorores en confratres,

Het is met plezier dat ik hier een korte laudatio mag uitspreken voor confrater Eduard Kühn naar aanleiding van zijn 75ste verjaardag.

Eduard Kühn werd in Genk geboren op 25 september 1940 en werd dus onlangs 75 jaar. Hij huwde met Geertje Deelstra, heeft twee kinderen en ook twee kleinkinderen.
Na zijn middelbare studies in Genk studeerde Eduard Kühn aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent waar hij licentiaat in de biologie, richting dierkunde werd in 1962. Zijn licentiaatsverhandeling gebeurde daar onder supervisie van een later buitenlands lid van onze academie, confrater Denucé.

Vervolgens doctoreerde Eduard Kühn aan de UGent in 1966 in de Faculteit Diergeneeskunde in het domein van de fysiologie der huisdieren onder leiding van Prof. G. Peeters en hij werd daar vervolgens benoemd tot eerstaanwezend assistent. Zijn doctoraat was een studie over de interactie van de neurohypofyse en de nier bij zowel het schaap als het rund. Met dit doctoraat behaalde hij de Wetenschappelijke Louis Empain-prijs in 1967. Hij was toen de eerste bioloog die deze prijs kreeg na onze confrater wijlen collega H. Koch. Tevens werd hij bekroond met een beurs van het National Institute of Health (NIH) voor een verblijf in de VS.

Van 1968 tot 1969 verbleef hij dan als een postdoctoral research fellow van het NIH aan de universiteit van Texas in Dallas onder supervisie van Dr. S.M. McCann. Deze onderzoeker was de eerste die het belang van hypothalamische hormonen en

daarmee het belang van onze hersenen in het besturen van onze endocriene klieren heeft ontdekt.

Na zijn postdoc in de VS werd Eduard Kühn in 1970 aan de KU Leuven benoemd als docent met als leeropdracht "fysiologie der dieren". Dit had zijn invloed op zijn onderzoeksdomein waarbij de interesse voor hormonen zich uitbreidde van eerst enkel zoogdieren naar gewervelde dieren in het algemeen. Het is tot op heden zijn overtuiging dat de studie van de evolutie van alle hormonale functies, die moeilijk kan gebeuren in de medische faculteit, van cruciaal belang is om het hormonaal stelsel van zoogdieren en meer specifiek de mens te begrijpen.

Na de neurohypofyse in Gent en de hypothalamus in Dallas verschoof zijn interesse vooral naar de schildklier en haar interactie met andere hormonale assen. Dankzij de collega's H. Michels en E. Decuypere van de landbouwfaculteit verkreeg zijn labo faciliteiten voor onderzoek op kippen en later dankzij collega F. Ollevier van de afdeling ecologie voor onderzoek op vissen. Zelf zorgde hij voor de nodige amfibieën, zowel kikkers als axolotls. Hiermee bestreek de onderzoeksgroep zowat het ganse vertebratendom. Sommigen zullen zich wel herinneren dat hij vroeger reeds verschillende lezingen heeft gegeven in onze klasse gebaseerd over dit vergelijkend endocrinologisch onderzoek.

Eduard Kühn is lid geweest van verschillende wetenschappelijke verenigingen zoals de American Endocrine Society, European Society of Comparative Endocrinology, International Society of Neuroendocrinology, International Society of Chronology, European Thyroid Association, enz. Tijdens zijn loopbaan is hij promotor of copromotor geweest van een 25-tal doctoraatsstudenten en van zijn hand als auteur of als co-auteur zijn een 250-tal publicaties verschenen.

In 1990 is hij corresponderend lid geworden van onze klasse Natuurwetenschappen en in 1997 gewoon lid. In 2005 werd hij bestuurder, dat was toen nog voor een termijn van één jaar. Zijn emeritaat behaalde hij in datzelfde jaar.

Eduard Kühn is steeds een sterke drijfveer geweest voor zijn onderzoeksgroep en een overtuigde verdediger van het fundamentele biologisch onderzoek. Hij wist met zijn enthousiasme tal van jonge mensen warm te maken voor vergelijkende endocrinologie en enkele onder hen, waaronder mezelf, zijn later ook een academische carrière gaan uitbouwen in dit domein. Na het bijwonen van een congres kwam hij steeds terug met nieuwe en soms verrassende ideeën voor verder onderzoek. Hij was altijd te vinden voor samenwerking en dat met collega's van alle continenten. Hij was dan ook een welkome spreker op tal van internationale meetings over de hele wereld en zowel hijzelf als zijn vrouw Geertje genoten duidelijk van het reizen en de buitenlandse contacten.

Naast een gedreven onderzoeker was Eduard Kühn ook een enthousiaste lesgever, zowel op kandidatuur- als licentieniveau. Na zijn emeritaat is hij trouwens op vrijwillige basis nog een tijd blijven lesgeven in de dierenfysiologie. Hij heeft dan ook meerdere

lessen gegeven over hormonen en over evolutie voor onder meer de universiteit van de derde leeftijd.

Eduard Kühn heeft de vergelijkende endocrinologie een plaats gegeven in Vlaanderen maar ook ver daarbuiten. Ik ben er fier op dat ik bij zijn emeritaat de leiding van zijn sterke onderzoeksgroep heb mogen overnemen. Steunend op zijn stevige basis tonen we nog continu aan dat vergelijkende endocrinologie een wetenschap is die springlevend is en belangrijke inzichten bijbrengt in de rol van hormonen in de ontwikkeling en de levensloop van alle dieren, met inbegrip van onszelf.

Ik wens hem nog vele gelukkige jaren toe.

Veerle Darras

Huldiging voor de heer **Lieven Vanhecke:**

Confrater Lieven Vanhecke is een speciaal lid. Tot vorig jaar had hij, met ruime voorsprong, de grootste anciënniteit als gewoon lid van deze klasse. En op zijn leeftijd wordt hij ook niet voorbijgestoken op niveau van de ganse Academie. Hij is immers lid geworden, toen wel nog officieel corresponderend lid, in 1973, op de leeftijd van 34 jaar. Acht jaar later werd hij gewoon lid.

Lieven Vanhecke is geboren in Brugge in 1939. In 1958 behaalde hij het diploma van onderwijzer aan de normaalschool van Torhout. Hij moet gevoeld hebben dat onderwijzen een nobele en belangrijke taak is maar dat zijn echte interesse toch op een ander gebied lag. Hij deed een voorbereidend jaar wiskunde en legde met succes het toelatingsexamen af van de faculteit TW van de KU Leuven. Hij koos toch, en vermoedelijk met veel overtuiging, voor een opleiding wiskunde, die hij vlot afrondde met de grootste onderscheiding. Dan was het gedaan met omzwervingen. Zijn carrière nam een vlucht. In minder dan 3 jaar werd hij doctor in de wetenschappen, niettegenstaande hij ondertussen zijn militaire dienst deed als professor aan de technische school van de luchtmacht en ook les gaf aan het voorbereidend instituut van de KU Leuven. Hij was in die periode aspirant van het NFWO. In 1966 werd hij docent aan de faculteit wetenschappen van de KU Leuven en in 1972 gewoon hoogleraar. Ondertussen behaalde hij in 1967 de driejaarlijkse Prijs voor Exacte en Natuurwetenschappen van de Vlaamse Leergangen Leuven.

Tussen 1972 en 1985 doceerde hij aan de Universitaire Instelling Antwerpen. Ik herinner me nog dat ik hem daar ontmoet heb, toen ik er ook deeltijds docent werd in 1975, maar vermoedelijk had ik hem al eerder ontmoet in seminaries of bijeenkomsten over differentiaalmeetkunde. In elk geval klikte het tussen ons want hij lag zeker aan de basis van mijn uitnodiging als gastdocent aan de KU Leuven in 1976. In 1979 was hij ook lid van mijn beoordelingscommissie voor de reisbeurzenwedstrijd.

Hij is trouwens lid geweest van veel jury's, van veel organiserende comités, verenigingen, raden van bestuur, buitenlandse academies en redactieraden van tijdschriften. Ik zal me echt beperken tot een streng gekozen selectie. En ik vermoed dat hij overal de ijver toonde die we hier in deze klasse zagen.

Hij is 6 jaar secretaris en daarna 12 jaar voorzitter geweest van de Vereniging voor Wis- en Natuurkundigen Lovanienses. Hij was bestuurder van onze Klasse in 1985 en is in totaal 12 jaar lid geweest van de bestuurscommissie van de KVAB. In de periode 1988-1996 was confrater Vanhecke voorzitter van het Nationaal Comité voor Wiskunde en zijn voorzitterschap is niet ongemerkt voorbijgegaan. Van de toenmalige secretaris, confrater Jef Thas, weet ik dat hij als voorzitter een nieuwe impuls gaf aan de werking van het Comité. Het voltallige Comité vergaderde tweemaal per jaar, en het bureau kwam zeer regelmatig samen in zijn bureel. Aldaar werd de ingekomen briefwisseling volledig doorgenomen en werd de dagorde van de volgende vergadering van het Comité grondig voorbereid. Er werden nauwe contacten onderhouden met ICMI (International Commission on Mathematical Instruction) en er ging aandacht naar ICME (International Congress on Mathematical Education), zodat het Comité ook op de hoogte bleef van onder andere de hervormingen in het Secundair Onderwijs, zowel langs Franstalige als Nederlandstalige kant. Lieven Vanhecke heeft herhaaldelijk België vertegenwoordigd op de 4-jaarlijkse algemene vergaderingen van de International Mathematical Union en hij is meer dan 20 jaar bestuurslid geweest van het Belgisch Wiskundig Genootschap.

Hij is 5 lid geweest van de Commissie Wiskunde van het NFWO gevolgd door een 5-jarig lidmaatschap van de analoge commissie van het FWO. Van deze commissie was hij 4 jaar voorzitter.

Dat hij in zijn onderzoek succesvol was blijkt uit de vele internationale contacten, buitenlandse verblijven, voordrachten aan buitenlandse universiteiten en op internationale bijeenkomsten, en natuurlijk uit de meer dan 350 publicaties waarvan er alleen al in MatSciNet 320 vermeld staan die een duidelijke internationale uitstraling tonen. In een domein als de zuivere wiskunde betekent dit heel wat.

Zijn onderzoeksdomein is de differentiaalmeetkunde, meer bepaald de Riemannse meetkunde. In differentiaalmeetkunde worden meetkundige problemen behandeld met technieken uit de differentiaal- en integraalrekening. De objecten waarop gewerkt wordt zijn variëteiten, een meerdimensionale veralgemening van tweedimensionale oppervlakken.

In een plat vlak wordt de kortste afstand tussen twee punten bereikt langs een rechte. Hetzelfde geldt in een rechtlijnige meerdimensionale ruimte, maar niet in een oppervlak dat gekromd is, zoals een sfeer of een torus, evenmin als in de meerdimensionale variëteiten. Daar worden wegen van minimale lengte geodeten genoemd. Voor mooie ronde sferen en torussen zijn die gemakkelijk te vinden, maar wat voor oppervlakken die wat gedeukt zijn of in het algemeen voor variëteiten met

sterk variërende kromming? Hoe moet trouwens kromming gedefinieerd worden om interessant te zijn en voeling te houden met de toepassingen? Dit vergt extra structuur op de variëteiten en de eerste om ons op de goede weg te zetten was Riemann, in het midden van de 19de eeuw.

Ogenschijnlijk had het werk van Riemann niet veel met de realiteit te maken tot Einstein ons leerde dat net de Riemannse meetkunde en uitbreidingen ervan een goede wiskundige basis vormen voor een degelijk begrip van de ruimte waarin we leven. Licht plant zich voort langs geodeten in een gekromde 4-dimensionale ruimte. En misschien hebben we zelfs meer dimensies nodig voor een nog betere beschrijving van ingewikkelde fysische processen.

In elk geval heeft een differentiaalmeetkundige geen schrik van een groot aantal dimensies of de aanpak van verschillende structuren die al dan niet een fysische relevantie hebben of nog kunnen krijgen. Hoe gedragen geodeten zich in het algemeen, en wat kan gezegd en bewezen worden over afgeleide objecten als geodetische sferen, bollen en buizen? Hoe evolueert bvb. hun volume als we de straal laten aangroeien? Wat soort deelvariëteiten kan men tegenkomen in een variëteit? In welke variëteiten kan men een gegeven variëteit, met een specifieke structuur, als deelvariëteit terugvinden? Dit zijn voorbeelden van problemen waarop confrater Vanhecke gewerkt heeft en resultaten heeft bekomen waarmee hij internationale appreciatie verwierf.

Sedert 2004 is Lieven Vanhecke emeritus en sinds kort erelid van onze Academie. Hij neemt nog heel regelmatig deel aan onze activiteiten, niettegenstaande enkele storende gezondheidsproblemen. We hopen dat deze van voorbijgaande aard mogen zijn en dat we hem nog vele jaren mogen ontmoeten op onze vergaderingen. Lieven, het ga je goed.

Freddy Dumortier

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heer Marc De Mey (75), mevrouw Leni Denève (75) en de heer Marcel Storme (85). De heer Ernest Krings (95) werd door een delegatie van de Klasse Menswetenschappen tuis bezocht.

Alle huldigingen vonden plaats tijdens de januarivergadering van 2016.

Huldiging voor de heer **Marc De Mey:**

Beste Marc,
Geachte Mevrouw De Mey,
Geachte consorores en confraters,

Bij gelegenheid van zijn 75ste verjaardag is het een voorrecht hulde te brengen aan confrater Professor Marc De Mey, die bij de meeste van ons vooral bekend staat als de beminnelijke en gedreven directeur van het Vlaamse *Institute for Advances Studies*, het Vlaams Academisch Centrum VLAC, die vanaf 2006 tientallen toponderzoekers en kunstenaars in Brussel ontving en begeleidde, en die verder bekend is als de bezieler van de VLAC-cluster rond het werk van Jan Van Eyck.

Marc studeerde psychologie en pedagogische wetenschappen aan de Gentse Rijksuniversiteit en maakte onder de supervisie van Leo Apostel, het toenmalig diensthoofd van het Seminarie voor Logica en Kennisleer, een verhandeling over Jean Piaget. Zijn leermeester koesterde de idee om in de schoot van zijn eigen seminarie een centrum voor interdisciplinaire studies op te richten maar zijn ambitieus plan om binnen de universiteit het interdisciplinair onderzoek te organiseren, stuitte op weerstand van de faculteit toegepaste wetenschappen en faalde. Apostel spoorde Marc aan om met een Frank Boas Scholarship-beurs naar Harvard University te trekken waar hij in 1966-1967 een jaar lessen psychologie, filosofie en sociale relaties volgde aan het door Piaget geïnspireerd *Center for Cognitive Studies*. Over zijn verblijf in Harvard getuigde Marc: "het liet me toe me vertrouwd te maken met de onderwijs- en onderzoekspatronen aan topuniversiteiten in Amerika en met de vormen waarin cognitieve wetenschap zich aldaar ontwikkelde, zowel Chomsky als artificiële intelligentie (…) Het liet me toe de onder begeleiding van Apostel verworven eigen kennis betreffende Piaget met de Amerikaanse interpretatie te vergelijken (…) en kennis te nemen van het imposante computernetwerk in uitbouw dat nog beperkt toegankelijk was voor de cognitieve wetenschappers met geesteswetenschappelijke of sociaal-wetenschappelijke achtergrond…"

Marc promoveerde in 1970 in de psychologische en pedagogische wetenschappen en was naast zijn assistentschap in Gent vijf jaar lang als geassocieerd professor of lector verbonden aan het departement psychologie van de Universiteit van Tilburg (1973-1978).

Toen hij definitief naar Gent terugkeerde om er zijn academische loopbaan uit te bouwen, legde hij zich in het departement filosofie van de Gentse universiteit voornamelijk toe op de cognitiewetenschap, een samenwerkingsverband tussen diverse disciplines die van oudsher menselijke kennis bestuderen zoals logica, epistemologie, linguïstiek of psychologie en de snel evoluerende technologie van informatieverwerking gebaseerd op computerwetenschap. Met collega's, waaronder Fernand Vandamme en consoror Liliane Tasmowski, organiseerde Marc een interdisciplinaire onderzoeksgroep die de naam 'Communicatie en Cognitie' meekreeg, waaraan occasioneel ook consoror Dominique Willems deelnam. Marc zou later, in 1996 bij het emeritaat van Leo Apostel, over deze onderneming het volgende verklaren: "Qua inhoud en focus was het centrum in bescheiden versie aanwezig maar qua organisatorische scope en support bleef het verre van de buitenlandse voorbeelden" (zoals het vernoemde centrum in Harvard en Piagets *Centre d'étude*

d'épistémologie génétique in Genève). Samen met Leo Apostel en collega Van der Veken van de KU Leuven slaagde Marc erin de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid onder voorzitterschap van André Oosterlinck te overtuigen van de noodzaak om een onderzoek te financieren over de 'impact van de wetenschappen op de hedendaagse cultuur en de bijzondere problematiek van de cultuur- en gedragswetenschappen'. Dit project kwam onder zijn leiding tot stand en leverde een rapport op dat onder de titel "Wetenschap als Cultuur. De bijzondere problematiek van de cultuur- en gedragswetenschappen" door de VRWB werd uitgegeven en in 1995 tijdens een studiedag, georganiseerd door de Academie, veel weerklank kreeg.

Vermits één van de uitdagingen van de cognitieve wetenschap de verklaring was voor wetenschappelijke ontdekkingen en de totstandkoming van wetenschappelijke kennis, legde confrater Marc De Mey zich in talloze publicaties toe op de interdisciplinaire studie van de wetenschapstheorie, de wetenschapsfilosofie en de wetenschaps-geschiedenis, wat hem verzekerde van lidmaatschap van verschillende internationale genootschappen: van de *American Association for Artificial Intelligence*, van *The Cognitive Science Society*, van *The History of Science Society*, van de *Society for Social Studies of Science* en van de *European Association for the Study of Science and Technology* waar hij in de jaren 1980 lid was van het bestuur (1983-1987).

Hij maakte in de jaren 1980 in binnen- en buitenland grote indruk met zijn boek *The cognitive paradigm* dat in 1982 verscheen en de neerslag vormde van een speciaal doctoraat die hij behaalde 'in de cognitieve modellen in de wetenschapsleer'. In dit werk, dat overigens ook in het Japans verscheen en waarvan tien jaar later nog een derde paperback-uitgave het licht zag, toonde Marc aan hoe de nieuwe analyses, dankzij de computertechnologie, van menselijke percepties en cognities, een fundamentele revolutie betekenden voor de menswetenschappen, meer bepaald voor de psychologie, de filosofie en de sociologie. Zijn interdisciplinaire aanpak is hem blijven fascineren, ook gedurende zijn latere loopbaan toen hij zijn multimediale methodologie – voornamelijk 2- en 3D-computerreconstructies – toepaste op de analyse van de schilderkunst, op het werk van Masaccio bv. maar toch vooral op het Gentse Lam Gods van de 15de-eeuwse schilder Jan Van Eyck waarover hij voor onze klasse in december 2000 een boeiende lezing hield. "De wetenschaps- en kunst-historische studie van optica en perspectief is zeer lonend", schreef Marc, "omdat ze voor de periode van de late middeleeuwen een intense wisselwerking laat zien tussen godsdienst, wetenschap en kunst en als dusdanig nuttig materiaal levert voor het ontwarren van de verstrengeling tussen zogenaamde interne en externe factoren in wetenschapsontwikkeling".

Over het vernieuwend werk van Marc over Van Eyck, getuigde een confrater het volgende: "Met zijn verfrissende aanpak in het decoderen van licht en reflectie bij Van Eyck wist hij een heel internationaal publiek te charmeren, in het bijzonder in de Verenigde Staten, en speciaal aan de Universiteit van Bercley (Californië), waar hij in 1997 in het kader van de P.P. Rubens-leerstoel geestesgenoten vond voor zijn stellingen. Gedurende vele jaren gaf Marc in de Gentse kathedraal, bij het Lam Gods, een gesmaakte versie van zijn wetenschappelijke en kunsthistorische vondsten en inzichten

voor jonge studenten uit Berkeley, die sinds 2000 elk jaar een culturele zomercursus in de Lage Landen beleven".

Marc was een NFWO-onderzoeker in hard en nieren. Hij was naar verluidt erg opgetogen toen de academische overheid hem vroeg om meer les te geven, wat hij overigens met veel overgave en succes deed, onder meer aan grote groepen in de kandidaturen politieke en sociale wetenschappen. Achter de wetenschapper die zich vooral toelegde op het interdisciplinair onderzoek, ging een enthousiaste lesgever schuil.

Collega's die Marc aan de Gentse universiteit goed gekend hebben, herinneren hem als een zeer ernstig man met een bij wijlen wat extreme neiging tot zelfrelativering. Hij had de gewoonte om zijn aanwezigheid in de vakgroep voor te stellen als "een neveneffect van een schitterend maar mislukt interdisciplinair project van Leo Apostel", voor wie hij overigens veel bewondering had. Zijn inzet en loyauteit, zijn bereidwilligheid en dienstbaarheid waren legendarisch. Hij hielp bij de eindredactie van het wetenschappelijk werk van collega's en stelde zich graag kandidaat voor onbezoldigde suppleanties.

In 1994 werd Marc verkozen tot geassocieerd lid van de Academie en drie jaar later tot werkend lid. In het jaar 2003 werd hij fellow aan het in 1999 opgericht Vlaams Academisch Centrum voor Wetenschappen en Kunsten, een sabbatcentrum opgericht ten tijde van Vast secretaris Niceas Schamp met als doel het wetenschappelijk en artistiek onderzoek te stimuleren, te ondersteunen en te verspreiden door het aanbieden van een unieke onderzoekservaring, naar het voorbeeld van de vele succesvolle *Institutes for Advanced Study* in het buitenland (Princeton, Stanford, Wassenaar e.a.). In 2006, een jaar na zijn emeritaat, was hij de enige kandidaat voor de functie van directeur van het VLAC en dank zij zijn inzet werden jaarlijks 10 tot 20 *Academy Award Fellowships* uitgereikt aan internationaal gereputeerde onderzoekers en kunstenaars die de mogelijkheid kregen om zich gedurende een bepaalde periode te wijden aan verdere intellectuele ontwikkeling, ver weg van de dagelijkse academische verplichtingen. De leiding van VLAC gaf Marc veel voldoening. Hij kon immers zijn schouders zetten onder een interdisciplinair project dat aansloot bij de droom van zijn leermeester Apostel uit de zestiger jaren van vorige eeuw. Marc introduceerde o.m. de clusters waarin meerdere onderzoekers interdisciplinair samenwerken rond een centraal thema. Ook post-docs werden bij deze clusters betrokken. Hij vertegenwoordigde het VLAC in het Europees netwerk van *Institutes for Advanced Study* NetIAS en in het EURIAS-consortium, het Europees subsidieprogramma voor IAS. Op die manier kwam hij in contact met de activiteiten van gerenommeerde buitenlandse instellingen. Deze samenwerking bevorderde niet alleen de zichtbaarheid van de Academie op internationaal niveau, maar lag ook aan de basis van vriendschappen voor het leven, leverde nieuwe inzichten op over wetenschap en cultuur en was met name voor Marc zelf een bron van innerlijke vreugde. Eind 2010, het jaar waarin Marc bestuurder werd van de Klasse, werd het tienjarig bestaan van VLAC met veel luister gevierd met een driedaags internationaal colloquium waaraan ook enkele oud-VLAC-fellows deelnamen. In een prachtig boek

'Vision and Material' werden toen de presentaties over de interdisciplinaire VLAC-onderzoekingen over het Lam Gods gebundeld.

Geachte aanwezigen, het is voor mij een groot genoegen om namens KVAB vandaag aan Marc De Mey de bronzen medaille uit te reiken als blijk van onze sympathie en respect, maar ook bij wijze van dank voor wat hij voor de Academie en voor deze klasse betekent.

Karel Velle

Huldiging voor mevrouw **Leni Denève:**

Beste Leni,
Geachte genodigden,
Geachte consorores en confraters,

Bij gelegenheid van haar 75ste verjaardag is het een voorrecht hulde te brengen aan consoror professor Leni Denève, die de meeste van ons kennen als een beminnelijke en bijzonder sympathieke collega die tijdens de maandelijkse vergaderingen steevast op de laatste rij van deze vergaderruimte plaats neemt. In wat volgt probeer ik stil te staan bij de verdiensten van Leni als internationaal gerespecteerd adolescentiepsycholoog, als lid van de Academie en probeer ik haar ook even te typeren als mens en collega.

Leni Denève is afkomstig uit Mortsel bij Antwerpen, woont in Merelbeke en is sinds 1963 gehuwd met de professor emeritus Edward Verhofstadt van de Gentse Letterenfaculteit.

Ze studeerde pedagogische wetenschappen aan de toenmalige Gentse Rijksuniversiteit waar ze in 1969 promoveerde op een proefschrift over het *Toekomstbeeld betreffende huwelijk en gezin bij sociaal-onaangepaste jongens en meisjes* en volgde nadien in het buitenland opleidingen in relationeel en therapeutisch psychodrama. Leni is nl. niet alleen wetenschapper maar ook een bijzonder ervaren therapeute, met een geheel eigen visie, die zij heeft neergelegd in tal van theoretische werken, onder meer in haar boek *Persoon, ontwikkeling en psychodrama* (Leuven, 1988). Psychodrama is een techniek waarbij verschillende mensen met psychische problemen hun problemen naspelen en daarin verschillende posities innemen, zichzelf, hun ideale 'ik', hun vroegere 'ik'. Een favoriete techniek van Leni heet de 'magic shop', een soort winkel waar je eigenschappen kunt kopen, of eventueel inruilen tegen andere / mindere eigenschappen van jezelf. De wijze waarop Leni met deze technieken en experimenten omging leverde naar verluidt verrassende en verfrissende taferelen op.

In september 2006 ging Leni met emeritaat na een zeer gevulde loopbaan. Ze was geassocieerd docent, hoogleraar en later gewoon hoogleraar in de theoretische en

klinische ontwikkelingspsychologie, directeur-diensthoofd van de zgn. Kinderkribbe en van het Seminarie en Laboratorium voor Ontwikkelings- en Persoonlijkheidspsychologie – sinds 1989 – en vier jaar later voorzitter van de huidige Vakgroep Ontwikkelings- en Persoonlijkheidspsychologie aan de Faculteit Psychologische en Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent. Ze was er jarenlang verantwoordelijk voor de postuniversitaire opleiding in de ontwikkelingsgerichte en experiëntiële kinder- en jeugdpsychotherapie en was ook medecoördinator, aan de faculteit geneeskunde van de Universiteit Antwerpen, van de vierjarige postgraduaatopleiding in de psychotherapie, waar ze ook les gaf aan de opleiding kinder- en jeugdpsychotherapie, een opleidingsaanbod dat acht jaar geleden in het kader van de onderwijshervormingen de Gentse postuniversitaire opleiding verving. Ze was houder van de binnenlandse Franqui-leerstoel aan de VUB in 1988-1989.

In 1997, het jaar waarin ze trouwens verkozen werd tot geassocieerd lid van onze academie, richtte ze de *School of Experiential-Dialectical Psychodrama* op waarvan de opleiding erkend werd door de *Federation of European Psychodrama Training Organisations*. Ze was jarenlang de directeur en bezieler van deze organisatie. Binnen de loopbaan van Leni was het jaar 1997 overigens nog om een aantal andere redenen belangrijk. Ze werd toen ook voorzitter van een toonaangevende internationale organisatie, het *International Research and Training Institute for Developmental Psychotherapie* en lag mede aan de wieg van de *Stichting Nederlands-Belgisch Examen Statuut Psychodrama, Sociometrie en Groepspsychotherapie*, een stichting naar Nederlands recht.

Consoror Denève publiceerde in binnen- en buitenland hoofdzakelijk op het terrein van de theoretische en klinische ontwikkelingspsychologie, het ontwikkelingspsychologisch longitudinaal onderzoek, de adolecentiepsychologie en het psychodrama. Gedurende drie decennia slaagde ze erin om enkele tientallen wetenschappelijke projecten en internationale samenwerkingsprojecten te financieren onder meer ter ondersteuning van onderwijsprogramma's ten behoeve van opvoeders van kinderen en jongeren met een psychosociale achterstand in Zuid-Afrika. Ze was en is nog steeds betrokken bij de activiteiten van enkele tientallen wetenschappelijke verenigingen, comités en redactieraden, als lid, als voorzitter, als referee. In 1994 werd ze laureaat van de Tweejaarlijkse Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor haar publicatie *Adolescentiepsychologie*.

Haar belangstelling voor psychotherapie en vooral de gedreven manier waarop ze haar ervaring met het psychodrama kon delen met haar toehoorders, maakten van haar decennialang een gevierd spreker op internationale congressen, workshops en trainingsprogramma's tot in Jeruzalem, Québec, Rabat, Minsk en Mexico onder meer over de ontwikkelingspsychologie en psychotherapie bij jongeren en adolescenten en over haar geliefkoosd thema: 'het psychodrama als ontwikkelingsbevorderend instrument'. Ze was onder meer één van de *keynote speakers* – in 2002 – op het derde wereldcongres voor psychotherapie (Wenen) en twee jaar later *general chair* van het congres van de *The International Society for the Study of Behavioural Development*, de mondiale vereniging op het gebied van de ontwikkelingspsychologie, die toen niet

minder dan 1300 deelnemers naar Gent bracht. Over dat fameuze wereldcongres van 2004 valt overigens veel meer te vertellen. Om het congres te financieren organiseerde Leni een fuif in de Gentse binnenstad voor de vakgroep en sympathisanten, de beruchte 'siouxfuif' waar ze naar verluidt zelf veel plezier heeft beleefd want ze kreeg veel volk op de dansvloer. Omdat het aantal beschikbare hotelkamers destijds beperkt was, huurde ze de zgn. trekkershutten op de camping aan de Blaarmeersen af om al die congresgangers te slapen te kunnen leggen. Twee jaar lang was ze in de weer met de voorbereiding van dat congres.

Leni heeft voor de nationale Belgische en Nederlandse ontwikkelingspsychologie heel veel betekend. Ze heeft belangrijke impulsen gegeven aan de internationale ontwikkelingspsychologie. Als lid en bestuurder van belangrijke wetenschappelijke organisaties werkte ze mee aan de profilering van haar onderzoeksdomein. Als blijk van waardering voor het grensverleggend wetenschappelijk werk op het terrein van de psychotherapie reikten de AIP – de Academie voor Integratieve Psychologie en Psychotherapie – en de Belgisch-Nederlandse Vereniging voor Integratieve Psychotherapie (BNVIP) haar in 2014 de begeerde *Abraham Maslow Award* uit, genoemd naar de 1970 overleden Amerikaanse klinisch psycholoog, grondlegger van de zgn. humanistische psychologie (theorie van de toenemende behoefte).

Op het einde van haar actieve loopbaan werd Leni lid van een aantal internationale commissies belast met de evaluatie van onderzoeksinstituten en opleidingen op het terrein van de ontwikkelings- en klinische psychologie. In 2008 werd ze aangesteld als lid van de internationale visitatie- en evaluatiecommissie van de universiteiten in Portugal.

In weerwil van de zorgen om haar gezondheidstoestand, de afgelopen jaren, bleef zij betrokken bij de coördinatie van de vierjarige postgraduaatopleiding in de experiëntiële en ontwikkelingsgerichte kinder- en jeugdpsychotherapie aan de Universiteit Antwerpen en bleef ze tijdens de revalidatieperiodes en korte verblijven in haar appartement aan de Belgische kust in het buitenland lezingen geven aan klinische en opleidingsinstituten… Leni heeft overigens nog een gevuld programma voor dit jaar en de volgende jaren.

De prof

Leni was een bron van inspiratie voor tienduizenden studenten die haar blijven herinneren als – en ik citeer een getuige – "de super enthousiaste prof in het zwarte pak met de blauwe zonnebril". De oudstudenten van de faculteit in Gent verkozen haar in 2010 tot *psycholoog van het jaar*. Optimisme, passie en enthousiasme zijn Leni's handelsmerk. Iemand getuigde dat ze het métier van stand-up comedian uitvond alvorens het beroep populair werd, mede dank zij de media.

Binnen haar faculteit stond ze ook bekend om haar talloze uitstappen met de *mobil home*, naar een camping in de duinen aan de Belgische kust en elders in Europa. Haar *mobil home* werd letterlijk haar tweede kantoor waar ze buitenlandse collega's ontving, lezingen voorbereidde, zich verdiepte in vakliteratuur en artikelen schreef; kortom Leni deed vele jaren geleden reeds aan telewerk. Oud-medewerkers hebben

haar zin voor drama en theater, haar vuur en passie steeds weten te waarderen, maar ook de wijze waarop ze mensen, ook grote groepen, aanstuurde.

Leni was geen onbekende buiten haar faculteit, onder meer aan de Gentse Letterenfaculteit waar ze keuzevakken doceerde. Bevoorrechte getuigen vertelden me dat ze voor de studenten streng was maar accuraat in haar oordeel. Van zodra er discussie was over slagen of niet slagen, was ze meteen bereid 'toe te geven' indien het probleem enkel aan haar vak lag. Ze kon zich dus uitstekend inleven in het gedrags- en denkpatroon van de collegae en dit werd naar verluidt bijzonder gewaardeerd. Buitenlandse collega's getuigden tijdens haar emeritaatviering op 25 september 2006 dat Leni niet bang was om haar standpunten en conclusies te herzien: "ze is in dit opzicht flexibel. Zo gezien is het te begrijpen waarom haar voorkeur zo sterk uitgaat naar de dialectische psychologie: zijzelf is een dialectica".

Academie

Wat de rol van Leni binnen de KVAB betreft moet ik volledigheidshalve meedelen dat zij in 1993 verkozen werd tot lid van het Nationaal Comité voor Psychologische Wetenschappen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten, waarvan zij in 2003 vice-voorzitter en in 2010 voorzitter werd, tot 2014. In 2003 was ze ook lid van de adviescommissie van het Vlaams Academisch Centrum voor Wetenschappen en Kunsten VLAC, dat enkele jaren geleden werd opgeheven.

Zoals ik reeds aangaf werd Leni in 1997 verkozen tot geassocieerd lid, samen met confraters Herman De Dijn en Ludo Simons, en in de vergadering van 17 maart 2001 werd ze verkozen tot gewoon lid van onze klasse. Een vooraanstaand confrater vertrouwde met toe dat Leni's uitzonderlijke empathie opviel toen ze in onze klasse op 21 februari 1998 een lezing gaf onder de spraakmakende titel "Moeten adolescente jongens èn meisjes "wijs" zijn om "gelukkige" volwassenen te worden?", waarin ze verslag uitbracht over de resultaten van een vijftienjarig follow-up onderzoek en over haar methodiek van het psychodrama. Haar betrokkenheid bij de problematiek van jongeren en haar geloof in de maakbaarheid van de mens werden treffend en aanstekelijk overgebracht. Ze bouwde haar boeiend betoog op rond tal van casussen uit haar rijke ervaring als psychanaliste, onderzoekster en lesgeefster in haar alom bekende dynamische doceerstijl gekenmerkt door een goed beheerste woordenvloed. Ze liet de aanwezigen toen zonder schroom meekijken naar de finesses van haar vak, aanpak en methode, haar overtuigingen en haar twijfels.

Geachte aanwezigen, het is voor mij een groot genoegen om namens KVAB vandaag aan Leni Verhofstadt-Denève de bronzen medaille uit te reiken als blijk van onze sympathie en respect voor een mateloos gepassioneerd, volhardend en veelzijdig wetenschapper, een reislustige academicus, een extrovert en enthousiast persoon.

Karel Velle

Klasse van de Kunsten

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Alfons Goris (85), Adolf Nivelle (85) en Paul Van Gysegem (80).

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Hugo De Man (75), Robert Gobin (80), Rob Lenaers (75), Urbain Meers (75) en Achiel Van Cauwenberghe (80).

Alle huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2015.

Huldiging voor de heer **Hugo De Man**:

Confrater Hugo De Man, die we vandaag huldigen voor zijn 75e verjaardag, werd geboren te Boom op 19 september 1940. Hij haalde in 1964 zijn ingenieursdiploma aan de KU.Leuven, in elektrotechniek, gevolgd door een doctoraat in 1968, met als promotor Roger Van Overstraeten. Hij verbleef van 1969 tot 1971 voor een post-doc in Silicon Valley aan het Electronic Research Lab, University of California, Berkeley. Daar werkte hij bij de vader van de elektronische circuit simulatie, en van het wereldwijd gebruikte programma "SPICE" Don O. Pederson die voor hem een tweede mentor was. In 1974 werd hij hoogleraar aan de K.U. Leuven, waar hij wereldfaam opbouwde in het domein van chip ontwerpmethodologiëen. In 1984 was hij samen met Roger Van Overstraeten mede-oprichter van IMEC en werd hij directeur van de onderzoeksafdeling over het ontwerp van VLSI. De universitaire en IMEC functies bleef hij heel geëngageerd uitoefenen tot aan zijn emeritaat in 2005. Ook nadien bleef hij gedreven door de evoluties in nanotechnologie en de impact op de samenleving. Door de organisatie van activiteiten en boeiende uiteenzettingen blijft hij zowel jongeren als ouderen diepgaande inzichten bijbrengen over "Technologische (r)evolutie: een antwoord op de uitdagingen van de 21e eeuw".

Zijn ganse loopbaan viel samen met de revolutie die begon met het maken van één transistor met halfgeleiderfysica tot het ontwerp en de fabricatie van chips met miljarden transistoren. Hij spreekt daarbij dikwijls over het geluk dat hij gehad heeft de enorme groei van de halfgeleider-, chip- en nanotechnologie meegemaakt te hebben, maar dit is te bescheiden voor zijn echte rol, want hij was niet de persoon die zich passief liet meedrijven op deze golf. Immers door zijn onderzoeks- en onderwijsprestaties heeft hij belangrijke mate deze evolutie concreet ingevuld. Meer nog door zijn goed doorzicht in de diverse stappen in de evolutie, anticipeerde hij tijdig heel wat problemen vooraleer die zich stelden, zodat zijn onderzoek en dat van zijn onderzoeksgroep die kon aanpakken en creatieve oplossingen tijdig voorstellen. Ik heb zelf aan dit onderzoekswerk een twaalftal jaren mogen meewerken sinds mijn terugkeer

uit hetzelfde Berkeley in 1979. Dit alles gebeurde op een internationaal niveau en met uitstekende contacten in de bedrijfs- en onderzoeksomgevingen. Hij stond ook vaak aan de wieg van nieuwe ontwerpmethodologiëen, softwareprojecten, en spinoffs. De uitstraling hiervan naar de werkvloer en de feedback vanuit bedrijven was breed en diep. Als zoon van een leraar is hij een gedreven lesgever, en was hij de "vader" van de nieuwe ontwerpseminaries waarin de studenten elektrotechniek leerden systeem- en projectgericht teamwerk uitvoeren in het derde jaar nl. "de fameuze treintjes". Bij de afsluitende demos eindigde dit steevast met vreugde bij het rijden van de treintjes of tranen bij het falen. Maar steeds was het belangrijkste dat de lessen getrokken werden ook uit het falen.

Confrater De Man kreeg voor zijn baanbrekend onderzoek een groot aantal internationale onderscheidingen. Ik vermeld de belangrijkste: Phil Kaufman Award van het Electronic Design Automation Consortium en de Golden Jubilee Medal van de IEEE Circuits and System Society in 1999, lifetime achievement award van de European Design Automation Association in 2004, lifetime achievement award van de European Electronics Industry in 2004, de IEEE Donald Pederson Technical Field Award in Solid-State Circuits in 2007.

Confrater Hugo De Man was gewoon lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen van KVAB sedert 1990 en sinds 1977 lid van CAWET. Bij de oprichting van de Klasse van de Technische Wetenschappen, heeft hij ervoor geopteerd naar onze nieuwe Klasse over te stappen. Confrater Hugo De Man, namens de Klasse Technische Wetenschappen wil ik u van harte feliciteren ter gelegenheid van uw 75e verjaardag en u nog veel gezonde en boeiende jaren toewensen.

Joos Vandewalle

Huldiging voor de heer **Rob Lenaers**:

Waarde Consoror en Confratres

Het is me een genoegen hier de laudatio voor Rob Lenaers te mogen uitspreken nav zijn 75ste verjaardag. Wij zijn sinds jaren goede vrienden en juist daarom is het me onmogelijk zijn lange lijst van mij bekende activiteiten en verdiensten op te sommen. Toch een poging.

Rob is burgerlijk bouwkundig ingenieur van de Kuleuven (1964) en behaalde in1971 het diploma van beëdigd meetkundige, schatter van onroerende goederen voor de Centrale Examencommissie.

Hij bekleedde tal van functies, o.a. bij CETEP (in Eupen), bij Transporoute & Travaux (Brussel) en het Wegenfonds(in Brussel). In die laatste functie was hij verantwoordelijk voor de aanleg van de autosnelweg Antwerpen-Breda. In 1972 begon hij een lange loopbaan bij de NV Vanhout in Geel, waar hij respectievelijk technisch directeur,

algemeen directeur, afgevaardigd bestuurder en voorzitter van de Raad van Bestuur werd. Dat leidde in 2004 tot de functie van vice-president corporate relations bij de BESIX groep, alsook tot lid van het Strategisch Comité van het moederbedrijf van BESIX. Maar deze schitterende professionele loopbaan volstond niet voor een duizendpoot als Rob. Hij vond dat hij ook in beroeps- en werkgeversorganisaties actief moest zijn. Zo was hij voorzitter van de Confederatie Bouw, Voorzitter van de Technische Commissie van de Fédération de l'industrie Européenne de la Construction, belast met directieven, standaarden en kwaliteitsborging. Hij was bestuurder van VOKA, van SD WORX en lid van het Directiecomité van het VBO. Tevens nam hij het voorzitterschap waar van het Wetenschappelijk en Technisch Centrum van het Bouwbedrijf (WTCB). Verder had hij mandaten bij Qualibouw, Seco, het BIN, e.a.

Rob heeft ook altijd interesse gehad voor het hoger onderwijs. Zo was hij o.a. Voorzitter van de Lessius Hogeschool en van de KIH De Nayer. Hij was ook lid van de Inrichtende Overheid van de KU Leuven en de Raad van Bestuur van het Verbond van Katholieke Hogescholen.

Ook KVIV mocht altijd op hem rekenen. Hij was voorzitter van de adviesommissie van ie-net, het samenwerkingsverband tussen KVIV en VIK. Op tal van congressen en initiatieven hebben wij zijn bijdragen mogen bewonderen.

In april 2002 werd Rob lid van Cawet, in april 2009 werd hij erelid van onze Klasse. Ook hier zijn wij hem dankbaar voor zijn inbreng.

Beste Rob, onze gemeenschappelijke roots in Diepenbeek verplichten mij ook iets te zeggen over uw lokaal engagement. Van 2007 tot 2012 was u voorzitter van het Autonoom Gemeentebedrijf Diepenbeek, alsook voorzitter van de Gecoro en van de Beleidscel van de gemeente. Ook daar werd uw kennis en inzet ten zeerste gewaardeerd.

Confrater Rob Lenaers is drager van talrijke eretekens. Het voorlopig laatste werd hem in 2012 toegekend, nl. Grootofficier in de Leopoldsorde. Ik meen te weten dat die oorkonde hem eindelijk, d.w.z. vandaag, zal overhandigd worden.

Ludo Gelders

Huldiging voor de heer **Urbain Meers**:

"Men hoeft, waar klaarheid is, de hersens niet te slijpen." Deze *quote* van Joost van den Vondel gold bij Sidmar zowat als de lijfspreuk van confrater Urbain Meers. Ze prijkte op de openingspagina van de metallurgische bijbel, het boek met het overzicht van alle procesparameters voor de verschillende producten van het bedrijf, één van Urbains belangrijkste geesteskinderen.

Sidmar is uiteraard de rode draad doorheen de schitterende loopbaan van confrater Meers: na zijn studies van burgerlijk werktuigkundig-elektrotechnisch ingenieur (zeg maar "W-E-ër") startte hij als assistent bij professor Albert De Sy in het laboratorium voor algemene metallurgie en fysische metaalkunde van de UGent. In 1968 deed hij de overstap naar Sidmar, het toen nog piepjonge Gentse staalbedrijf dat amper twee jaar voordien, in 1966, was opgestart. Hij begon er zijn industriële carrière in de afdeling walserijen, waar hij als opdracht kreeg een sectie productiecontrole op te richten.

Bij zijn afscheid in 2000 zei hij over die periode: "Ik had eerlijk gezegd nog nooit een staalplaat van dichtbij gezien, laat staan geïnspecteerd…". En ook de eerste generatie werknemers was totaal onervaren: vele arbeiders kwamen uit het landbouwmilieu van het Meetjesland, wat een Engelse krant er toe bracht om bij de start van Sidmar meewarig te koppen: "Flemish farmers want to make steel…" Onze Franstalige landgenoten spraken spottend niet over "Sidmar" maar over "S'il démarre"…
De geschiedenis zou al die mensen ongelijk geven: de goede basisvorming, de gedrevenheid en de samenhorigheid van al die pioniers zoals confrater Meers wierpen al vlug hun vruchten af, en Sidmar groeide in de jaren 70 uit tot een benchmark op vlak van productiviteit en kwaliteit in de Europese staalnijverheid.

Urbain werd in 1971 reeds 1ste ingenieur in de koudwalserij, en in 1975 onderafdelingshoofd. In 1979 verliet hij de koudwalserij om adjunct-afdelingshoofd te worden van de "metallurgie", de afdeling die de kwaliteit van de producten bewaakte en de voorschriften voor de productie opstelde. Daar kwam Urbains daarnet vermelde "metallurgische bijbel" tot volle rijpheid.

Het begin van de jaren 80 betekende ook de start van een tweede grote investeringsgolf bij Sidmar, na de oliecrisissen van 1973 en 1979 die tot een tijdelijk moratorium op de investeringen hadden genoopt. In 1981 werd in Gent Europa's allereerste continue gloei- en afwerkinglijn voor vlak koolstofstaal geopend (de "CAPL"), in 1985 gevolgd door de eerste continugieterij, die het energieverbruik van Sidmar met een kwart zou doen dalen. Urbain was in 1983 tot bouwheer van deze installatie aangesteld, een missie die hij met succes afrondde: die eerste continugieterij werd een wereldrecordhouder inzake productiviteit. In 1989 werd hij hoofdingenieur en in 1997 werd hij lid van het directiecomité van de Sidmargroep, verantwoordelijk voor O&O in de sector vlak koolstofstaal.

Ondertussen was er onder impuls van confrater Urbain Meers echter nog een heel belangrijke ontwikkeling in het kielzog van de Gentse staalreus tot stand gekomen.
Inderdaad, 1991 vormt een andere mijlpaal in de carrière van Urbain: dat jaar werd OCAS geopend, het Onderzoekscentrum voor Aanwending van Staal, dat zou instaan voor toepassingsgericht onderzoek en ontwikkeling voor Sidmar, voor de koudwalserij van Dudelange (Arbed Luxemburg) en voor het Limburgse ALZ (roestvast staalproducent in Genk, vandaag behorend tot de Aperamgroep). Het was een sinds

lang gekoesterde droom van Urbain, van Sidmar-voorzitter René Brück en van toenmalig directeur-generaal Henri Muller die in vervulling ging. Door de opeenvolgende fusies van Arbed met het Franse Usinor en het Spaanse Aceralia (oprichting van Arcelor in 2002) en van Arcelor met Mittal Steel in 2006 (oprichting van ArcelorMittal) kreeg OCAS een toppositie in het mondiale O- en O-netwerk van de ArcelorMittalgroep.

In 2008 werd een tweede vestiging opgericht op de campus Zwijnaarde van de UGent, waar OCAS en CRM (Centrum voor Research in Metallurgie) samen het Metals Processing Center installeerden. In 2009 werd, met het lab Soete van de UGent en met het BIL, Metal Structures Centre opgericht, en in 2011 de Materials Research Cluster waarin OCAS de krachten heeft gebundeld met 8 partners. Vandaag werken in OCAS meer dan 200 wetenschappers van meer dan 20 verschillende nationaliteiten. Deze fantastische ontwikkeling was ondenkbaar geweest zonder de visionaire geest en de gedrevenheid van confrater Meers. Waar klaarheid is hoeft men de hersens niet te slijpen…

In zijn afscheidsrede in 2000 onderstreepte Urbain ook zijn grote aandacht voor de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de industrie: de basisprincipes van MVO, communicatie met de omgeving, gemeenten, regio, zorg voor het milieu, authenticiteit in de omgang met de medewerkers, continu op zoek gaan naar verbeteringen, waren voor hem essentiële elementen die hij in de bedrijfscultuur wou ingebed zien.

Beste Urbain, in naam van de academie en in het bijzonder van de klasse technische wetenschappen wens ik je een heel gelukkige 75ste verjaardag. Dank voor je grandioze inzet, voor je bereidheid om je grote talenten met zovelen te delen! Ad multos annos!

Paul Verstraeten

Academische Fondsen en Prijzen

Laureaten van de Academie 2015

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten kent jaarlijks vier prijzen toe in de respectievelijke disciplines van de vier Klassen, ter bekroning van de carrière van een jong onderzoeker of kunstenaar (tot maximaal 40 jaar). De laureaten van de Academie zijn de belangrijkste wetenschappelijke en/of culturele prijzen die de Academie uitreikt ter bevordering van wetenschap en cultuur en zij worden gehonoreerd met een bedrag van € 10.000.

Vorige Laureaten:

	Natuurwet.	Menswet.	Kunsten	Techn. Wet.
2001	Annemie Bogaerts	Roland Breeur	-	-
2002	Ivo Vankelecom	Marc Brysbaert	Wim Henderickx	-
2003	Luc De Meester	Jan Papy	-	-
2004	Femke Olyslager	Jan De Houwer	Berlinde De Bruyckere	-
2005	Michaël Deleuze	Dirk Van Hulle	Peter Swinnen	-
2006	Bart Van der Bruggen	Joep Konings	Barbara Baert	-
2007	Frank De Proft	Marc Depauw	Petra Vermote	-
2008	Jo Dewulf	Filip Lievens	Katelijne Schiltz	-
2009	Ronny Keppens	Wim Vandenbussche	Nick Andrews	-
2010	Steven De Feyter	Wim Verbeke	Koenraad Brosens	Lieven Eeckhout
2011	Veronique Van Speybroeck	Peter Van Nuffelen	Annelies Van Parys	Michaël De Volder
2012	Johan Verbeeck	Hans Op de Beeck	Koenraad Jonckheere	Dries Van Thourhout
2013	Peter Bienstman	Steven Vanderputten	Karel Vanhaesebrouck	Nico Boon
2014	Tom Coenye	Koen Luyckx	Stefan Prins	Bart Merci

Werden uitgeroepen tot Laureaat van de Academie 2015:

- De heer Christophe Detavernier in de Klasse van de Natuurwetenschappen
- De heer Jean-Christophe Verstraete in de Klasse van de Menswetenschappen
- De heer Pieter Martens in de Klasse van de Kunsten
- De heer Wim Van Paepegem in de klasse van de Technische Wetenschappen

Christophe DETAVERNIER

Christophe Detavernier (°1975) is hoogleraar aan de Universiteit Gent. Hij studeerde in 2001 af als doctor in de natuurkunde aan de Universiteit Gent. In de periode 2002-2004 werkte hij in het IBM T.J. Watson Research Centre, waar hij ervaring opdeed met materiaalonderzoek binnen een industriële context. In 2005 werd hij aangesteld als BOF-ZAP onderzoeksprofessor in de vakgroep Vastestofwetenschappen van de Universiteit Gent, waar hij de onderzoeksgroep CoCooN opstartte, en sinds 2012 benoemd is als hoogleraar.

Zijn onderzoeksinteresses situeren zich binnen het domein van dunne-film-materiaalonderzoek, met een focus op (1) Atomaire Laag Depositie (ALD) voor het aanbrengen van nanocoatings op nanogestructeerde oppervlakken en nanomaterialen, (2) combinatoriële dunne-film-depositie voor het efficiënt screenen van compositionele bibliotheken, en (3) de ontwikkeling van in situ onderzoekstechnieken om op een efficiënte manier de eigenschappen van materialen tijdens hun synthese of tijdens warmtebehandelingen te onderzoeken.

Het CoCooN-team van UGent speelde een pioniersrol op het vlak van het gebruik van synchrotron-gebaseerde technieken voor de studie van ALD-processen. Via verschillende interdisciplinaire samenwerkingen hebben ze het potentieel van ALD gedemonstreerd voor verschillende toepassingen, zoals bv. voor het functionaliseren van nanoporeuze templaten in het domein van de (foto)katalyse en moleculaire filtratie, voor het aanbrengen van ultra dunne coatings op batterijmaterialen, voor de encapsulatie van kwantum dots, voor de functionalisering van optische gassensoren, en voor grensvlakpassivatie in het domein van de nano-elektronica.

Christophe Detavernier was co-auteur van meer dan 200 publicaties en is mede-uitvinder van 14 patentaanvragen. In 2010 werd hem een Starting Grant toegekend door de European Research Council (ERC) rond het gebruik van ALD om nanoporeuze materialen te functionaliseren. In 2014 werd hem door de ERC een Proof of Concept Grant toegekend om ALD-gebaseerde methodes te ontwikkelen voor de functionalisatie van nanopoeders.

Jean-Christophe VERSTRAETE

Het onderzoek van Jean-Christophe Verstraete (°1976) richt zich op taaltypologie en taaldocumentatie. Als taaltypoloog onderzoekt hij structurele diversiteit in taalsystemen (bv. in grammatica of klankstructuur), en gaat hij na hoe die diversiteit historisch gegroeid is, en verdeeld is over de wereld. Als veldwerker analyseert hij de structuur van weinig beschreven talen uit Cape York Peninsula, in het noordoosten van Australië, in samenwerking met antropologen en archeologen. De resultaten van dit documentatiewerk vormen dan opnieuw de basis voor taaltypologisch werk. Elke nieuw beschreven taal brengt immers nieuwe wijzen aan het licht waarop

taalsystemen kunnen georganiseerd zijn, en test op die manier bestaande modellen van wat wel en niet mogelijk is in de structuur van een menselijke taal.

Jean-Christophe Verstraete is hoofddocent (BOF) aan de faculteit Letteren van de KU Leuven. Hij deed doctoraal en postdoctoraal onderzoek aan de KU Leuven, de universiteit Aarhus en de University of Melbourne. Daarnaast werkte hij als gastdocent of -onderzoeker aan de University of Melbourne, de University of Western Australia, de University of Queensland, de universiteit Hamburg en de École des Hautes Études en Sciences Sociales in Parijs. Hij is secretaris van de Association for Linguistic Typology (de internationale vereniging van taaltypologen), en was zes jaar lang hoofdredacteur van het algemeen wetenschapsblad Karakter. Tijdschrift van Wetenschap (uitgegeven door Academische Stichting Leuven).

Pieter MARTENS

Pieter Martens (°1976) is als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan het departement Architectuur van de KU Leuven en aan het Institut des Civilisations, Arts et Lettres in Louvain-la-Neuve. Na zijn opleiding tot burgerlijk ingenieur-architect in Leuven en Rome promoveerde hij in 2009 aan de KU Leuven tot doctor in de ingenieurswetenschappen met een proefschrift over militaire architectuur en vestingoorlog in de Lage Landen tijdens de 16de eeuw. Dit proefschrift werd bekroond voor zijn gebruik van archivalische bronnen (Erik Duvergerprijs, 2009) en voor zijn bijdrage tot de militaire geschiedenis (Justus Lipsius Award, 2011).

Het multidisciplinaire onderzoek van Pieter Martens concentreert zich op de geschiedenis van de architectuur en stedenbouw in het vroegmoderne Europa, in wisselwerking met de technologie en de kunsten. Het bestrijkt dan ook diverse cultuurhistorische domeinen, van oorlogvoering, hofcultuur en internationale kennisuitwisseling tot cartografie, prentkunst en visuele cultuur.

Naast postdoctoraal onderzoeker van het FWO (2010-2013) en het FNRS (2013-2016) was hij eveneens coördinator van een Europees onderzoeksnetwerk rond hofresidenties en culturele uitwisseling in Europa (PALATIUM, 2010-2015). Sinds 2014 is hij lid van de Jonge Academie.

Wim VAN PAEPEGEM

Wim Van Paepegem (°1975) is hoogleraar in de onderzoeksgroep Mechanica van Materialen en Constructies aan de Universiteit Gent. Samen met zijn collega Joris Degrieck leidt hij een team van ca. 30 onderzoekers in het domein van de mechanica

van composietmaterialen. Composietmaterialen zijn typisch kunststoffen, versterkt met koolstof- of glasvezels, die gebruikt worden in o.a. luchtvaartonderdelen, windturbinebladen, racefietsen, automobielcomponenten, etc. Deze materialen worden in zijn labo onderworpen aan een breed pallet van belastingen, gaande van vogelimpact (luchtvaart) over energieabsorptie (crash van wagens) tot vermoeiing (windturbines). Er worden nieuwe testopstellingen ontworpen en steeds nieuwe meetmethodes en sensoren ontwikkeld, om de vervormingen en eventuele schade van materialen te meten.

Daarnaast is er een groot onderzoeksluik rond numerieke simulatiemethodes om het mechanisch gedrag van deze materialen te voorspellen. Op die manier kunnen industriële componenten veel sneller en beter ontworpen worden, met een minimum aan experimenten die vaak duur en tijdrovend zijn.

Tenslotte werkt de groep ook op een aantal andere materialen, zoals 3D-geprinte materialen, schuimen en gelaagd glas.

In zijn onderzoeksactiviteiten werkt hij nauw samen met internationale en lokale bedrijven, zoals Siemens, Honda, Suzlon, Eastman Chemicals, Techspace Aero, Materialise, Eddy Merckx Cycles … Binnenkort wordt ook het vierde spin-offbedrijfje van de onderzoeksgroep opgericht.

Wim Van Paepegem werd reeds meermaals onderscheiden voor zijn onderzoek. In 2008 werd hij verkozen tot beste jonge Europese onderzoeker in composietmaterialen en in 2011 kreeg hij van zijn eigen universiteit de Prometheusonderscheiding voor onderzoek. Hij ontving ook de Ruben van Schalkwijkprijs in Nederland in 2011 en zijn groep was mede-winnaar van de JEC Award in Parijs in 2009 en 2015. Hij is auteur van 150 internationale publicaties, promotor van 18 verdedigde en 14 lopende doctoraten en coördinator van het valorisatie-consortium Composites aan de UGent.

Gouden Penning 2015

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten overhandigt jaarlijks een Gouden Penning aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap en van de kunst.

Overzicht laureaten:
Laureaat 1998: dr. J. Briers jr.
Laureaat 1999: dr. P. Janssen
Laureaat 2000: Ph. Herreweghe
Laureaat 2001: K. Van Miert
Laureaat 2002: dr. P. Piot
Laureaat 2003: barones A. Manteau
Laureaat 2004: R. Raveel
Laureaat 2005: dr. I. Daubechies
Laureaat 2006: J. Wirtz
Laureaat 2007: R. Jacobs
Laureaat 2008: R. Cailiau
Laureaat 2009: D. Van Noten
Laureaat 2010: burggraaf F. De Winne
Laureaat 2011: H. Van Rompuy
Laureaat 2013: J. Rogge
Laureaat 2014: M. Temmerman
Laureaat 2015: S. Kuijken

Sigiswald KUIJKEN

Vernieuwer van oude barokmuziek

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) kent de Gouden Penning 2015 toe aan musicus en dirigent Sigiswald Kuijken. Dat heeft het bestuur van de KVAB beslist op voordracht van de 4 klassen van de Academie: de klassen van de Natuurwetenschappen, Menswetenschappen, Kunsten en Technische Wetenschappen. De Gouden Penning wordt elk jaar uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap en van de kunst.

Sigiswald Kuijken is in muzikale kringen bekend als de man die met zijn verfrissende kijk de authentieke uitvoeringspraktijk van de barokmuziek in ere heeft hersteld. Hij studeerde viool aan de conservatoria van Brugge en Brussel en kwam, samen met zijn broer Wieland, op zeer jonge leeftijd in contact met de oude muziek van voor 1750. Die wereld liet hem niet meer los en met volle overgave startte hij een onderzoek naar de muzikale oorspronkelijkheid. Grasduinend in oude partituren herontdekte hij de ietwat in vergetelheid geraakte viola da gamba en in 1969 herintroduceerde hij haar

speeltechnieken. Het instrument werd niet langer onder de kin gehouden, maar lag vrij op de schouder. In de vroege jaren 1970 werd de door Sigiswald Kuijken herontdekte speelstijl overgenomen door tal van muzikanten.

Van 1964 tot 1972 maakte Sigiswald Kuijken deel uit van het Brusselse Alarius Ensemble dat voor optredens werd gevraagd in Europa en de Verenigde Staten. Ook in los verband gaf hij kamermuziekconcerten met als barokvertolkers zijn broers Wieland en Barthold, clavecinist Robert Kohnen, de inmiddels overleden Nederlandse dirigent, organist en clavecinist Gustav Leonhardt, de eveneens overleden dirigent en blokfluitist Frans Brüggen, cellist Anner Bijlsma en René Jacobs, die in 2007 laureaat was van de Gouden Penning.

Onder impuls van het platenlabel Hamonia Mundi en Gustéav Leonhardt richtte Sigiswald Kuijken in 1972 het barokorkest La Petite Bande op dat wereldwijd tekende voor talloze concerten, onder andere in Europa, Australië, Zuid-Amerika, China en Japan. La Petite Bande maakte opnames voor labels als Hamonia Mundi, Seon, Virgin, Accent, Denon en Hyperion en kan uitpakken met een indrukwekkende discografie. Van 1998 af ging de muzikale dynastie Kuijken (twee generaties) zelf af en toe de solotoer op met strijkkwartetten van latere periodes zoals Debussy, Schumann en Beethoven. Die kwartetten worden gevormd door Sigiswald zelf, zijn broer Wieland en Sigiswalds dochters Veronica en Sara. Vaak is dit in combinatie met Lieder gebracht door sopraan Marie Kuijken, nog een muzikale dochter van Sigiswald en Veronica aan het klavier.

De onderzoeker in musicus Sigiswald Kuijken bleef evenwel bedrijvig. Bij bronnenstudie met het oog op de vertolking van Bachs cellosuites (her)ontdekte hij de cello de spalla, een schoudercello waarvan Sigiswald Kuijken vermoedt dat Bach haar in gedachten had bij het schrijven van zijn zes solo's voor cello. Hij liet het instrument in 2004 nabouwen en droeg op die manier bij aan de herintroductie van de authentieke uitvoeringspraktijken in de barokmuziek. Tevoren had hij al opmerkelijke vernieuwingen aangebracht in de religieuze muziek van Bach, doordat hij het koor verving door een solistisch vocaal kwartet of octet, begeleid door een minimale muzikale bezetting. Op die manier kwam het fijne muzikale weefsel van deze cantates beter en natuurlijker tot zijn recht.

Tussen de vele optredens door doceerde Sigiswald Kuijken barokviool aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel. Hij was gastdocent aan het Royal College of Music in London, de universiteit van Salamanca, de Academia Chigiana in Siena, het Conservatorium van Genève en de Musikhochschule in Leipzig.

La Petite Bande

Op verzoek van het Duitse platenlabel Harmonia Mundi heeft Sigiswald Kuijken het barokensemble 'La Petite Bande' in 1972 opgericht. Harmonia Mundi verzocht om een opname te maken van 'Le Bourgeois Gentilhomme', de balletkomedie van Molière waarvoor de Franse toondichter Jean-Baptiste Lully de muziek heeft geschreven. Voor de orkestbezetting en -naam zocht Sigiswald Kuijken zijn inspiratie bij het huisorkest aan het hof van Lodewijk XIV. Oorspronkelijk was het niet de bedoeling om een permanent orkest op de been te brengen, maar de opnames sloegen bij melomanen danig aan, dat de concertboekingen elkaar in een snel tempo opvolgden. In kringen van barokmuziek werd La Petite Bande een begrip. Eerst legde het orkest zich toe op Franse muziek. Gaandeweg breidde het zijn repertoire uit met werk van Italiaanse toondichters, Bach, Händel, Gluck, Mozart en anderen. Het repertoire van La Petite Bande, dat resideert in Leuven, bevat zowel instrumentale als vocale muziek met inbegrip van opera's en oratoria uit de barok en de klassieke periode. Het verwierf wereldfaam en was te horen tijdens festivals en concerten in Europa, Japan, Australië, Zuid-Amerika en China. De internationale reputatie en de indrukwekkende discografie van La Petite Bande beletten de Vlaamse Overheid echter niet om de financiële ondersteuning van het orkest met ingang van 1 januari 2013 te schrappen …

Reddingsplan

De bezuinigingsingreep bracht La Petite Bande (kort LPB) in nauwe financiële schoentjes. Maar het orkest besloot terug te vechten via een reddingsplan. De steunvereniging 'Friends of La Petite Bande', opgericht in oktober 2013, is een poging om het subsidieverlies te compenseren en een eigen financiële koers te varen. Een donatie van € 50 per jaar volstaat om lid te worden. Wie er € 1000 veil voor heeft, wordt levenslang lid van het orkest. De giften komen in aanmerking voor belastingvermindering. Maar er is meer. In 2010 had de uitgeverij Lannoo aan Sigiswald Kuijken gevraagd om een boek te schrijven over Bach en de manier waarop hij diens barokmuziek heeft ervaren. Het boek 'Abide with us, Bach' (Blijf ons nabij, Bach) is getiteld naar de cantate nr. 6 'Bleib bei uns, denn es will Abend werden' en maakt deel uit van de reddingsoperatie LPB. Het wordt uitsluitend door LPB gedistribueerd en is vergezeld van een speciale CD-opname van Bachs cantate nr. 147 'Herz und Mund und Tat und Leben' dat onder andere het beroemde choraal 'Jesu bleibet meine Freude' bevat.

Onderscheidingen

- Op 2 februari 2007 ontving Sigiswald Kuijken het eredoctoraat van de KU Leuven.
- In 2009 was hij laureaat van de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Algemene Culturele Verdienste.

Laureaten Fondsprijzen 2015

Henri Schoutedenprijs

De Henri Schoutedenprijs is een tweejaarlijkse prijs waarmee een belangrijk oorspronkelijk werk over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie van de dieren wordt bekroond.

Vorige Laureaten:

1965: A. Fain
1967: D. Thys van den Audenaerde
1969: M. Morlion
1975: W. De Smet
1979: M. Louette
1983: W. Van Neer
1985: J. Van Stalle
1987: A. Huysseune
1989: P. De Ley
1993: H. Leirs
1995: H. Segers
1997: P. Verdyck
1999: H. De Wolf
2001: K. Jordaens
2003: Y. Samyn
2005: H. Eggermont
2007: S. Devaere
2009: T. Geerinckx
2011: A. Laudisoit en L. Durnez
2013: M. Vanhove

Laureaat 2015: Sophie GRYSEELS

Sophie Gryseels (°1986) wordt bekroond als laureaat van de Schoutedenprijs 2015 voor haar doctoraatsstudie *Evolutionaire relaties tussen arenavirussen en hun knaagdiergastheren*. Voor dit onderzoek voerde ze veldwerk uit op verschillende plaatsen in Tanzania en Mozambique, en karakteriseerde ze zowel de knaagdieren als de arenavirussen die door hen gedragen werden op genetisch niveau. Ze onderzocht onder andere welke factoren bijdragen aan de ruimtelijke genetische structuren van haar modelgastheersoort, de veeltepelmuis *Mastomys natalensis*, en ze bestudeerde in hoeverre die structuren de verspreiding van de arenavirussen van de muis kunnen beïnvloeden. Op het einde van haar doctoraat kon ze haar laboratoriumexpertise gebruiken om als WHO-consulent mee te helpen met de moleculaire diagnose van het Ebolavirus in een veldhospitaal in Guinée.

Sophie Gryseels behaalde haar Master in de Biologie aan de Universiteit Antwerpen in 2009 met de grootste onderscheiding. Haar master thesis, *Free-living amoebae as hosts for mycobacteria in relation to Buruli ulcer endemicity,* uitgevoerd aan de Universiteit van Accra in Ghana en aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen, handelde over de natuurlijke omgevingsreservoirs van de bacterie die *Buruli ulcus* bij de mens veroorzaakt in West Afrika. De passie voor de ecologie en evolutie van tropische infectieziekten zette ze voort in haar doctoraatsonderzoek onder begeleiding van Dr. Joëlle Goüy de Bellocq en Prof. dr. Herwig Leirs aan de Universiteit Antwerpen met een beurs van het FWO-Vlaanderen.

Paul Van Oyeprijs

De Paul Van Oyeprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een oorspronkelijk werk in voorkeurorde over veldwerk op het gebied van de hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek van 'protisten' of van invertebraten; algemene biologie.

Vorige Laureaten:

1969: M. De Ridder
1975: J. Rammeloo
1977: E. Coppejans
1979: A. Caljon
1981: R. Bosmans
1983: M. Coussement
1985: K. Martens
1987: J. Peters
1991: L. Demeester
1993: W. Sleurs
1999: T. Moens
2003: T. Huyse
2005: M. De Block
2007: S. Derycke
2009: J. Guelinckx
2011: M. Larmuseau

Laureaat 2015: Albrecht HOUBEN

Albrecht Houben (°1984) is laureaat van de Van Oyeprijs 2015 voor zijn studie *Diversity and phylogeny of the limnoterrestrial Rhabdocoela (Platyhelminthes), an enigmatic Group of minute metazoans,* een onderzoek over platwormen. Traditioneel worden platwormen in twee groepen gedeeld: een parasitaire groep en een groep vrijlevende "Turbellaria". In Houbens onderzoek werd gewerkt met de kleinste leden uit de laatste groep oftewel de microturbellaria. Ondanks dat deze alomtegenwoordig zijn, worden ze vaak over het hoofd gezien. Zeker wanneer men spreekt over de rhabdocoelen die leven in een limnoterrestrische habitat. Tot op vandaag zijn er enkel 46 limnoterrestrische rhabdocoelen beschreven, wat minder dan 3 % van alle bekende rhabdocoelensoorten is. Deze zouden hun origine hebben door een kolonisatie vanuit zoet water. Omdat dit verre van zeker is werden bijkomende data verzameld om zo de fylogenie van de *Dalytyphloplanida* verder uit te werken met meer taxa en bijkomende moleculaire data. Hieruit zijn 4 a-taxonomische werken gevloeid waarvan twee revisies van een geheel genus. Het opmerkelijkste resultaat is de ontdekking van de nieuwe soort *Acrochordonoposthia vandeputae*. Dit omdat deze werd ontdekt midden in het best bestudeerde gebied op het vlak van limnoterrestrische rhabdocoelen. Houben heeft ook een cladistische analyse uitgevoerd met een ribosomale DNA-dataset waar tevens 4 verschillende habitattoestanden werden geïmplementeerd. Zo werden verscheidene traditionele clades bevestigd en andere weer verworpen. Deze fylogenie toont twee onafhankelijke kolonisaties van het (limno)terrestrische milieu aan, één binnen Limnotyphloplanida en één binnen Neodalyellida, die tevens ontstaan zijn uit een brak/marien milieu en die geen zoetwaterorigine hebben zoals steeds gedacht. Door deze nieuwe inzichten lijkt het dat de wereldwijde diversiteit van deze dieren ongetwijfeld vele malen hoger is dan men tot nu toe dacht.

Albrecht Houben studeerde biologie aan de universiteiten van Hasselt en Antwerpen (licentiaat in 2007). Hij doctoreerde aan de Universiteit Hasselt in 2013. Van 2009 tot 2013 werkte hij als doctoraatsbursaal aan de Hasseltse universiteit, waar hij nu vrijwillig wetenschappelijk medewerker is in combinatie met een baan in de privésector.

Charles De Clercqprijs

In de Klasse van de Menswetenschappen wordt jaarlijks de Mgr. De Clercqprijs, waaraan een bedrag van € 1250 verbonden is, uitgereikt voor een belangrijke oorspronkelijke studie op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen.

Vorige Laureaten:

1987: M. Cloet
1988: M. Marinus
1990: L. Kenis
1991: H. Storme
1992: J. Ockeley
1993: M. De Vroede
1994: M. Lamberigts
1996: D. Leyder
1997: G. Marnef
1998: H. Eynikel
1999: M. Vandenberghe
2000: R. Timmermans
2001: T. Quaghebeur
2002: J. Deploige
2003: R. De Groof
2004: V. Soen
2005: W. François
2006: R. Heynickx
2007: G. Gielis
2008: P. Mannaerts
2009: K. Schelkens
2010: W. De Pril
2012: T. Snijders
2013: U. Wuttke
2014: N. De Maeyer

Laureaat 2015: Sara MOENS

Sara Moens (°1986) is laureaat van de Mgr. Charles de Clercqprijs 2015 voor haar doctoraatsstudie *De horizonten van Guibertus van Gembloers (ca. 1124-1214)*. In het onderzoek van Sara Moens staat de ontwikkeling van het kloosterleven tijdens de volle middeleeuwen centraal. Voor haar doctoraatsonderzoek reconstrueerde ze de leefwereld van Guibertus van Gembloers (ca. 1124-1214). Deze benedictijner monnik en abt is het best gekend als secretaris van de befaamde Rijnlandse profetes Hildegard van Bingen, maar liet ook zelf een uitgebreid literair oeuvre na. Zijn brieven en hagiografische werken geven een uniek inzicht in Guibertus als persoon en in zijn netwerk, maar belichten tegelijkertijd hoe het traditionele kloosterwezen omging met de diepgaande veranderingen die de wereld tijdens de 12de eeuw onderging. In haar doctoraat toont zij aan hoe Guibertus als traditionele monnik deze transformaties percipieerde en hoe hij zich in dit verschuivende religieuze en intellectuele landschap positioneerde.

Sara Moens studeerde Geschiedenis aan de Universiteit Gent en Cultuurmanagement aan de Universiteit Antwerpen. In 2014 verdedigde ze haar doctoraat aan de UGent. Na aanstellingen als wetenschappelijk medewerker en als praktijkassistent werkt ze sinds 1 oktober 2014 als postdoctoraal medewerker van het FWO-Vlaanderen. In het voorjaar van 2016 verblijft ze als Medieval Fellow aan de Fordham University in New York.

Erik Duvergerprijs

De prijs Erik Duverger bekroont om de twee jaar een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 dat in grote mate steunt op archivalische bronnen.

Vorige Laureaten:

2005: M. Vanwelden
2009: P. Martens
2011: V. Soen
2013: B. Wolters van der Wey

Laureaat 2015: Leen KELCHTERMANS

Leen Kelchtermans (°1986) wordt bekroond met de Erik Duvergerprijs 2015 voor haar proefschrift *Geschilderde gevechten, gekleurde verslagen. Een contextuele analyse van Peter Snayers' (1592-1667) topografische strijdtaferelen voor de Habsburgse elite tussen herinnering en verheerlijking*. Het handelt over één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de 17de-eeuwse strijdiconografie en omvat drie componenten. Deze zijn gewijd aan Snayers' sociale netwerken in Antwerpen en Brussel, aan zijn accurate en op maat gemaakte topografische strijdtaferelen en aan de Habsburgse adel die deze kunstwerken bestelde om haar militaire verwezenlijkingen te verheerlijken. Dit proefschrift vormt de eerste systematische studie over Snayers' topografische oeuvre. Bovendien stelt het een geheel nieuwe kijk op het genre voor. Vroegmoderne oorlogstaferelen worden voor het eerst op een contextuele en cross-disciplinaire wijze onderzocht. Archiefonderzoek, vergelijkend iconografisch onderzoek en onderzoeksstrategieën ontleend aan de kunstwetenschappen, cartografie, letterkunde, bouwkundige, militaire, politieke en sociaal-economische geschiedenis worden toegepast om de verschillende betekenislagen van dergelijke taferelen te doorgronden.

Leen Kelchtermans studeerde Kunstwetenschappen aan de KU Leuven (2004-2008). In 2009 voltooide ze de Onderzoeksmaster Kunstwetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. Ze liep ook stage in het Rijksmuseum aldaar, waar ze onderzoek deed naar de herkomst van de 17de-eeuwse schilderijencollectie. Van 2009 tot 2013 was ze als aspirant van het FWO-Vlaanderen verbonden aan de KU Leuven. Van 2013 tot 2015

was ze postdoctoraal onderzoeker in de Kunstwetenschappen aan de KU Leuven. Momenteel is ze gastprofessor Kunst-, cultuur- en designgeschiedenis aan de LUCA School of Arts te Genk. Leen Kelchtermans publiceerde in internationale tijdschriften zoals *Print Quarterly* en *Oud Holland* en schreef meerdere hoofdstukken in wetenschappelijke publicaties. Ze was ook co-redacteur van wetenschappelijke boeken en gaf verschillende lezingen op binnen- en buitenlandse conferenties.

Prijs Pro Civitate

De Prijs Pro Civitate voor lokale geschiedenis wordt uitgereikt ter bekroning van een onuitgegeven doctoraatsverhandeling die een originele en belangrijke bijdrage vormt tot de stadsgeschiedenis of tot de lokale geschiedenis. Het comité 'Pro Civitate' werkzaam in de schoot van de beide Koninklijke Academiën van België, schrijft een prijs uit om een betere kennis van de geschiedenis van de steden en gemeenten van het grondgebied bestreken door de Belgische staat of door de oude vorstendommen die er momenteel deel van uitmaken, te bevorderen. Chronologisch komt een erg brede periode gaande van de Oudheid tot de hedendaagse tijd in aanmerking.

Laureaat 2015: Brecht DEWILDE

Brecht Dewilde (°1982) studeerde geschiedenis en kunstgeschiedenis aan de universiteiten van Leuven en Pisa. Nadien behaalde hij zijn doctoraat aan de KU Leuven met het proefschrift *Corporaties en confrerieën in conflict: Leuven 1600-1750*. Hierin onderzoekt hij het functioneren van formele netwerken in een periode die doorgaans met economische terugval wordt geassocieerd. Na zijn doctoraat ging hij aan de slag op het IUAP-project P7/26: *City and Society in the Low Countries, ca. 1200-ca. 1850* (BELSPO). Sinds februari 2015 is hij vervangend docent aan de Onderzoeksgroep Nieuwe Tijd van de KU Leuven waar hij de vakken Geschiedenis van de Nieuwe Tijd, Geschiedenis van Frankrijk, Geschiedenis van interculturele contacten en Kwantitatieve onderzoeksmethoden voor historici doceert.

Het huidige onderzoek van Brecht Dewilde richt zich op de sociaal-economische en culturele geschiedenis van vroegmoderne secundaire steden. In het bijzonder gaat zijn aandacht uit naar de wijze waarop producenten en kleinhandelaars met crisis en economische veranderingen omgingen. Ook is hij gefascineerd door de opkomst van commerciële cultuur in de achttiende eeuw en de rol die verenigingen zoals rederijkerskamers binnen die evolutie spelen. Onlangs startte hij als co-editor van *Memorabilia Lovaniensia* een nieuwe reeks publieksboeken over de Leuvense geschiedenis op, waarvan het eerste nummer in september 2016 zal verschijnen (Uitgeverij Peeters). Tot slot maakt hij deel uit van het wetenschappelijk comité ter voorbereiding van de tentoonstelling 'Kunst in crisistijd: Pourbus en de familie Claeissens

in 16de-eeuws Brugge' (werktitel), dat in 2017 in het Groeningemuseum Brugge plaatsvindt.

Frans Van Cauwelaert Prijs

Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van Frans Van Cauwelaert (1880-1961), minister van staat en in 1938 één van de architecten van de Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, werden door inschrijving gelden ingezameld die dienden aangewend voor de oprichting van een fonds naar hem genoemd.

Het Frans van Cauwelaertfonds is een stichting die jaarlijks de Frans Van Cauwelaertprijs uitreikt ter bekroning van een veelbelovende wetenschappelijke carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). Sinds 2000 is de prijs ondergebracht in de Academie. De prijs, ter waarde van 7500 euro, wordt afwisselend uitgereikt in de exacte en de humane wetenschappen. In 2015 werd de prijs opengesteld in de exacte wetenschappen, in het domein van de biomedische wetenschappen. De kandidaturen werden op het secretariaat verwacht tegen uiterlijk 31 mei 2015.

Vorige Laureaten:

2001: L. Storme
2002: J. Clement
2003: T. Voets
2004: B. Wauters
2005: G. Neyens
2006: A. Dillen
2007: J. Irobi-Devolder
2008: J. Haemers
2009: B. Craps
2010: S. Pleysier
2011: J. Vriens
2012: P. De Leemans en M. Kestemont
2013: L. Decin
2014: K. Abts en O. Agirdag

Laureaat 2015: Piet OST

Voor de evaluatie van de 13 kandidaturen heeft de Raad van Bestuur van de Van Cauwelaertstichting, onder leiding van Herman Van Rompuy, 3 coördinatoren aangesteld die in totaal meer dan 12 biomedische onderzoekers uit binnen- en buitenland verzochten om de kandidaturen te evalueren. De coördinatoren stelden na een diepgaande beraadslaging een woordvoerder aan die de volgens hen beste kandidaat voorstelde aan de raad van Bestuur van de Stichting. Rekening houdend met dit advies heeft de Raad van Bestuur prof. dr. Piet Ost tot laureaat uitgeroepen voor zijn baanbrekend onderzoek over adequate behandeling van prostaatkanker met beperkte uitzaaiingen.

De prijs werd uitgereikt door voorzitter Herman van Rompuy op 3 december 2015 in de jaarlijkse Academische Zitting van de Van Cauwelaertstichting in het Paleis der

Academiën, waar Dr. Piet Ost de aanwezigen ten zeerste kon boeien met de lezing *Gerichte therapie voor prostaatkanker met beperkte uitzaaiingen*. Prostaatkanker is de meest voorkomende tumor bij de man in West-Europa. Dat het onderzoek van Dr. Ost door de Van Cauwelaertstichting werd bekroond is daarom niet alleen van wetenschappelijk maar ook van heel groot maatschappelijk belang omwille van zijn bijdrage aan de volksgezondheid.

Samenvatting

Prostaatkanker is de meest voorkomende tumor bij de man in West-Europa. De lokale behandeling van prostaatkanker heeft de voorbije decennia een sterke vooruitgang gekend waarbij de kans op genezing is toegenomen. Een deel van de patiënten met prostaatkanker wordt echter nog steeds geconfronteerd met uitzaaiingen (metastasen) tijdens het verloop van hun ziekte. Deze patiënten worden uniform behandeld met castratie (chirurgisch of chemisch), zodat de klachten die ontstaan door uitzaaiingen uitgesteld worden. Deze behandeling is ontdekt eind de jaren '60 en is sindsdien niet meer veranderd. Castratie gaat echter gepaard met verschillende bijwerkingen zoals sexuele dysfunctie, vermoeidheid, warmteopwellingen, gewichtstoename, botontkalking,… die een impact hebben op de kwaliteit van leven. Een jarenlange behandeling met castratietherapie verhoogt zelfs de kans op hart- en vaatziekten wat een belangrijke niet kankergerelateerde doodsoorzaak is.

Recente inzichten in de biologie van prostaatkanker doen vermoeden dat er patiënten zijn die uitzaaiingen ontwikkelen in beperkte aantallen. Deze patiënten hebben ook een gunstiger ziekteverloop waardoor ze mogelijks langer met castratietherapie worden behandeld en langer worden blootgesteld aan de bijwerkingen. Als alternatief worden deze patiënten soms initieel enkel geobserveerd om zo de nood aan castratie uit te stellen. Jammergenoeg is dit vaak slechts enkele maanden mogelijk. Enkele jaren geleden ontstond het idee om de technieken ontwikkeld voor de behandeling van lokaal prostaatkanker toe te passen op patiënten met beperkte uitzaaiingen. Op deze manier zouden deze uitzaaiingen lokaal vernietigd worden en zo de noodzaak tot het opstarten van castratietherapie uitstellen. Deze aanpak wordt metastase-gerichte therapie (MGT) genoemd en werd voor het eerst toegepast in het UZ Gent in 2005. In de voorbije 10 jaar konden we aantonen dat MGT een veilige behandeling is en inderdaad de noodzaak tot castratie met gemiddeld 2 jaar kan uitstellen. Hoopgevend is vooral dat bij 1 op 5 van de patiënten de castratie met langer dan 5 jaar kan worden uitgesteld. Ook internationaal is de interesse voor deze aanpak ondertussen gegroeid en worden onze resultaten bevestigd. Alvorens echter MGT als standaard kan worden beschouwd, dient er eerst aangetoond te worden dat deze beter is dan bijvoorbeeld observatie of castratie. Een dergelijke studie is in 2012 in België gestart en de eerste resultaten worden verwacht in 2016. Hopelijk wordt metastase-gerichte therapie op die manier een nieuw wapen in het arsenaal tegen prostaatkanker.

Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting

In 1928 werd de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting opgericht ter ondersteuning van verschillende Vlaamse wetenschappelijke initiatieven. Sinds 2002 reikt de Stichting beurtelings een prijs uit in de Humane, de Exacte en de Biomedische wetenschappen; zij doet dit in het kader van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. De geldprijs ter waarde van € 10.000 is bedoeld voor jonge onderzoekers (tot 40 jaar).

Laureaat 2015: Thomas HERTOG

Thomas Hertog (°1975) is hoogleraar fysica (theoretische kosmologie) aan de KU Leuven.

Na schitterende studies aan de KU Leuven trok hij in 1997 naar Cambridge waar hij een doctoraat maakte onder de leiding van Stephen Hawking – in zijn proefschrift bestudeerde hij de oorsprong van de kosmische expansie. Na zijn doctoraat in 2002 deed hij postdoctoraal onderzoek aan de University of California in Santa Barbara en de theorie afdeling van het CERN. In 2007 werd hij vast benoemd aan de "Laboratoire AstroParticule et Cosmologie" aan de "Université Paris 7", verbonden aan het Centre National de Recherche Scientifique. In 2011 keerde hij terug naar België met het prestigieuze Odysseusprogramma van het FWO, dat toponderzoekers die buiten Vlaanderen een carrière hebben opgebouwd een startfinanciering biedt om een onderzoeksgroep uit te bouwen aan een Vlaamse universiteit. Hertog is momenteel hoogleraar aan het Instituut voor Theoretische Fysica van de KU Leuven, waar hij een bloeiende onderzoeksgroep in de theoretische kosmologie uitgebouwd heeft. Hij is tevens extern lid van de Internationale Solvay Instituten voor Fysica en Chemie in Brussel.

Hertog is een internationaal gerenommeerde kosmoloog en werkt nog steeds nauw samen met Stephen Hawking (Cambridge). Zijn onderzoek bestudeert de oerknal op basis van de snaartheorie, een speculatieve theorie die potentieel geldig blijft bij de oerknal waar begrippen als ruimte en tijd hun betekenis verliezen. Hertog en zijn team gebruiken een combinatie van wiskundige samenhang en astronomische waarnemingen als leidraad om, in samenwerking met hun internationale collega's, te onderzoeken hoe ons heelal ontstaan en geëvolueerd is, en waarom het is zoals het is. Hij leidt tevens de Belgische deelname aan de eerste missie van de European Space Agency (ESA) gewijd aan gravitatiegolven, trillingen van het ruimteweefsel die destijds door Einstein werden voorspeld en ontstaan wanneer bijvoorbeeld zwarte gaten samensmelten.

Thomas Hertog is houder van een ERC Consolidator grant (2014-2019) van de European Research Council. Hij was uitgenodigd spreker op meer dan vijftig wetenschappelijke congressen wereldwijd. De resultaten die Thomas Hertog gedurende de voorbije 18

jaren bekwam worden terecht als baanbrekend gezien en genieten dan ook aanzienlijke internationale erkenning.

Naast zijn onderzoek en onderwijs spant Thomas Hertog zich ook bijzonder in voor het populariseren van de fysica en het onderzoek erin bij het grote publiek. Hij geeft populariserende lezingen en zijn onderzoek werd vertolkt in talrijke prominente mediakanalen in binnen- en buitenland.

Hertog woont met zijn vrouw en hun vier kinderen in Bousval.

Onderscheiding Wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een serieuze inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaarprijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk negen medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, veertien leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van strategische onderzoekscentra, de industrie (Agoria) en het overheidsbeleid (EWI, VRWI), aangevuld met drie experten (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2015 voorgezeten door prof. em. Willy Verstraete (KVAB, microbioloog UGent) en prof. Giovanni Samaey (Jonge Academie, computerwetenschappen KU Leuven). De stuurgroep heeft twee maal vergaderd in 2015 en besliste ook over de inzendingen.

De laureaten werden gehuldigd op een breder event rond wetenschaps-communicatie, op 21 oktober in het Paleis der Academiën, met o.a. korte lezingen waaronder de keynote van Ionica Smeets (Nederlands wetenschapsjournaliste en professor wetenschapscommunicatie), een voordracht over altmetrics door Rob Ramaker, een woordje van minister Muyters, een zetelgesprek o.l.v. Jan Hautekiet en de prijsuitreiking zelf. Aansluitend was er een receptie, waarop de laureaten in pitches van 100 seconden het project voorstellen waarmee ze de onderscheiding in de wacht hebben gesleept. Het event kon een 130-tal aanwezigen bereiken.

Voor de bekendmaking van de winnaars werd samengewerkt met de interuniversitaire summer school wetenschapscommunicatie Zeg 't Eens. Een co-voorzitter heeft de laureaten bekendgemaakt aan het einde van een plenaire sessie.

In 2015 werd de vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos verdergezet. Men kon online stemmen tussen de jaarprijslaureaten voor de *Eos publieksfavoriet*, die uiteindelijk naar Marian Verhelst ging met meer dan een derde van alle uitgebrachte stemmen. In de communicatiecampagne werd dit duidelijk aangekondigd. Bovendien verscheen er een stevig interview met loopbaan-prijswinnaars prof. Paul Igodt en prof. Frank De Clerck (het duo achter de Vlaamse Wiskunde Olympiade) in Eos.

Laureaten Jaarprijs 2015:

Laureaat: Kevin ARIËN

Prof. Kevin Ariën (Insituut voor Tropische Geneeskunde, virologie) wordt onderscheiden voor zijn wetenschappelijk advies voor de tv-serie Cordon en de talrijke duidingacties rond de serie en de ebola-epidemie in West-Afrika. Hiermee brengt hij virologie op een toegankelijke manier bij het grote publiek.

Laureaat: Stijn BAERT

Prof. Stijn Baert (UGent, arbeidseconomie) wordt onderscheiden voor de voorbeeldige manier waarop hij als jonge onderzoeker zijn arbeidseconomisch onderzoek in de pers brengt, door een structurele samenwerking met de persdienst van zijn universiteit.

Laureaat: Pascal BORRY en Gert MATTHIJS

Prof. Pascal Borry en prof. Gert Matthijs (KU Leuven, genetica) worden onderscheiden voor de wetenschappelijke tentoonstelling Iedereen GENiaal op het Cartoonfestival Knokke-Heist 2014 en het bijhorende boek, die de humane genetica op een zeer originele manier bij het grote publiek brengen. De jury had lof voor de informatieve sterkte, de grote impact en de samenwerking met pers en de artistieke sector.

Laureaat: Breinwijzer vzw

Breinwijzer vzw (professoren van verschillende instellingen) wordt onderscheiden voor zijn impact-volle activiteiten, die talrijke neurowetenschappers toelaten hun onderzoek en vakgebied op een laag-drempelige wijze bij een groot publiek te brengen, met aandacht voor interdisciplina-riteit, publieksgerichtheid en interuniversitaire samenwerking.

Laureaat: Chris CALLEWAERT

Dr. Chris Callewaert (UGent, bio-ingenieur) wordt onderscheiden voor de gedrevenheid waarmee hij als jonge onderzoeker onder het pseudoniem Dr. Armpit zijn microbiolo-gisch onderzoek omtrent lijfgeur naar een breed publiek communiceert en daarbij de wetenschap gebruikt om taboes te doorbreken.

Laureaat: Onderzoeksgroep Cultuurgeschiedenis vanaf 1750

De onderzoeksgroep Cultuurgeschiedenis vanaf 1750 (KU Leuven) wordt onderscheiden voor de dynamiek waarmee de blog Cultuurgeschiedenis.be – dankzij de collectieve inspanning van de hele onderzoeksgroep, inclusief jonge onderzoekers – op een aantrekkelijke en opgemerkte manier de cultuurgeschiedenis onder de aandacht brengt van het grote publiek.

Laureaat: Leen ENGELEN

Dr. Leen Engelen (LUCA School of Arts, KU Leuven, film- en mediastudies) wordt onderscheiden voor haar wetenschappelijke ondersteuning bij De Grote Oorlog in de Belgische film, een prestigieus werk op vlak van filmgeschiedenis met een blijvende weerslag.

Laureaat: Sophie MOSSOUX

Drs. Sophie Mossoux (VUB, geografie) wordt onderscheiden voor de ontwikkeling van haar originele bordspel Hazagora, waarmee ze jongeren inzicht geeft in complexe mens-milieu-interacties bij geologische rampen, na een indrukwekkende voorbereiding van uittesten en vertalen.

Laureaat: Parick MULLIE

Prof. Patrick Mullie (VUB, Erasmushogeschool Brussel, voedingsleer) wordt onderscheiden voor de indrukwekkende omvang van zijn communicatie rond voedingsvoorlichting op radio, televisie, kranten en online media, waarmee hij veel mensen van correcte en onafhankelijke informatie voorziet.

Laureaat: Wouter ROGIEST

Dr. Wouter Rogiest (UGent, ingenieursweten-schappen) wordt onderscheiden voor zijn snelle mediareacties op actuele thema's, gesteund op berekeningen en simulaties over Walibivoorsteek-passen, ritsen en verkiezingen, die de maat-schappelijke relevantie van wiskunde aantonen.

Laureaat: Roeland SAMSON

Prof. Roeland Samson (UAntwerpen, milieu-ecologie) wordt onderscheiden voor zijn uniek citizen-science-project AIRbezen, waarbij Antwerpenaren betrokken werden bij luchtkwaliteitsmetingen via aardbeienplantjes. De originele wijze waarop het brede publiek inclusief betrokken werd, de kwaliteitsvolle uitvoering van dit pionierswerk, de sterke interactie met en terugkoppeling naar het publiek en de overweldigende schaal en impact van AIRbezen spraken de jury bijzonder aan.

Laureaat: Marit VAN CANT

Drs. Marit Van Cant (VUB, archeologie) wordt onderscheiden voor het coördineren van de reiniging van historisch menselijk botmateriaal door vrijwilligers en het participatief en wetenschappelijk geïnformeerd betrekken van het publiek bij het archeologisch onderzoek.

EOS Publieksprijs: Marian VERHELST

Prof. ir. Marian Verhelst (KU Leuven, micro-elektronica) wordt onderscheiden voor enerzijds haar doelgerichte coördinatie van InnovationLab, dat unieke pakketten voor ingenieurprojectwerk ter beschikking stelt van leerkrachten en zo jongeren warm maakt voor wetenschap en techniek, en anderzijds haar wetenschaps-popularisatie op nationale media, waarbij zij als ingenieur-professor met een aanstekelijke passie voor wetenschap en techniek een rolmodel kan worden voor jongeren en kinderen.

Laureaat: Johan Wagemans

Prof. Johan Wagemans (KU Leuven, experimentele psychologie) wordt onderscheiden voor zijn massa-experiment "Het geheugen van Vlaanderen", dat op één dag 14 139 personen van alle leeftijden na online geheugentesten informeerde over neuro-wetenschappelijk onderzoek.

Laureaten Loopbaanprijs 2015: Paul IGODT en Frank DE CLERCK

De Loopbaanprijs wil een uitzonderlijke carrièrelange inzet in wetenschaps-communicatie bekronen. Dit jaar heeft de jury beslist om de Loopbaanprijs toe te kennen aan prof. Paul Igodt (KU Leuven / KULAK) en prof. em. Frank De Clerck (UGent).

"Frank De Clerck en Paul Igodt worden onderscheiden met de loopbaanprijs wetenschapscommunicatie voor het oprichten en dertig jaar lang voortreffelijk coördineren van de Vlaamse Wiskunde Olympiade. Daarnaast organiseerden ze andere wiskunde-, denk- en puzzelwedstrijden, en tal van aanverwante activiteiten. De olympiade en deze wedstrijden activeren jaarlijks meer dan 80 000 kinderen en jongeren in een inclusieve setting voor het oplossen van aantrekkelijke en uitdagende opgaven. Hierbij primeert wiskundeplezier boven competitie," aldus de jury.

De volgehouden inspanningen van Paul Igodt en Frank De Clerck, en dit over de universiteitsgrenzen heen, hebben een positieve impact op de beeldvorming rond wiskunde. Dit werkt vaak door in de studiekeuze en carrière van vele jongeren. Tot slot heeft de oprichting in 1985 van de succesvolle Vlaamse Wiskunde Olympiade bijgedragen tot de realisatie van andere communicatieprojecten in wiskunde en wetenschappen.

Prof. Paul Igodt (rechts) is gewoon hoogleraar aan de KU Leuven, Campus Kortrijk, waar hij campusvoorzitter is van de groep W&T en de faculteit wetenschappen. Zijn onderzoeksinteresses liggen bij algebra, groepentheorie en topologie. Prof. Frank De Clerck (links) is emeritus gewoon hoogleraar van de Universiteit Gent, waar hij vakgroep-voorzitter en onderwijs-directeur is geweest. Zijn vakgebied is de eindige meetkunde en combinatoriek. Samen met wiskundecollega's van alle universiteiten hebben ze in 1985 de VWO uitgebouwd.

Denkersprogramma 2015 – End of Postwar

Situering

Op initiatief van de Klasse van de Menswetenschappen en in het bijzonder de Commissie voor Historische Wetenschappen CoHiWet, heeft de Academie in 2015 een Denkersprogramma georganiseerd rond het thema "The End of Postwar: welke toekomst voor Europa". Centraal stond het einde van de politieke en maatschappelijke consensus die in Europa na de catastrofe van de Tweede Wereldoorlog ontstond, met als subthema's 'Nationalisme' en 'Populisme'. De hamvragen waarover de denker en de Academie zich hebben gebogen waren: Hoe het einde van de naoorlogse consensus precies begrijpen en verklaren?, wat rest er nog van deze consensus?, en hoe moet het nu verder?

Als internationaal expert werd Ian Buruma bereid gevonden mee te werken aan het programma. Hij is professor Mensenrechten en Journalistiek aan Bard College, New York en doceerde er onder meer over oorlogstribunalen, moderne Japanse geschiedenis, dictaturen, religie en democratie, en intellectuele bewegingen tegen het Westen.

De wetenschappelijke leiding van het programma berustte bij de Stuurgroep bestaande uit de voorzitter en twee leden van CoHiWet m.n. Marc Boone, Gita Deneckere en Jo Tollebeek.

Activiteiten

Ian Buruma verbleef gedurende de maand oktober in Brussel. Tijdens die maand werden vergaderingen met de Stuurgroep gehouden in voorbereiding van de workshops en het slotcongres en vonden beide workshops 'Nationalisme' en 'Populisme' plaats in de Academie. Een groep van telkens een twintigtal stakeholders van binnen en buiten de Academie nam hieraan deel.

De workshops hadden een besloten karakter en vormden een voorbereiding op het slotcongres van december. Voor beide workshops schreef de denker een uitvoerige tekst omtrent het voorliggende thema zodoende de besprekingen op gang te brengen en de discussies aan te wakkeren. Naar aanleiding van de workshops verschenen in de Standaard tevens twee opiniestukken van Ian Buruma 'Niemand voelt Europa' en 'Weg met de elites' op respectievelijk 10 en 24 oktober 2015. Naast een aantal gerichte genodigden uit de binnen- en buitenlandse politiek, de wetenschappelijke wereld, de media en opiniemakers, werden de leden van de Academie, in het bijzonder van de Klasse van de Menswetenschappen, uitgenodigd mee te debatteren.

- Op maandag 12 oktober vond de eerste workshop rond Nationalisme plaats en werd besproken hoe deze na 1945 dood gewaande ideologie in de jaren 1980 in Europa is

herrezen en hoe zij sindsdien is ingezet als een reactie tegen 'Europa'. Er werden schriftelijke bijdragen geleverd door:

- Luuk van Middelaar (Nederlands historicus en politiek filosoof)
- Matthias Storme (jurist KU Leuven, N-VA)
- Dave Sinardet (politicoloog VUB)
- Dick Pels (Nederlands socioloog en publicist, GroenLinks)
- Sophie in 't Veld (Nederlands politica D66, Europees Parlement)

- De tweede workshop rond Populisme op maandag 26 oktober zocht een verklaring voor de opkomst van het populisme (in zijn verschillende varianten) en hoe dit fenomeen de oude consensus wist mee te ondergraven. Schriftelijke bijdragen werden geleverd door:

- Henk te Velde (Nederlands historicus Universiteit Leiden)
- Koen Abts (socioloog KU Leuven, lid Jonge Academie)
- Kees Schuyt (Nederlands socioloog, jurist en columnist)
- Wouter Hillaert (cultuurcriticus en columnist)

- Voortbouwend op de resultaten van deze workshops werd op woensdag en donderdag 2 en 3 december een internationaal slotcongres georganiseerd in het Paleis der Academiën. De inzet van het congres was de erosie van het naoorlogse 'linkse' ideeëngoed en de opkomst van het neoliberale pensée unique. Thema's die aan bod kwamen waren 'Alternatives to Neoliberalism', 'The re-invention of the Welfare State', 'Durability of Humanism' en 'Europe as a Durable Answer to History'. Een sterk programma met nationale en internationale deskundigen liet ook ruimte voor interessante discussies met het publiek. Het grote aantal inschrijvingen voor het congres heeft zich helaas niet vertaald in de verwachte opkomst. Slechts een 70-tal deelnemers was aanwezig. Ian Buruma gaf er als afsluiter zijn conclusies en bevindingen.

Resultaten en impact

Nieuwe ideeën

Ian Buruma heeft tijdens het slotcongres zijn conclusies en aanbevelingen geformuleerd. Deze zijn uitvoerig opgenomen in de eindrapportering van het Denkersprogramma The End of Postwar. Verder is het de bedoeling van de Stuurgroep om de papers van het congres, alsook de bijdragen van de verschillende discutanten op de workshops in 2016 te bundelen in een Engelstalige publicatie in de reeks Verhandelingen van de Academie, uitgegeven door Uitgeverij Peeters.

Communicatie

De activiteiten van het Denkersprogramma werden aangekondigd op de website van de KVAB en in de Academieberichten. Alle programma's en bijhorende papers zijn eveneens terug te vinden op de website. De aankondiging en de uitnodigingen voor de slotconferentie werden vanuit de Academie elektronisch toegestuurd aan meer

dan 2000 geadresseerden. Een persbericht werd uitgestuurd naar onze media-contacten. Op de websites van VLEVA (Vlaams Europees Verbindingsagentschap), Wattedoen, en agenda.be werd de slotconferentie aangekondigd.

Er is een interview verschenen met Ian Buruma in de Academieberichten nr. 62, 2016, p. 6-8.

Er verschijnen geregeld artikels van Ian Buruma in De Standaard onder de rubriek 'Opinie & Analyse' maar naar aanleiding van de workshops en het slotcongres verschenen specifiek in De Standaard (zie ook het persoverzicht in bijlage):

- op 10 oktober 2015, *Niemand 'voelt' Europa*
- op 24 oktober 2015, *Weg met de elites*
- op 28 november 2015, *De 'Linkse kerk' na het zingen*
- in De Morgen op 18 november 2015, *De Heilige Revolutie van Abou Omar*

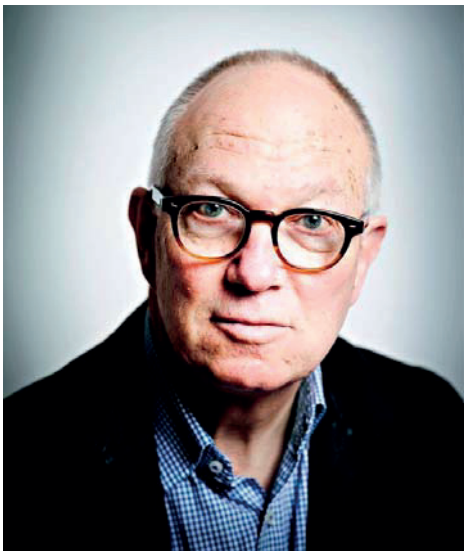

Prof. Ian Buruma

Denkersprogramma 2015 – Kunst en Geld

Situering

De Klasse van de Kunsten nam in 2015 het initiatief om een Denkersprogramma te organiseren rond Kunst en Geld. In het licht van de huidige besparingsmaatregelen zag men de noodzaak tot het voeren van een debat inzake kunst en cultuur in Vlaanderen. Het doel was aan de hand van een zorgvuldige analyse de maatschappelijke relevantie van de hele Vlaamse kunstsector in vraag te stellen. Uiteraard gaat dit verder dan de beeldende kunsten. Ook muziek, architectuur, podiumkunsten en letterkunde kwamen in beeld. Er werd bewust geopteerd voor de thematisering van een problematiek waarin zo veel mogelijk leden van de Klasse zich zouden kunnen vinden. Men vond het immers noodzakelijk dat de diverse kunsten die vertegenwoordigd worden in de Klasse er ook actief aan konden deelnemen. Een interdisciplinaire aanpak was vereist waarmee ook klassenoverschrijdend kon gewerkt worden: economie, financiën, fiscaliteit, overheidsmanagement zijn verder immers belangrijke aspecten in deze thematiek.

Het programma werd opgebouwd rond twee clusters en spitste zich toe op enerzijds: 'kunst en overheidsbeleid', en anderzijds: 'kunst en stadseconomie' met een katalyserende rol voor de bezieler en denker Cees Hamelink. Cees Jan Hamelink (°1940) is emeritus hoogleraar Internationale Communicatie aan de Universiteit van Amsterdam, hoogleraar Media, Religie en Cultuur aan de VU Amsterdam en hoogleraar managementinformatie en kennis aan de Universiteit van Aruba.

De coördinatie en wetenschappelijke leiding van het programma berustte bij de Stuurgroep geleid door Prof. Maximiliaan Martens en Prof. Bart Verschaffel, beide UGent en lid van de Klasse Kunsten. De samenstelling van de Stuurgroep was al volgt:

- Michel Buylen (KK, beeldend kunstenaar)
- Siegfried De Buck (KK, beeldend kunstenaar)
- Willem Elias (KK, VUB)
- Mark Eyskens (KMW, KU Leuven)
- Maximiliaan Martens (KK, UGent)
- Francis Maes (KK, UGent)
- Lucien Posman (KK, componist)
- Marc Ruyters (KK, publicist)
- Annick Schramme (extern expert, UA)
- Bart Verschaffel (KK, UGent)

Activiteiten

Er werden tal van vergaderingen met de Stuurgroep georganiseerd om de 4 mini-congressen en de twee slotcongressen inhoudelijk vorm te geven en alle actoren waar mogelijk optimaal te betrekken. Het thema heeft naast historische, juridische en ideologische aspecten heel wat praktische implicaties voor actieve kunstenaars, kunstinstellingen en -organisaties. Men kan hierbij denken aan subsidiëring, culturele investeringen, fiscaliteit, financiering van kunst in de publieke ruimte, onderwijssysteem etc. Vandaar het voorstel van de denker om een tweesporenprogramma uit te werken.

Het eerste luik 'kunst en overheidsbeleid' onderzocht alternatieven voor overheidsbeleid in een duurzaam kunstenlandschap. De kritische vraag die men zich stelde was of de huidige vormen van financiële ondersteuning voor het kunstenlandschap toereikend zijn voor de duurzaamheid van dit landschap. Er werd in debat gegaan met de belangrijkste stakeholders in het kunstenlandschap om trachten te ontdekken hoe - volgens hen en vanuit hun specifieke perspectieven - een beleid een duurzaam kunstenlandschap kan realiseren en wat daarbij de passende vormen van financiering dienen te zijn. Tien brandende kwesties, opgesteld door de denker en de Stuurgroep, vormden de basis voor de besprekingen met de stakeholders.
Tijdens de vier mini-congressen op 2 en 8 juni 2015 traden de volgende doelgroepen in debat:
- 'Individuele kunstenaars'
- 'Private sponsors, verzamelaars en mecenassen'
- 'Beleidsmakers'
- 'Belangrijke afnemers van kunst, bemiddelaars en curatoren'.

De resultaten van deze besloten mini-congressen dienden als discussiemateriaal en als basis voor de invulling van het publieke congres van 25 september 2015 'Naar een duurzaam kunstenlandschap'. Volgende thema's kwamen op het congres aan bod: auteursrecht, kunstenaarsloopbanen, kunsteducatie, Vlaams cultuurbeleid, rol van de media en de internationale dimensie. De referenten gaven weerwoord aan de sprekers en er was ruimte voor een geanimeerde discussie met het publiek.

Het tweede spoor spitste zich toe op de interactie tussen 'kunst en stad'. Hierbij werd stilgestaan bij de rol van kunst en stad in het verleden, heden en toekomst. Welke wisselwerkingen kon men in kaart brengen? Een groep experten, bestaande uit leden van de KVAB, de Jonge Academie en enkele externen werd gevraagd om aan de hand van een bepaalde methodiek mogelijke toekomstscenario's voor 'kunst en stad in 2050' uit te werken. Deze creatieve denkoefening vond plaats op 20 november, daags voor het geplande slotcongres van 21 november. Het slotcongres kon helaas, door de verhoogde terreurdreiging in Brussel, niet plaatsvinden en werd uitgesteld naar 2016. Dit gaf ons echter de tijd om de toekomstscenario's ten gronde voor te bereiden en op elkaar af te stemmen. Ook de lijst van geadresseerden werd in die periode verder up-to-date gemaakt en verfijnd. Op 27 februari 2016 vond uiteindelijk het congres plaats en werden lezingen gehouden door o.m. Sven Gatz, Koenraad Jonckheere en Sas van Rouveroij. In de namiddag werden scenario's van mogelijke

toekomsten voorgesteld en nam het publiek deel aan het debat. Er was een grote opkomst met meer dan 100 deelnemers en de denker, zelf accordeonist, trakteerde de aanwezigen tijdens de receptie op een muzikaal optreden van het Bourgondisch Combo.

Resultaten en impact

Nieuwe ideeën

De tien brandende kwesties werden tijdens de mini-congressen getoetst aan de diverse doelgroepen en samen met de reflecties van de sprekers en referenten van het congres herwerkt tot een reeks aanbevelingen van de denker. Het is de bedoeling de overheid te overtuigen van de noodzaak om het kunstbeleid ernstig te nemen en waar nodig bij te sturen. De aanbevelingen van de denker zijn integraal opgenomen in het eindrapport.

Communicatie

De activiteiten van het Denkersprogramma werden aangekondigd op de website van de KVAB en in de Academieberichten. Daarnaast werden zij o.m. opgenomen op de websites van VLEVA (Vlaams Europees Verbindingsagentschap), Kunstenpunt, Overlegplatform Kunsten, IAK, Faronet, Locusnet, OKBV en agenda.be.

De aankondiging en de uitnodigingen voor de twee congressen werden vanuit de Academie elektronisch toegestuurd aan meer dan 3000 geadresseerden waarbij de gehele kunstensector maar ook provinciale en gemeentelijke besturen werden bereikt. Een persbericht werd uitgestuurd naar onze media-contacten.

Er is een interview verschenen met Cees Hamelink in de Academieberichten nr. 61, 2015, p. 4-8 en in het magazine H Art.

Naar aanleiding van de Conferentie werden tweets gepost via Twitter onder #kunstenstad.

Prof. Cees Jan Haemelinck

Jaarverslag Contactfora

Contactfora

De Academie coördineert jaarlijks wetenschappelijke bijeenkomsten of contactfora. Deze hebben tot doel Vlaamse wetenschappers of kunstenaars te verenigen rond specifieke thema's in de natuurwetenschappen (inclusief de biomedische wetenschappen), de menswetenschappen en de kunsten. Ook anderstalige landgenoten en buitenlandse gasten kunnen uitgenodigd worden.

Dankzij de verbeterde financiële toestand van de Academie, werd op 6 februari 2014 ingegaan op een vraag vanuit de Klasse van de Menswetenschappen om voor 2014 een bedrag van € 10.000 (buiten convenant) te voorzien voor ondersteuning van contactfora. Tijdens haar vergadering van 4 mei 2014 stelde de Bestuurscommissie verder vast dat de koppeling van de contactfora aan de Standpunten of het Denkersprogramma moeilijk of niet uitvoerbaar was. Gezien aparte financiële middelen voorzien zijn, ging de Bestuurscommissie dan ook akkoord om de contactfora opnieuw los te koppelen van de Standpunten en van het Denkersprogramma.

Voor de organisatie van goedgekeurde contactfora worden, voor maximaal twee dagen, zalen in het Paleis der Academiën ter beschikking gesteld en wordt de hiermee samenhangende logistieke ondersteuning verstrekt door het personeel van de Academie. De Raad van Bestuur van de Academie bepaalt elk jaar, in het licht van het beschikbare budget, het maximale bedrag van de toelagen. Voor aanvragen ingediend in 2015 kon een financiële toelage toegekend worden van maximaal € 1500.

De aanvragen worden tweemaal per jaar afgesloten, op 1 april en op 1 oktober.

Activiteiten 2015

- 5 en 6 februari: Michèle Vanmaele (UGent): *"Actuarial and Financial Mathematics Conference 2015 (AFMathConf2015)"*

- 28 maart: Roger Weynants (Koninklijke Militaire School): *"Particle Physics after the 2013 Nobel Prize - A Colloquium dedicated to François Englert"*

- 28 mei: Johan Wagemans (KU Leuven): *"BAPS 2015"*

- 2 tot en met 5 juni: Stefaan Caenepeel (VUB): *"New trends in Hopf algebras and tensor categories"*

- 11 en 12 juni: Anne Winter (VUB): *"N.W. Posthumus Conference 2015"*

- 18 en 19 juni: Tom Toremans (KU Leuven): "*'A War of No Common Description': De transnationale receptie van de Slag van Waterloo tijdens de 19de eeuw*"

- 3 en 4 september: Marc Jacobs (VUB): "SOIMA 2015: UNLOCKING SOUND & IMAGE HERITAGE. See, Listen and Share!"

- 8 en 9 september: Inge Arteel (VUB): "*Confrontations. Experimental Dutch and German literature of the long sixties*"

- 2 oktober: Leo Storme (UGent): "*Coding Theory and Cryptography VI*"

- 27 november: Marc Nyssen (VUB): "*Nanotechnology: biomedical applications*"

- 11 december: Jozef Anné (KU Leuven): "*Microbes and global change: challenges and opportunities*"

CoHiWet

De Commissie Historische Wetenschappen (CoHiWet) bundelt, onder leiding van prof. dr. Marc Boone, alle initiatieven van de Academie in verband met geschiedenis. In 2015 lag de aandacht hoofdzakelijk bij drie ondernemingen, waarvan er twee nog lopende zijn. Daarbij wordt voornamelijk gewerkt vanuit enkele subcommissies, samengesteld uit leden die specifiek met de betrokken problematiek erg vertrouwd zijn.

- De eerste is diegene die onder leiding van Els Witte in samenwerking met de Académie royale de Belgique de viering van 200 jaar heroprichting van de Theresiaanse Academie voorbereidt op 24 maart 2016. Dit houdt een wetenschappelijk symposium in over de "Wereld van geleerden 1815-1830" met daaraan verbonden een tentoonstelling en o.m. een video over de historiek van de academiën door Francis Strauven.

- Een tweede werkgroep met Marc Boone, Gita Deneckere en Jo Tollebeek stond in voor de organisatie van het Denkersprogramma over "De naoorlogse wereld is voorbij" met Ian Buruma. Deze werkgroep heeft de workshops over Nationalisme en Populisme georganiseerd en het slotcongres over "De naoorlogse wereld is voorbij".

- Een derde werkgroep is begaan met de zorg voor het archief van de Academie met als stuwende kracht rijksarchivaris Karel Velle, die voor 2015-2016 een stagiair heeft aangetrokken om aan het archief van de KVAB een degelijke infrastructuur en inventaris te bezorgen.

CoHiWet volgt ook enkele publicatiereeksen op, maar dan wel zijdelings, omdat er afzonderlijke commissies voor bestaan, zoals het Nationaal Biografisch Woordenboek, de Iusti Lipsi Epistolae, de Iuris Scripta Historica en het Corpus Catalogorum Belgii.

Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. KVIV, ie-net, WEC,…) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experten uitgenodigd worden.

Activiteiten

- 5 mei: debatavond "Opslag van elektrische energie"
- 14 oktober: debatavond "Energiezuinig (ver)bouwen"

Voor de bekostiging van de recepties kan de reflectiegroep rekenen op de ondersteuning van de industriële partners.

In 2015 zijn binnen de Reflectiegroep Energie de voorbereidingen gestart voor twee debatavonden in 2016 en een Standpunt over een gedecentraliseerd energiedistributiemodel met lokale elektriciteitsproducenten.

Het Panel tijdens de debatavond op 14 oktober

Academisch Cultureel Forum

Het Academisch Cultureel Forum organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin ook de 4 Klassen van de Academie in al haar disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarnaast wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidiciplinariteit.

Bestaande cycli:

Da Vincilezingen

Deze hebben tot doel de invloed die bepaalde landgenoten in de wereld hebben gehad naar buiten te brengen. Het gaat niet enkel om wetenschappers, ook om figuren met grote uitstraling uit andere domeinen zoals pater Damiaan, Peter Benoit, Vesalius, Karel V…

- 11 maart 2015: Da Vincilezing over 'Ernest Solvay, als mecenas, eigenzinnige onderzoeker en stichter van de Internationale Instituten voor Fysica en Chemie' door Franklin Lambert
- 14 oktober 2015: Da Vincilezing over 'Georges Lemaître, de vader van de oerknaltheorie' door Thomas Hertog.

Lentecyclus

Sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema, uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagsessies. Het thema van de Lentecyclus in 2015 was "Staatsmodellen voor morgen".

- 22 april 2015: De democratische balans in Europa
- 29 april 2015: Staats (her-)vorming buiten Europa
- 8 mei 2015: Staatsstructuren in grootmachten

Concertenreeks:

- 4 maart 2015: Concert laureaten cantabile pianowedstrijd 2014 i.s.m. de Muziekraad van Vlaanderen en IVME (Internationale Vereniging voor Muziekeducatie Vlaanderen)

- 22 april 2015, 6 en 20 mei 2015: Namiddagconcerten i.s.m. LUCA School of Arts
- 27 november 2015: Eindejaarsrecital met Vitaly Samoshko
- 21 december 2015: Sibelius namiddagsymposium en concert i.s.m. de Klasse Kunsten en het Fins Cultureel Instituut, ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van Sibelius.

Herlezingencyclus

Dit is een gloednieuwe reeks diepgravende discussies over wetenschap en kunst. Deze werd normaliter gepland in het najaar 2015 maar omwille van haalbaarheidsproblemen verschoven naar het voorjaar 2016. De discussiecyclus Herlezingen beoogt de lectuur, door een groep breed georiënteerde academici, van een aantal teksten die in een discussie worden 'herlezen'. Onder teksten verstaan we o.a. een natuur-wetenschappelijke theorie, een wijsgerige tekst, een kunstwerk, een gedicht, een fundamentele politieke tekst, een muziekpartituur, een filmfragment of architecturaal werk, een technologie, een ontdekking, een uitvinding.

Vlaamse Academische Stem - VLAST

In haar eerste jaar als Commissie van de Academie heeft VLAST – voorheen vzw – acht activiteiten georganiseerd. Gemiddeld waren er 34 deelnemers per activiteit. Voor VLAST was 2015 het 12de werkingsjaar. VLAST werd midden 2003 opgericht met het doel de Vlaamse Academiën KANTL en KVAB bij te staan in hun taak om cultuur en wetenschap in Vlaanderen te bevorderen. Dat doet zij overwegend met de organisatie van geleide bezoeken aan een selectie van toonaangevende tentoonstellingen in onze musea. Gaandeweg is de vereniging uitgegroeid tot een vriendenkring van mensen die het werk van de Vlaamse Academiën genegen zijn. Zij fungeert ook als brug tussen de KANTL en de KVAB. Leden van VLAST zijn eveneens welkom op de open organisaties van beide Academiën.

Stuurgroep

Na de omzetting van vzw tot Commissie van de Academie is het bestuur omgevormd tot stuurgroep. Die bestaat uit 9 leden. De KANTL en de KVAB zijn elk met vier leden vertegenwoordigd aangevuld met één lid van buiten de Academie. Namens de KVAB zijn dat Mark Eyskens, Freddy Dumortier, Yvan Bruynseraede en Stan Beernaert. Namens de KANTL hebben Willy Vandeweghe, Anne-Marie Musschoot, Hugo Brems en Werner Waterschoot zitting in de stuurgroep. Aloïs Van de Voorde, voormalig secretaris-generaal van het ministerie van Financiën, fungeert als extern bestuurslid.

Activiteiten

- 09/01: Vesalius, M Leuven
- 17/03: Renaissanceportretten, Bozar Brussel
- 05/05: Renovatie Boekentoren Gent
- 20/05: Chagall, Museum voor Schone Kunsten Brussel
- 23/06: Galerij van de Mens, Instituut voor Natuurwetenschappen
- 26/10: Petrus Alamire, Kathedraal Antwerpen
- 24/11: Gouden Eeuw Revisited, MSK Gent
- 15/12: Anatolia, Home of Eternity, Bozar

Jonge Academie

Aan de start van het derde werkingsjaar van de Jonge Academie werden zeven nieuwe wetenschappers en ook voor het eerst drie jonge kunstenaars geselecteerd. Daarmee wil de JA naar het voorbeeld van haar 'moederacademie' inzetten op de kruisbestuiving tussen kunst en wetenschap, wat ook leidde tot een nieuwe werkgroep rond dit thema.

De bestaande werkgroep Citizen Science rondde op het einde van dit werkjaar haar werkzaamheden af met een Standpunt over dit onderwerp. Daarnaast trad de JA nog op veel andere manieren naar buiten. Zo werd bij de inauguratie van de nieuwe leden in maart 2015 een nieuw nummer van het magazine Maja voorgesteld, met als thema "Falen en dwalen in wetenschap". Heel recent is ook de opvolger over "Work/life balance" aan het academische publiek voorgesteld. Maja wordt verspreid onder alle collega's werkzaam aan een Vlaamse universiteit. Naast Maja is er dit jaar ook gestart met een blog getiteld 'Impactfactor 0.0', om het debat over allerlei actuele issues in de academische wereld aan te zwengelen.

Daarnaast tracht de JA ook een breder publiek te informeren over en warm te maken voor de wondere wereld van de wetenschap. In dat opzicht was de 'Week van het Weten' bij de opening van het academiejaar in september 2015 een groot succes. Een week lang besteedde De Standaard in samenwerking met de JA aandacht aan wetenschap, met 5 inspirerende wetenschappers, dagelijks een open vraag, en een heuse wetenschapsquiz. De Cel Communicatie werkt met de redactie van De Standaard alvast aan een opvolger voor de geslaagde Week van het Weten.

De formule van tweedaagse bijeenkomsten in het voorjaar en het najaar, samen met de sociale dag van de Jonge Academie (in 2015 in Antwerpen) biedt de JA-leden een open forum voor boeiende gesprekken. Maar ook internationaal is er een connectie met de Young Academies in de buitenlanden en met supranationale structuren zoals de Global Young Academy en de Young Academy of Europe. In dat opzicht was 2015 een bijzonder jaar met de Europese tweedaagse in november die door de Vlaamse Jonge Academie georganiseerd werd. Naast een grote delegatie van de eigen leden, waren er vertegenwoordigers van de Jonge Academies van Nederland, Duitsland, Zweden, Denemarken, Polen, Letland, Schotland, Noorwegen en van de Young Academy of Europe. Tijdens deze tweedaagse besloten de Jonge Academies een gezamenlijke website uit te bouwen en ook in de toekomst regelmatig dergelijke internationale vergaderingen te beleggen.

Bestuur 2015

Op de Algemene Vergadering van 5 november 2015, werd beslist om de structuur van de Jonge Academie en bijgevolg ook het Bestuur aan te passen. De Jonge Academie

wordt niet langer opgedeeld in commissies, maar in pijlers. Elke werkgroep valt onder één van de pijlers. Het bestuur bestaat uit twee vertegenwoordigers per pijler. Deze zijn alternerend verkozen, waardoor elk jaar één van beide co-vertegenwoordigers uit de functie stapt, en de andere aangesteld blijft, terwijl een nieuwe co-vertegenwoordiger erbij komt.

- Voorzitters: Liesbet Geris en Peter Van Aelst
- Vertegenwoordigers Wetenschapscommunicatie: Karolien Poels en Giovanni Samaey
- Vertegenwoordiger Interdisciplinariteit en Kunsten: Hans Op de Beeck
- Vertegenwoordigers Wetenschapsbeleid: Marian Verhelst en Kim Verbeken
- Veregenwoordigers Internationalisering: Alexander De Becker en Jelle Haemers

VCWI

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

De VCWI is een inhoudelijk onafhankelijke commissie die opereert in de schoot van de KVAB. Dat betekent dat de Academie een secretaris ter beschikking stelt en de VCWI is gehuisvest in het Paleis der Academiën, waar de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden. De samenstelling in 2015 was als volgt:

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

Voorzitter:	Prof. André Van Steirteghem (Biomedische wetenschappen, VUB-emeritus)
Overige leden	Prof. Marcel Ameloot (Biomedische wetenschappen, UHasselt)
	Prof. Jan De Houwer (Sociale en humane wetenschappen, UGent)
	Prof. Ludo Froyen (Exacte en toegepaste wetenschappen, KU Leuven)
	Prof. Steven Gillis (Sociale en humane wetenschappen, UAntwerpen)
	Prof. Jean Paul Van Bendegem (Sociale en humane wetenschappen, VUB)
	Prof. Els Van Damme (Exacte en toegepaste wetenschappen, UGent)
	Prof. Sabine Van Doorslaer (Exacte en toegepaste wetenschappen, UAntwerpen)
	Prof. Christel Van Geet (Biomedische wetenschappen, KU Leuven)
Juridisch advies	Prof. Alain De Nauw (VUB) – tot en met 15 okt 2015
	Prof. David D'Hooghe (Stibbe / KU Leuven) – sinds 16 okt 2015
Secretaris	Bert Seghers (KVAB)

Comité van Toezicht

Voorzitter	Prof. Jacques Willems (KVAB, Klasse Technische Wetenschappen)
Ondervoorzitter	Prof. Roger Bouillon (KAGB)
Overige leden	Prof. Johan De Tavernier (KU Leuven, Centrum voor Wetenschap, Techniek en Ethiek)
	Prof. Dirk Snyders (UAntwerpen, Dept. Biomedische Wetenschappen)
	Prof. Dominique Willems (UGent, Vakgroep Taalkunde)
	Prof. Paul Janssen (UHasselt, Vicerector onderzoek)
	Prof. Hélène Casman (VUB, Vakgroep Privaat Recht) – tot en met 24 sept 2015
	Prof. Dave De ruysscher (VUB, Fac. Recht en Criminologie) – sinds 25 sept 2015
	Dr. Kristel Allewijn (IWT, Juriste/adviseur)
	Dr. Elisabeth Monard (FWO, Secretaris-Generaal)

De instellingen die de VCWI erkennen zijn enerzijds de oprichtende instellingen (twee Vlaamse academiën, de vijf universiteiten, IWT en FWO) en anderzijds de instellingen die de VCWI na haar oprichting als adviserend orgaan hebben erkend (IMEC, VIB, VITO, iMinds, ITG, ILVO, Flanders Make).

Gerealiseerde activiteiten

Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige taak toe: enerzijds advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de eigen instelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, naar aanleiding van het verzoek van aangesloten instellingen.

De VCWI organiseerde op 28 oktober 2015 haar tweede studiedag Wetenschappelijke integriteit voor de Vlaamse WI-professionals, met name beleidsmakers, CWI-voorzitters, CWI-secretarissen en beleidsmedewerkers "responsible research" aan de Vlaamse onderzoekinstellingen. Het thema was in 2015 "Promotie en preventie". De universiteiten gaven o.a. een overzicht van wat ze apart en gezamenlijk ondernemen om een verantwoordelijk onderzoeksklimaat te creëren. Er was een keynote talk van Prof. Mr. Kees Schuyt, oud-voorzitter van het LOWI (Nederland), en verdere bijdragen over de World Conference on Research Integrity, PRINTEGER en ENRIO. Er was voldoende ruimte voor discussie. De presentaties zijn beschikbaar op de website.

Gedurende heel het jaar 2015 is gewerkt aan een wijziging van het reglement van de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit. Achtereenvolgens is de inhoud van een mogelijke reglementswijziging besproken in de VCWI, het Comité van Toezicht, via bilaterale contacten met elk van de universiteiten en de VCWI-vertegenwoordigers, in een ad hoc werkgroep op de VLIR en in de VLIR-werkgroep Onderzoek. Op het einde van het jaar hadden nog niet alle instellingen het nieuwe reglement goedgekeurd. Op 11 januari 2016 is het nieuwe reglement ingegaan.

Binnen- en buitenlandse contacten

- Het interuniversitaire symposium over wetenschappelijke integriteit "Developing a multi-stakeholder perspective to research integrity", een initiatief van de Vlaamse universiteiten, werd mede ondersteund door de VCWI, die de uitnodiging verspreidde en erop vertegenwoordigd was.
- Prof. Els Van Damme, lid van de VCWI, is toegetreden tot de Permanent working group on science and ethics van ALLEA, de koepelfederatie van All European Academies.
- Voorzitter André Van Steirteghem en secretaris Bert Seghers zijn lid van ENRIO (European Network of Research Integrity Offices) en namen in 2015 deel aan de halfjaarlijkse ENRIO-meetings: in april in Luxemburg en in november in Athene. De secretaris werd officieel als lid erkend op de ENRIO-vergadering van april 2015.

- Bilaterale kennismakingen tussen de VCWI en de (beleidsmakers en CWI's van de) universiteiten hebben plaatsgevonden in de zomer. Met constructieve dialogen zijn de banden aangehaald tussen de VCWI en de universiteiten, als aanzet voor een betere coördinatie.
- In september 2015 vond een kennismakend gesprek plaats tussen de Vlaamse Ombudsman (Bart Weekers) en voorzitter en secretaris van de VCWI.

Voor meer informatie en tevens een overzicht van aanvragen tot tweede advies over klachtenzaken inzake wetenschappelijke integriteit, verwijzen we naar het jaarverslag VCWI van 2015, publiek online op www.vcwi.be.

Standpunten

Inleiding

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt op het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
30	P. Van Avermaet, S. Slembrouck, A.-M. Vandenbergen	Talige diversiteit in het Vlaams onderwijs	Menswetenschappen
31	J. Tollebeek	Metamorfoses van het Europese historisch besef, 1800-2000	Menswetenschappen
32	C. Hirsch, E. Tambuyzer	Innovative entrepreneurship via Spin-offs of knowledge centers	Natuurwetenschappen en Technische Wetenschappen
33	G. Van der Perre, J. Van Campenhout (eds.)	Higher education in the digital era. A thinking exercise in Flanders	Technische Wetenschappen m.m.v. Natuurwetenschappen en Menswetenschappen
34	G. Van der Perre, J. Van Campenhout (e.a.)	Hoger onderwijs voor de digitale eeuw	Technische Wetenschappen m.m.v. Natuurwetenschappen en Menswetenschappen
35	H. Hens (e.a.)	Energiezuinig (ver)bouwen: geen rechttoe rechtaan verhaal	Technische Wetenschappen
36	M. Vandamme	Financiële vorming	Menswetenschappen
37	E. Witte	Het debat rond de federale culturele en wetenschappelijke instellingen (2010-2015)	Menswetenschappen
38	I. Veretennicoff, J. Vandewalle (e.a.)	De STEM-leerkracht	Natuurwetenschappen en Technische Wetenschappen
39	J. Martens (e.a.)	De chemische weg naar een CO_2-neutrale wereld	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische Wetenschappen

De Standpunten met nummers 34, 38 en 39 zijn klassenoverschrijdende Standpunten.

Standpunt 32 is de Engelse vertaling van het in 2014 gepubliceerde Standpunt nummer 26.

Standpunt 33 is een bundeling van de 'position papers' van de twee denkers van het Denkersprogramma over 'Blended learning'. In een volgende fase werd hierover eveneens een Standpunt uitgebracht – nummer 34.

De Engelse vertaling van Standpunten draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

Individuele bespreking

P. Van Avermaet, S. Slembrouck, A.-M. Vandenbergen, *Talige diversiteit in het Vlaams onderwijs*, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2015.

Scholen met een groot aantal leerlingen die het Nederlands niet als thuistaal hebben, zijn geen uitzondering meer. Meertalige instroom van leerlingen in de school is een feit. De vraag rijst of deze nieuwe situatie ook een probleem vormt en zo ja, wat de oplossing is.
De auteurs van dit Standpunt argumenteren voor een meer genuanceerde visie in het publiek debat, dat gekenmerkt wordt door polarisering. Zo wordt vrij algemeen aanvaard dat de moeilijkheden die leerlingen met een migratie-achtergrond op school hebben in de eerste plaats te wijten zijn aan hun gebrekkige kennis van de schooltaal. Bijkomend wordt dan gesteld dat dit probleem enkel kan worden opgelost door een strikt eentalig beleid binnen de klas en school. De auteurs stellen zowel de oorzaak als de gezochte oplossing voor dit probleem in vraag. Dat is noodzakelijk, niet alleen omdat kan worden vastgesteld dat de aanpak niet de verwachte vruchten afwerpt, maar ook omdat de uitgangspunten niet wetenschappelijk zijn onderbouwd. De auteurs pleiten dan ook voor een onderwijspolitiek die stoelt op een meer realistische en op empirie gebaseerde analyse en een meer humane aanpak.

J. Tollebeek, Metamorfoses van het Europese historisch besef, 1800-2000, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2015.

Reeds lang wordt geklaagd dat het historisch besef taant: de onverschilligheid ten aanzien van de geschiedenis zou groeien, het verleden zou daardoor niet langer (nationale en andere) identiteiten kunnen aanreiken, historische lessen zouden worden vergeten. Het historisch besef kan inderdaad van intensiteit veranderen: er kan meer of minder historisch besef zijn. Maar wezenlijker is dat het ook van karakter kan veranderen. De voorbije twee eeuwen is er inderdaad sprake geweest van een wisselend *past relationship*.
In dit Standpunt wordt deze geschiedenis gereconstrueerd. Het vertrekpunt is het moderne historisch besef, ontstaan na de breuk van de Franse Revolutie en na de romantische *hantises*. Het hield een sterk verlangen naar een innige verbondenheid met het verleden in, een verlangen dat later kon worden geradicaliseerd in een streven de samenleving te retraditionaliseren. In de context van de maatschappijkritische projecten van de jaren 1960 en 1970 ontstond daarentegen een historisch besef dat zich vooral liet begrijpen als een jacht op een 'verkeerd verleden'. Het historisch reveil, dat zich in de decennia daarna in musea, *reenactment societies* of *heritage crusades* openbaarde, kon de kloof tussen heden en verleden niet dichten: in het postmoderne historisch besef bleef het verleden een vreemd verleden.
Wat kan in deze context nog de maatschappelijke taak van de historicus zijn, nu er niet langer sprake is van een vanzelfsprekende band tussen heden en verleden? De historicus, zo luidt het in dit essay, moet trachten de *historische geletterdheid* van zijn lezers te versterken, hen een gevoeligheid trachten bij te brengen voor de

eigenaardigheid van de voorbije denk- en levensvormen. Niet innige verbondenheid, maar afstandelijkheid staat daarbij centraal, en het besef dat geschiedenis bovenal verandering is. Dat heeft ook consequenties voor het geschiedenisonderwijs. Dat is geen instrument om actuele politieke of maatschappelijke problemen op te lossen, maar een confrontatie met werelden die bovenal van de onze verschillen.

G. Van der Perre, J. Van Campenhout (e.a.), *Hoger onderwijs voor de digitale eeuw*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen m.m.v. Klasse Natuurwetenschappen en Klasse Menswetenschappen, 2015.

Will universities survive the e-learning revolution? De klassieke universiteit ligt op sterven! Vermoord de universiteit niet! De krantenkoppen van het voorbije jaar liegen er niet om. Moeten onze universiteiten en hogescholen de digitale revolutie omhelzen als de sleutel tot een nieuwe toekomst of moeten ze die juist afhouden als een bedreiging voor hun wezen zelf? Hebben ze de boot misschien al gemist?
Dat laatste zeker (nog) niet. De Vlaamse instellingen zijn zeer intensief met e-learning bezig: door wetenschappelijk onderzoek, via een uitgebreide waaier aan pilootexperimenten en door grondige discussie en reflectie. In 2014 hebben zij in het kader van het Denkersprogramma van de KVAB hun visies en ervaringen uitgewisseld met twee gerenommeerde buitenlandse experten (denkers): Diana Laurillard van de University of London en Pierre Dillenbourg van de Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne. Hun ideeën liggen aan de basis van de eigen visie, voorstellen en aanbevelingen die de KVAB-reflectiegroep Blended Learning uitgewerkt heeft in het voorjaar 2015. Deze worden geformuleerd in dit Standpunt. De position papers van de denkers zelf werden gepubliceerd als KVAB Standpunt 33: *Higher Education in the digital era. A thinking Exercise in Flanders*.
Het lijdt geen twijfel dat de digitalisering ongekende mogelijkheden biedt voor onderwijs en leren, in de breedte zowel als in de diepte. Dankzij de nieuwe mogelijkheden in de breedte kunnen universiteiten en hogescholen onderling cursussen uitwisselen en hun maatschappelijke functie uitbreiden naar nieuwe doelgroepen. Ze kunnen hun internationale dimensie versterken door cursussen aan te bieden en af te nemen in het kader van internationale netwerken (*virtuele mobiliteit*).
De nieuwe mogelijkheden in de diepte zullen zich niet vanzelf realiseren: niet de technologie op zich zal de onderwijskwaliteit verbeteren, maar wel de doordachte combinaties van traditioneel contactonderwijs (met zijn onschatbare rijkdom aan persoonlijke en sociale contacten en ervaringen) met online learning. Deze combinaties hebben een naam: blended learning.
Om het digitale potentieel optimaal te valoriseren zijn krachtige acties nodig op de verschillende niveaus: dat van de docent en de klas, dat van de instelling en dat van de overheid. Zonder die krachtige acties missen onze universiteiten en hogescholen wellicht deze unieke kans om via de digitale revolutie hun onderwijs grondig te vernieuwen, te verbreden en te verbeteren en op die manier hun maatschappelijke functie op te krikken.

H. Hens (e.a.), *Energiezuinig (ver)bouwen: geen rechttoe rechtaan verhaal,* KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2015.

Energie is sinds de energiecrisissen van de jaren 1970 een uitdaging geworden. Daarbij gaat het zowel over welke bronnen te gebruiken als over hoe het verbruik wereldwijd te drukken. De fossiele dragers en zeker kolen en olie, hoewel zeer energierijk en naar opslag geen probleem, produceren bij verbranding zoveel CO_2, dat ze wereldwijd sterk bijdragen aan een voortschrijdende globale opwarming. Vandaar dat duurzame productie volop in de kijker staat, zij het dat onnodig verbruik vermijden nog steeds het meest efficiënt blijkt te zijn.
Gebouwgebruik staat in voor 40 % van het jaarlijkse landelijke energie-eindverbruik. Dit kan door anders te bouwen behoorlijk lager, zonder de leef- en bruikbaarheid aan te tasten. Binnen de EU is energiezuinigheid in de gebouwde omgeving dan ook een belangrijke doelstelling geworden, wat zich in Vlaanderen vanaf 2006 vertaald heeft in de energieprestatieregelgeving met het E-Peil als referentiegrootheid en een rekenmodel waarbij gebouwen op constante temperatuur ondersteld worden. Was bij aanvang de eis E100, vanaf 2010 werd die stapsgewijs strenger tot E50 sinds 2016 en E30 vanaf 2021. Blijkt nu dat in woongebouwen het bewonersgedrag sterk afwijkt van dit *integraal op constante temperatuur*-model. Daardoor wordt de besparing, die dit verstrengen beoogt, behoorlijk overschat. Daarnaast is sinds 2012 verplicht dat een deel van de verbruikte primaire energie uit duurzame bronnen moet komen. Velen opteren daarbij voor dakgekoppelde PV (fotovoltaïsche zonnecellen). Onderzoek toont nu aan dat de opbrengst aan elektriciteit, als alle woningen in een wijk precies voldoende PV zouden krijgen als nodig om in theorie op jaarbasis hun primaire verbruik integraal te compenseren, door problemen met een te zwak verdeelnet behoorlijk kan tegenvallen.

M. Vandamme, *Financiële vorming*, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2015

De internationale en nationale belangstelling voor financiële vorming als instrument in de strijd tegen financiële laaggeletterdheid neemt toe. Omdat het begrip 'financiële vorming' pas het voorbije decennium tot volle ontwikkeling is gekomen en het dus relatief nieuw is, wordt in deze bijdrage vooraf het theoretische kader ervan geschetst. Daarbij wordt aandacht besteed aan een aantal wezenlijke kenmerken van de financiële vorming en aan het nut en de toenemende maatschappelijke relevantie ervan. Omdat het voor het succes van financiële vorming noodzakelijk is een zo volledig mogelijk beeld te verwerven van de graad van financiële geletterdheid wordt in dit essay ook ingegaan op de wijze waarop die geletterdheid wordt gemeten.
De Belgische financiële toezichthouder, de FSMA (Financial Services and Markets Authority of 'Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten'), oefent sinds 1 april 2011 een belangrijke taak uit op het vlak van het stimuleren en coördineren van de financiële vorming. Het theoretische kader en de praktische invulling ervan door de FSMA vormen de basis voor tien aanbevelingen met aandachts- en standpunten voor en over de verdere ontwikkeling van de financiële vorming. Aan deze laatste moet behalve een economisch beschermend ook een maatschappelijk opvoedend

streefdoel ten grondslag liggen. Er dient meer specifieke aandacht uit te gaan naar het bijbrengen van financiële vaardigheden in het onderwijs en het ontwikkelen van het kritische vermogen van jongeren in financiële aangelegenheden. Het integreren van financiële vorming in de bestaande onderwijsstructuren vormt een uitdaging op relatief korte termijn.
Maatregelen tegen financiële laaggeletterdheid vergen een daartoe gunstig maatschappelijk klimaat waaraan ook de overheid een bijdrage kan leveren, bijvoorbeeld door sommige van haar fiscale belangen meer af te stemmen op de toenemende inspanningen inzake financiële vorming. Uiteraard moet financiële vorming tevens een permanente zorg uitmaken van de financiële sector. De transparantie van producten en het informeren van het publiek zijn daarbij geenszins de enige aandachtspunten.
Er dient te worden gestreefd naar een uniform en voor vergelijking vatbaar onderzoekskader en naar een doelgroepgerichte financiële vorming. Deze heeft primair een praktijkgericht oogmerk: individuen en huishoudens meer weerbaar te maken bij het nemen van concrete beslissingen met financiële implicaties. Dit neemt niet weg dat financiële vorming in de toekomst steeds frequenter ook het voorwerp zal dienen uit te maken van wetenschappelijk, bij voorkeur interdisciplinair onderzoek.

E. Witte, Het debat rond de federale culturele en wetenschappelijke instellingen (2010-2015), KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2015.

In 2014-2015 kwamen de federale culturele en wetenschappelijke instellingen hoog op de politieke agenda te staan. Niet enkel omdat ze meer dan andere instellingen onderhevig waren aan de zware besparingsronde van de regering-Michel, maar ook omdat ze het onderwerp van communautaire debatten waren en de regering fundamentele hervormingsplannen aankondigde.
In dit essay gaat de auteur de plaats van deze instellingen na in het Belgische federale model. Ze horen thuis in twee categorieën: er zijn drie federale culturele instellingen (Bozar, De Munt, Nationaal Orkest van België) en tien federale wetenschappelijke instellingen, waaronder de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, het Meteorologisch Instituut, het Afrikamuseum, het 'Jubelpark' enz. Ze gaat vervolgens in op de reorganisatieplannen die het hoofd van het departement Wetenschapsbeleid en de directeur van de pool Kunst ten uitvoer wilden brengen en die in de politieke wereld en in het veld heel wat kritiek uitlokten. Ze doet dit omdat deze discussies mede aan de basis lagen van de regeringspolitiek, meer bepaald van het beleid van staatssecretaris Sleurs voor Wetenschapsbeleid.
Het stof dat deze plannen in de betrokken sectoren deden opwaaien en de daarbij aansluitende mediadebatten worden vervolgens onderzocht omdat ze interessant zijn voor het oplijsten van de knelpunten. Vanuit deze pijnpunten formuleert de auteur een aantal standpunten waarin ze pleit voor het behoud en vooral voor de verdere ontwikkeling van deze instellingen, die elk in hun domein van het grootste belang zijn en die niet zomaar overgedragen kunnen worden aan een gemeenschap of een gewest. De auteur is wel voorstandster van een hechtere samenwerking van de federale instellingen, de gemeenschappen en de gewesten en, in de mate dat er

goed wordt nagedacht over de randvoorwaarden, ook van een grotere mate van zelfstandigheid van de instellingen.

I. Veretennicoff, J. Vandewalle (e.a.), *De STEM-leerkracht*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen en Klasse Technische Wetenschappen, 2015.

Science, **T**echnology, **E**ngineering en **M**athematics zijn actueel in Vlaanderen. STEM-academies, het STEM-platform, het STEM-charter… allen streven ze naar een versterking van de wetenschappelijk-technische geletterdheid van de Vlaming. Dit is niet alleen nuttig voor de invulling van knelpuntjobs, maar vooral cruciaal voor een verantwoord burgerschap in onze complexe en technologiegedreven kennismaatschappij.
Met dit Standpunt wenst de Academie bij te dragen tot deze belangrijke ontwikkeling. We gaan dieper in op de essentie van de STEM-componenten (natuurwetenschappen, techniek, engineering en wiskunde) en de rol die ze spelen in onze samenleving. STEM-inzichten kunnen immers een belangrijke bijdrage leveren aan de grote uitdagingen van onze wereld op vlak van energie, gezondheid, urbanisatie, mobiliteit, klimaat, digitalisering… Vanuit deze inherente motivatie formuleren we concrete aanbevelingen voor het leren van STEM.
STEM-leren vindt plaats in zowel het (leerplicht)onderwijs als via informele leercontexten. Leerkrachten uit het secundair onderwijs die instaan voor de STEM-vakken spelen hier een centrale rol. We analyseren de obstakels voor een aantrekkelijk en effectief STEM-onderwijs, zoals bijvoorbeeld het dreigend lerarentekort, en het beperkte inzicht in de drijvende krachten en de verwevenheden tussen de 4 STEM-disciplines. We geven advies over de opwaardering van het lerarenberoep en doen suggesties voor een structurele samenwerking tussen leerkrachten, mentoring, bijscholing en levenslang leren. Het rapport concludeert met de aanbeveling om een STEM-centrum en -masteropleiding op te richten.
Dit Standpunt is bedoeld voor alle STEM-leerkrachten, schooldirecties, inspecties en beleidsverantwoordelijken. Maar het is ook aanbevolen voor al wie bekommerd is over de toekomst van onze jeugd en onze samenleving.

J. Martens (e.a.), *De chemische weg naar een CO_2-neutrale wereld*, KVAB/Natuurwetenschappen m.m.v. Technische Wetenschappen, 2015.

Koolstofdioxide (CO_2) ontstaat door verbranding van biomassa en van fossiele brandstoffen. De actueel te hoge CO_2-emissie is in essentie een timingprobleem: brandstoffen worden op enorme schaal verbrand waardoor in een fractie van een seconde de koolstofverbindingen terug omgezet worden in CO_2 en H_2O. Het natuurlijke proces om uit CO_2 opnieuw bruikbare stoffen te maken is daarentegen traag tot uiterst traag. Bovendien is de globale uitstoot van CO_2 vandaag groter dan wat de natuur kan opvangen. Door de broeikaswerking van CO_2 stijgt de temperatuur op aarde. Onze generatie staat voor de verantwoordelijkheid om deze stijging van CO_2-concentratie halt toe te roepen. In een CO_2-neutrale wereld wordt de uitgestoten CO_2

opgevangen vooraleer die in de lucht terechtkomt en gerecycleerd tot nieuwe bruikbare grondstoffen, met speciale aandacht voor brandstoffen zoals aardgas.
De industriële Vlaamse CO_2-emissies komen uit een 200-tal schoorstenen van elektriciteitscentrales, raffinaderijen en industriële ovens. Door chemische technologie kan deze CO_2 afgevangen en terug omgezet worden in nuttige verbindingen. Hiervoor is weliswaar veel, soms zeer veel energie nodig, die moet komen van alternatieve energiebronnen (die geen CO_2 uitstoten). Verschillende technologieën worden hiervoor ontwikkeld en kunnen op termijn bijdragen tot de oplossing van de CO_2- en klimaatproblematiek.

Nationaal Biografisch Woordenboek

Voor de uitgave van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW) werd in 1961 een Commissie samengesteld bestaande uit leden van de KVAB, de KAGB (Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België) en de KANTL (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde). Het NBW is een lopend biografisch repertorium, waarvan deel 1 verscheen in 1964. Het laatste deel, nr. 21, verscheen eind 2014.

De voorbereiding van deel 22 begon onmiddellijk na het verschijnen van deel 21. Omdat het NBW een lopend repertorium is bevat elk deel figuren van A tot Z. Er wordt naar gestreefd opdat elk deel figuren bevat uit alle perioden van de nationale geschiedenis en uit een breed spectrum van maatschappelijke sectoren. Na het verschijnen van deel 21 werd de werklijst van het NBW aangepast: alle in deel 21 verschenen lemmata met de daaraan verbonden auteurs werden verwijderd, waarna er nog 290 lemmata overbleven met daaraan gekoppeld 150 auteurs. In de loop van 2015 werden de auteurs uit de werklijst gecontacteerd met de vraag om indien mogelijk hun bijdragen af te werken en te bezorgen aan de redactiesecretaris. Tevens werden door de commissieleden nieuwe voorstellen gedaan en ook bevoegde auteurs aangebracht, waardoor in de loop van het jaar de werklijst opnieuw aangroeide tot 343 lemmata met 171 auteurs. In 2015 hebben 70 auteurs in totaal 110 biografieën ingestuurd. Daarvan werden er 77 redactioneel voorbereid en aan de drukker bezorgd die daarvan de eerste drukproef maakte. De helft daarvan werden reeds door de auteurs en de commissievoorzitter - tevens neerlandicus - prof. dr. W. Waterschoot nagelezen. 29 zijn momenteel redactioneel nog in voorbereiding en 2 werden uitgesteld vanwege teveel mankementen. In totaal zijn er nu 106 biografieën bij de redactie, wat op zich voldoende is voor een nieuw deel, dat moet verschijnen in 2016.

Een aspect dat sinds het NBW deel 17 ook steeds goed wordt opgevolgd is de vertegenwoordiging van een voldoende aantal vrouwen. De geschiedenis was tot voor kort immers hoofdzakelijk een geschiedenis van mannen. In de eerste 16 delen van het NBW varieert het aantal vrouwen tussen 1 en 4 %. Sindsdien is dat aantal enorm opgetrokken naar 10, 15 en 20 % en meer. Op de 106 biografieën die in 2015 voor deel 22 bij de redactie zijn toegekomen zijn 25 lemmata of 23,5 % biografieën van vrouwen. Hiermee heeft het NBW het hoogste percentage lemmata over vrouwen vergeleken met om het even welk ander gelijkaardig algemeen biografisch repertorium.

Sinds deel 17 worden ook illustraties opgenomen. Deze worden in eerste instantie gevraagd aan de auteurs. Hierbij worden bepaalde gespecialiseerde beeldarchieven ingeschakeld zoals het Letterenhuis in Antwerpen, KADOC, het Liberaal Archief, Amsab e.d. Eind 2015 zijn er voor 50 van de 106 lemmata - voorzien in deel 22 - reeds illustraties voorhanden. Voor een tiental figuren uit een ver verleden zijn er hoogstwaarschijnlijk geen illustraties te vinden.

De Commissie van het NBW en de redactiesecretaris staan in voor een nauwkeurige kwaliteitscontrole van alle bijdragen. Dat gebeurt in de commissievergaderingen maar ook ad hoc. In sommige gevallen worden externe experts geraadpleegd. Het NBW werkt daarbij nauw samen met het Rijksarchief.

Nationale samenwerking

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ICSU (International Council for Science). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

De Belgische wetenschappelijke comités werken onder voogdij van de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB) en de KVAB, gecoördineerd door RASAB. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast secretarissen van beide academiën, aangevuld met één vertegenwoordiger van elke Klasse.

Activiteiten

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd. In 2015 gebeurde dit in februari, juni en november.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor het organiseren van evenementen (zie lijst externe evenementen). Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen, zoals de jaarlijkse Kristalgroeiwedstrijd voor middelbare scholen, de jaarlijkse themadag van het Nationaal Comité voor bodemkunde en de tweejaarlijkse PhD-day van het Nationaal Comité voor Wiskunde.

RASAB beheert ook het jaarlijkse budget van de Nationale Comités en hun bijdragen aan de internationale wetenschappelijke unies. In 2015 werden de subsidies voor RASAB, uitgekeerd door Belspo, met 20% gereduceerd. Er werden dus enkele noodzakelijke besparingen ingevoerd. De lidmaatschappen van unies waar de Belgische wetenschappers niet actief zijn, werden opgezegd. Er werd ook gesnoeid in het personeel van RASAB. De normale werking van de Nationale Comités werd behouden.

Lijst van Nationale Wetenschappelijke Comités

- Antarctisch Onderzoek
- Astronomie
- Biochemie en Moleculaire Biologie
- Biologische Wetenschappen
- Biomedical Engineering
- Biofysica
- Bodemwetenschappen
- Kristallografie
- Fysica
- Fysiologie and Farmacologie
- Geodesie en Geofysica
- Geografie
- Geologische Wetenschappen
- Logica, Geschiedenis en Filosofie van de Wetenschappen
- Mechanica
- Microbiologie
- Oceanologie
- Psychologische Wetenschappen
- Quaternair Onderzoek (BELQUA)
- Radio-Elektriciteit
- Ruimte-onderzoek
- Scheikunde
- International Geosphere-Biosphere Programme
- Wiskunde

Lijst van de Internationale Wetenschappelijke Unies

- Committee on Space Research (COSPAR)
- International Astronomical Union (IAU)
- International Geographical Union (IGU)
- International Geosphere-Biosphere Programme (IGBP)
- International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE)
- International Mathematical Union (IMU)
- International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM)
- International Union for Quaternary Research (INQUA)
- International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB)
- International Union of Biological Sciences (IUBS)
- International Union of Crystallography (IUCr)
- International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG)
- International Union of Geological Sciences (IUGS)
- International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS),
    - Division of History of Science and Technology (IUHPS-DHST)
    - Division of Logic, Methodology and Philosophy of Science (IUHPS-DLMPS)

- International Union of Microbiological Societies (IUMS)
- International Union of Pharmacology (IUPHAR)
- International Union of Physiological Sciences (IUPS)
- International Union of Psychological Science (IUPsyS)
- International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB)
- International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)
- International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP)
- International Union of Radio Science (URSI)
- International Union of Soil Sciences (IUSS)
- International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM)
- Scientific Committee on Oceanic Research (SCOR)
- Scientific Committee on Solar-Terrestrial Physics

Internationale samenwerking

Internationale uitwisselingen dankzij bilaterale overeenkomsten

In 2015 ontving de KVAB 6 aanvragen voor wetenschappelijke uitwisselingen. Drie Vlaamse wetenschappers bezochten een collega in het buitenland, twee nominaties werden niet aanvaard door de buitenlandse academie wegens gebrek aan financiële middelen, één uitwisseling werd geannuleerd wegens ziekte.

Deze uitwisselingen werden voornamelijk gebruikt voor het opstarten van nieuwe samenwerkingen, het bespreken en publiceren van resultaten van bestaande samenwerkingen en voor het uitwisselen van expertise.

Uitwisselingen Vlaamse wetenschappers

Italië

25-29/05/2015 en 16-19/06/2015
Bezoek van prof. Giovanni Samaey (KU Leuven) aan prof. Lorenzo Pareschi en prof. Giacomo Dimarco (University of Ferrara).
Onderzoeksdomein: Computerwetenschappen
Doel: uitwisseling van expertise en bespreking van de mogelijkheden tot samenwerking
Resultaten:

- Vergelijking van onafhankelijk ontwikkelde methodes voor variantiereductie en combinatie van deze methodes tot een verbeterde methode
- Implementatie en testen van de nieuwe methode tijdens het tweede bezoek
- Publicatie van het werk in het najaar
- Planning van volgende stappen in deze nieuwe samenwerking

Frankrijk

8-12/06/2016
Bezoek van prof. Tina Kyndt (UGent) aan Dr. Diana Fernandez (Institut de recherche pour le développement (IRD), Montpellier).
Onderzoeksdomein: Moleculaire biotechnologie
Doel: bespreking van gezamenlijk onderzoeksproject en voorbereiding van publicaties
Resultaten:

- Vergelijking en interpretatie van de resultaten van gezamenlijke experimenten
- Opstellen van een draft voor een gezamenlijke publicatie
- Presentaties over het onderzoek in beide onderzoeksgroepen

- Bespreking van de nieuwe onderzoeksvoorstellen en financierings-mogelijkheden voor een verdere samenwerking

Oostenrijk

10-17/08/2015
Bezoek van prof. Dorien Van De Mieroop (KU Leuven) aan Dr. Marlene Miglbauer (University of Applied Sciences Wiener Neustadt).
Onderzoeksdomein: Sociolinguïstiek en -pragmatiek
Doel: opstarten van een gezamenlijk onderzoek rond 'narrative digressions', met het oog op een gezamenlijke publicatie
Resultaten:
- Bestudering van een dataset en bijsturing van de onderzoeksvraag
- Eerste aanzet tot het in kaart brengen van het generisch narratief
- Plannen voor een publicatie in het najaar

RASAB

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academiën, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

EASAC

Deelname Council meeting op 20-21/5 in Amsterdam en 19-20/11 in Smolenice (Slovakije): Prof. Freddy Dumortier

Vertegenwoordiging in permanente adviescommissies:
- Energy Steering Panel: Jan Kretzschmar (KTW)
- Smart Villages Reference Group: Jan Kretzschmar (KTW)

Experten genomineerd door de KVAB in werkgroepen van EASAC in 2015:
- Electricity Storage: William D'Haeseleer (KTW) en Jan Desmet (UGent)
- Sustainable Forests: Reinhard Ceulemans (KNW)
- Circular Economy: Egbert Lox (KTW)

ICSU

Vertegenwoordiging in permanente adviescommissies:
- Smart Villages Reference Group: Jan Kretzschmar (KTW)

CAETS

CAETS (Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) is de wereldvereniging van ingenieursacademies. De KVAB was vertegenwoordigd op de algemene vergadering ervan in New Delhi, India, in oktober 2015, door Achiel Van Cauwenberghe. Aansluitend was er een groots opgezette conferentie "Pathways to sustainability: Energy, Mobility and Healthcare Engineering", waarop KTW-lid Pascal Verdonck een gewaardeerde voordracht heeft gegeven over "Health technology and medical device technology as drivers for an innovative healthcare" (de enige Belgische bijdrage).

ALLEA

Vertegenwoordiging in de Permanent Working Group:

- Science and Ethics: Els Van Damme (KNW)

Bespreking

Sinds 2010 gebruiken de Belgische academiën, op initiatief van de KVAB, hun unieke ligging op wandelafstand van de Europese instellingen, om via de Europese federaties de invloed van academiën op het Europese beleid te verhogen. Hiervoor hebben zij een verbindingskantoor opgericht, onder coördinatie van RASAB, dat gezamenlijk bestuurd wordt door de KVAB en de ARB.

Dit verbindingskantoor heeft in de voorbije jaren hoofdzakelijk voor de federatie EASAC gewerkt, dat wetenschappelijke adviezen geeft aan het Europees beleid binnen de domeinen energie, biowetenschappen en milieu. Via EASAC kan ook de KVAB wegen op het Europese beleid in deze domeinen. In 2015 werd hierin een grote stap vooruit gezet, door de oprichting van het Scientific Advice Mechanism in de Europese Commissie, waarin een belangrijke rol is weggelegd voor de Europese academiën (https://ec.europa.eu/research/sam/index.cfm?pg=about). Het verbindingskantoor van RASAB is één van de initiatoren van de huidige samenwerking tussen academiën en de Europese Commissie en heeft belangrijke input geleverd voor de ontwikkeling van de Scientific Advice Mechanism.

De Europese Commissie heeft eveneens een budget van € 6.000.000 voorzien in het H2020 programma, bedoeld voor een betere samenwerking tussen de verschillende netwerken van academiën, met als doel meer geïntegreerd en interdisciplinair beleidsadvies. De KVAB, die zelf interdisciplinair is in haar structuur en haar activiteiten, maakt deel uit van de 'Project Review Group' van EASAC en heeft via deze weg zeggenschap in het ontwerp en de strategie van het consortium van academienetwerken.

De federaties kunnen ook gebruik maken van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats. Hiervan wordt dankbaar gebruik gemaakt, niet alleen door de vaste partner EASAC, maar tevens door andere federaties zoals ALLEA en Euro-CASE.

In Memoriam

Karel BUFFEL (28 juni 1923 – 12 februari 2015)

Erelid van de Klasse van de Natuurwetenschappen

Klop, klop... Binnen, wat kan ik voor u doen?

Bij de eerste kennismaking zat Professor Buffel in een klein bureautje met een zwak lichtje van hoogstens 40 W en verscholen achter stapels boeken in een rookgordijn van zijn smeulende sigaar. Daar zat dus een echte wetenschapper. Opvallend was zijn belangstelling voor een student die plantenfysiologie wilde doen en hij begon uitvoerig te vertellen over de extractiepogingen van het auxine A van Kögl, waar hij steevast in geloofde. Urine bleek een goede bron te zijn om dat plantenhormoon terug uit op te zuiveren. Hij gidste mij door het laboratorium naar een verduisterd lokaaltje met een sterke "parfum" waar 2 laboranten volop bezig waren met urine-extracties in de hoop om voldoende actieve verbinding te isoleren. Ik kan mij de etherdampen vermengd met urinegeurtjes nog levendig herinneren. Aan afzuigkappen werd in die tijd nog niet zoveel aandacht besteed. Bovendien moest het werk bij voorkeur gebeuren bij gedempt licht om foto-oxidatie te voorkomen. De geïsoleerde fracties werden dan getest in de Avena-krommingstest die gebruik maakt van coleoptieltjes van haver. Na decapitatie van de in donker opgegroeide coleoptieltjes, werden kleine agarblokjes met extractfracties eenzijdig toegediend. Na een groeiperiode in de donkere kamer konden de actieve fracties gedetecteerd worden via de krommingshoek die ontstond door ongelijke groei aan beide zijden van het coleoptiel.

Professor Buffel was letterlijk en figuurlijk een grote professor! In zijn colleges besprak hij haarfijn de kleinste details en drong hij diep door in de materie. Tot het laatste detail begrijpen was voor hem belangrijker dan massa's leerstof erdoor jagen. Hij zorgde ervoor dat wij een degelijke basisopleiding kregen en we moesten ons de leerstof werkelijk eigen maken en zelfstandig verwerken. In die tijd waren er trouwens nog niet zoveel geprogrammeerde practica en we konden dan in het laboratorium onze eigen creativiteit botvieren door zelf te experimenteren. We mochten eigenlijk alles onderzoeken op voorwaarde dat de experimenten betaalbaar bleven. Een mislukt experiment was even belangrijk als een geslaagd, als we tenminste konden verklaren waarom een bepaald proefopzet mislukt was. Hiermee leerden we meestal meer dan bij geprogrammeerde oefeningen.

Het laboratorium plantenfysiologie was één grote ruimte en in die tijd mocht er nog midden in het laboratorium koffie gedronken worden, ook al hingen de fenolkristallen aan het plafond en boven aan de grote vensters. In het midden stond er dus een lange koffietafel en op die wijze hadden we automatisch meer contact met elkaar en konden ook bepaalde problemen in groep besproken worden. Elkaar helpen werd ook

gestimuleerd. Ik herinner mij ook nog de honderden rondjes die we met zijn allen rondom die centrale tafel gelopen hebben om de gestencilde examenvragen te sorteren, want de huidige kopie-en sorteermachines bestonden nog niet. Aan de koffietafel werd uiteraard over koetjes en kalfjes gesproken, maar ook muziek passeerde de revue, zeker als we naar een van de vele concerten geweest waren die er toendertijd door de KULeuven werden georganiseerd. Professor Buffel genoot van klassieke muziek en na een Mozart-concert was hij opgetogen over de "guitige" muziek die misschien onverwacht ook door Mozart geschreven was. Zelf gebruikte ik het laboratorium tijdens de middagpauzes om wat viool te oefenen omdat het daar zo heerlijk klonk. Natuurlijk zorgde ik ervoor te stoppen voordat de grote baas terug was. Eenmaal had hij mij verschalkt door eerder terug te zijn dan gewoonlijk. Zijn bemerking over de gespeelde muziek was dat het nogal Keltisch klonk (was Ierse muziek). Beleefdheidshalve heeft hij echter geen oordeel geveld over de kwaliteit van het spel. Dat was Professor Buffel ten voeten uit: een bescheiden man die nooit iemand wilde kwetsen of tekort doen. Bij de landing van de eerste mens op de maan stelde ik dat de maan veel van zijn romantiek als onbereikbaar hemellichaam verloren had. Zijn antwoord was kort en gevat zoals altijd: misschien werd de aarde nu wel zeer romantisch.

In het onderzoek was hij gebeten door de moeilijkheid om de auxines van Kögl te herontdekken, want sinds de jaren 1940 konden deze producten niet meer geïsoleerd worden. Hij was ten zeerste geërgerd door het feit dat sommige meer oppervlakkige wetenschappers beweerden dat Kögl de structuurformules van de auxines gewoonweg gefantaseerd had. In een boekje dat trouwens door de Academie van Wetenschappen werd uitgegeven, heeft hij deze mensen van antwoord gediend door een verregaande studie van het werk van Kögl te openbaren en hij geeft ook aan dat de aanname van indol-3-azijnzuur als auxine een gemakkelijkheidsoplossing was. Als wetenschapper was hij een zeer integer man en wetenschappelijke eerlijkheid stond hoog in zijn vaandel. Niet de kwantiteit van publicaties was voor hem belangrijk, maar wel de kwaliteit. Professor Buffel was een pure wetenschapper: voor hem ging het om de kennis omwille van de kennis. Wetenschappelijk onderzoek moest nog niet toegepast gericht zijn. Professor Buffel kon ook iedereen verbazen door zijn gigantisch groot geheugen. Hij kon zich bijna de dag herinneren dat er 10 of 15 jaar eerder een infra-rood spectrum van een geïsoleerde component was genomen, en hij kon zich alle piekjes van het spectrum haarfijn herinneren. Zijn infra-rood spectrofotometer was hem heilig en ik herinner mij nog zijn bezorgdheid als de machine alle dienst weigerde. Groot was dan ook de opluchting en zijn gezicht klaarde op als de technieker de stekker in het stopcontact stak. De kuisers hadden die blijkbaar uitgetrokken.

Voor de studenten was hij streng maar rechtvaardig. Een kwotering werd niet zomaar gegeven, maar wel na rijp beraad. Het was een plezier om voor hem te werken. Soms kregen we ook plezantere opdrachten zoals de keer dat hij mij vroeg om 2 tweelingzussen goed te bestuderen om verschillen tussen hen waar te nemen, zodat ze geen fraude konden plegen op het examen. Het was een één-eïige tweeling en ze kleedden zich bovendien perfect identisch. Na grondige studie kon ik niet anders dan rapporteren dat ook ik geen verschillen kon waarnemen. Ik heb hem dan maar

aangeraden om de 2 zussen tezamen op het examen binnen te roepen, hetgeen hij een goede idee vond!

We zullen ons Professor Buffel herinneren als een grote professor, die zeer gemoedelijk was. Hij was een eerlijk en integer man. Wij zijn hem dankbaar voor alles wat wij van hem mochten leren en voor de degelijke opleiding die hij ons gegeven heeft.

Jan M.C. Geuns

Walter Van Gerven (11 mei 1935 – 8 juli 2015)

Erelid van de Klasse van de Menswetenschappen

In elke generatie is er een kostbaar klein aantal, dat uittorent boven de collega's in de gespecialiseerde gebieden van hun werkterrein.

Zij overtreffen hun soortgenoten door oneindig meer actief en communicatief te zijn alsook vindingrijker, creatiever en kritischer, meer innoverend alsook meer aanvurend en aanmoedigend. Hun arbeid verrijkt hun studiegebied en verstevigt de betekenis en de invloed ervan.

Deze personen worden graag en terecht in een uitzonderlijke achting en waardering gehouden.

Zo was Walter Van Gerven en daarom ook, een van de meest, wellicht de meest uitzonderlijke rechtsgeleerde op het gebied van de algemene rechtsleer en het Europees recht. Een doctoraat h.c. in Gent en in Leiden bevestigen dat.

Verwacht niet van mij dat ik het curriculum vitae van wijlen onze confrater in herinnering ga brengen. Het wordt veeleer een zoektocht naar deze veelgelaagde – ik gebruik zijn eigen terminologie – persoonlijkheid.

In de overigens controversiële theorie van Thomas Carlyle (*On Heroes*) vermeldt hij zes types van great men, waaronder de dichters en de literatoren, maar hij laat na lawyers te vermelden, die nochtans bij uitstek agents of peaceful change zijn. En precies dat was Walter Van Gerven in grote mate.

"*La valeur n'attend pas le nombre des années*" (Corneille). Op 27-jarige leeftijd geaggregeerde van het hoger onderwijs, en meteen docent te Leuven. Het Algemeen deel over het privaatrecht schreef hij toen hij pas 33 was en op de leeftijd van 42 werd hij lid van onze Academie, op 56 Voorzitter!

In onze Academie – en ook nog in twee andere Academiën (KNAW en Academia Europaea) – voelde hij zich best thuis. Hij zou hier bij ons niet minder dan 11 mededelingen doen.

Het Recht was Van Gerven als het ware op het lijf geschreven of zoals hij zelf schreef "*het recht is een leven waard*". Hij heeft het recht steeds ervaren als een brede mantel voor de samenlevingsopbouw en niet als een benauwend korset dat elk menselijk handelen reglementeert.

Voor hem was het Recht een discursieve grootheid d.w.z. een zich voortdurend ontwikkelend discours.

De eeuwenoude spanning tussen Recht en Gerechtigheid, die reeds schitterend vertolkt werd door Sophocles' *Antigone*, heeft hem zonder twijfel getekend.

Sinds het Romeinse recht wordt de vraag gesteld of het Recht Wetenschap (Ulpianus) dan wel Kunst (Celsus) is. Zonder twijfel was van Gerven van oordeel dat Recht beide is. Of om het met Cleveringa te zeggen: "*Het is een wetenschap met kunst gekroond*".

Inderdaad, Walter Van Gerven was de man van en/en en niet van of/of. Hoe dikwijls hoorden wij hem niet zeggen enerzijds maar ook anderzijds. Hij behoorde dus zeker niet tot de onehanded lawyers waar President Harry Truman naar zocht. Het recht is een en al nuance, wat verklaart waarom multiple choice examens totaal ongeschikt zijn voor het Recht!

Hij was een echte leermeester, die de kerntaken van het professoraat steeds met grandeur wist te realiseren: doceren en opleiden, jonge mensen bemoedigen en inspireren – hij was o.m. promotor van mijn zoon Matthias – en boeken schrijven.

Wanneer ik zijn indrukwekkende biografie bekijk zou ik moeten zeggen: "*Nullus annus sine libro*". Ik telde meer dan 300 publicaties.

Midden de vele boeken en tijdschriftartikelen gaat mijn voorkeur naar het *Algemeen deel* (1968), *Het beleid van de rechter* (1973), *Hoe blauw is het bloed van de prins* (1984), *Met recht en rede* (1987) en ten tweeden male een *Algemeen deel*, ditmaal gecentreerd op de veelgelaagdheid van het recht.

In dit verband mag gesteld dat hij erin slaagde om de ietwat onnatuurlijke opdeling van het recht in tal van onderscheidene takken te doen ophouden door de onderscheidene grenzen te slechten. Het recht als één en ondeelbaar.

Bij dit alles valt het ook op dat hij bijzonder helder schrijft en onze taal zelfs met een vleugje poëzie weet te hanteren. Hij verkoos het korte rapier en wist nieuwe begrippen taalkundig in te kleden: verkokering, zelfregulering, terughoudende rechtsleer, creatieve rechtspraak leidden een eigen leven onder zijn pen.

Een en ander wordt duidelijk wanneer men weet dat de priester-dichter Anton Van Wilderode zijn leraar in Sint-Niklaas was. En met hem kan hij wellicht ook zoeken naar een vaderland om te beminnen. Maar anders dan Van Wilderode hield hij helemaal niet van "*Kleinstaaterei*" maar vond hij een veel weidser vaderland. In onze jeugd scandeerden wij: "*Europa, Heimat der Zukunft*". Dat was het zeker voor Van Gerven die als eerste advocaat-generaal bij het Hof van Justitie in Luxemburg (1988-1994) baanbrekende conclusies – het waren er 199 – schreef, en nadien de grondslagen is beginnen leggen voor een ius commune in Europa als draagvlak voor een echte Europese samenleving. Voor hem was Europa niet louter een interne markt, maar vooral een gemeenschap van waarden, waarden die vandaag meer dan ooit bedreigd worden!

Onze jarenlange vriendschap was gestoeld op "*Wahlverwandtschaft*". Wij maakten veelal dezelfde keuzes. Dit kan niet beter worden geïllustreerd dan door het feit dat wij beiden van oordeel waren dat de rechter in onze samenleving ook bijdraagt tot de algemene rechtsontwikkeling. Dit zinde wijlen onze confrater, Procureur-Generaal Freddy Dumon, helemaal niet en hij beschuldigde ons ervan dat wij de jeugd perverteerden! Wij hebben toen elkaar getroost met de gedachte dat ook Socrates de jeugd had geperverteerd…

Door een onwaarschijnlijk toeval toen Van Gerven Voorzitter was van de Bankcommissie, en ik tussenkwam in het geding met de Benedetti, waren er enkele luttele contacten waarin ik zijn diepe bezorgdheid om de Rechtsstaat en om de vrijwaring van de Belgische economische belangen mocht ervaren. Hij was ongetwijfeld steeds de H. Augustinus indachtig: "*Neem het recht weg, wat is de staat dan nog anders dan een grote bende rovers*" (*De Civitate*).

Wij mochten hem alhier ervaren als een bijzonder minzame confrater die ondanks zijn "excellence" zeer bescheiden bleef. Kenschetsend was het feit dat hij trachtte een Feestbundel te vermijden, alsook een bijzonder sobere begrafenisplechtigheid wenste.

Uitgerekend vandaag moest aan Walter Van Gerven een zilveren medaille worden uitgereikt. Het mag helaas niet gebeuren. Dit is wat Jean Guitton omschreef als "*le rythme compensatoire de la vie*".

Maar ik herinner mij nog bijzonder goed hoe Van Gerven in 1992 bij het beëindigen van zijn eenjarig voorzittersmandaat pleitte voor een "*kranige emeritus*" als voorzitter van onze Academie. Ik beschouw dan ook de verkiezing van Hubert Bocken als een postume hulde. Hij was trouwens ook de promotor bij het eredoctoraat van Van Gerven !

Ik hoop dat voor zijn echtgenote en zonen de droefenis om zijn heengaan moge plaatsmaken voor de trots die echtgenoot en vader te hebben mogen meemaken.

"*Der Sommer war sehr groß*" (Rilke); maar de twee "*südlichere Tage*" werden hem helaas niet gegund.

En wij treuren om het heengaan van een briljante en charmante confrater. *Sunt lacrimae rerum.*

Op de hoogvlakte van de Europese rechtswetenschap is het veel killer geworden.

Marcel Storme

Jan JONGBLOET (21 februari 1933 – 28 augustus 2015)

Erelid van de Klasse van de Technische Wetenschappen

Vorig jaar vierden we hier nog de 80ste verjaardag van onze confrater Jan Jongbloet. Toen was hij reeds lijdend. Vandaag is hij er niet meer.

Hij werd geboren te Brugge op 21 februari 1933 en is overleden te Gent op 28 augustus 2015.

Ir. Jan Jongbloet is afgestudeerd als burgerlijk bouwkundig ingenieur (Universiteit Gent) en Master of science in management (University of Illinois). Hij was assistent bij prof. Vlerick en volgde een opleiding Operations Research in Birmingham.

Zijn hele professionele loopbaan situeerde zich in de textielindustrie. Van 1961 tot 2004 was hij verbonden aan de NV Vetex in Kortrijk, als directeur, afgevaardigd bestuurder en voorzitter van de Raad van Bestuur. In de textielsector nam hij belangrijke verantwoordelijkheden op. Hij was 27 jaar bestuurder bij de Federatie van de Belgische Textielnijverheid, negen jaar voorzitter van de Belgische Veredelingsindustrie, voorzitter van Centexbel, lid van het adviescomité voor wetenschappelijk onderzoek in textielveredeling bij de British Textile Technology Group, voorzitter van de Association Internationale de Teinture et d'Impression de Textiles, bestuurder bij het Belgisch Instituut voor Normalisatie en het Textiel-Patroonsverbond te Kortrijk en expert bij de United Nations Industrial Development Organisation met zendingen naar Shanghai in 1990 en 1993.

Naast zijn industriële activiteiten zette hij zich in voor maatschappelijke, sociale en culturele doelen. Hij was voorzitter van het Sociaal Centrum aan de Visserij in Gent, bestuurder bij de Nationale Vereniging voor Hulp aan Verstandelijk Gehandicapten en medestichter van de vzw's De Tandem en Kompas.

Jan Jongbloet was lid van CAWET sinds 1993, erelid van CAWET sinds 2002 en erelid van KTW bij de oprichting ervan. Hij was een nauwgezet medewerker bij de totstandkoming van vele CAWET-rapporten. In het bijzonder speelde hij een belangrijke rol als werkgroeplid van rapporten over elektronisch zakendoen in de netwerkeconomie,

industriële innovatie, de doctoraatsopleiding aan de ingenieursfaculteiten en het stimuleren van de belangstelling voor wetenschap en techniek.

Vooral de ouderen onder ons herinneren zich Jan als een rustig en bedachtzaam man, een doorzetter naar wiens weldoordachte ideeën werd geluisterd!

Hij zette zich sterk in voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek en een goede samenwerking tussen de (textiel)industrie en de universiteit (voorzitter CENTEXBEL, Centrum De Groote voor de textielnijverheid).

Hij was zeer sociaal bewogen (gehandicaptenzorg, CAW Gent) en zette zich in voor de groot-Nederlandse samenwerking en de neerlandistiek (o.a. Orde van den Prince). Hij was een bewonderaar van onze Vlaamse meesterschilders (o.a. Jan Van Eyck) en nieuwsgierig naar andere culturen (beslagen wereldreiziger). Hij was enthousiast en sterk, beïnvloed door zijn universitaire opleiding in de USA (University of Illinois, Urbana).
Vaarwel Jan! Je hebt veel bijgedragen tot de ontwikkeling van de techniek (in de textielnijverheid) en in het algemeen tot de toename van welvaart en welzijn in onze maatschappij!

Achiel Van Cauwenberghe

Roland MAES (17 januari 1933 – 25 februari 2015)

Erelid van de Klasse van de Technische Wetenschappen

Confrater Roland Maes werd geboren te Gent op 17 januari 1927 en is er overleden op 25 februari 2015 op de leeftijd van 88 jaar.

Roland was in de eerste plaats een succesvol bedrijfsleider (Bouwbedrijf Maes, Bouw en Immobiliën Maes, Building Hotel Maes) en bestuurder van talrijke vennootschappen. Zijn activiteiten in het bouwbedrijf waren veelzijdig, technisch innoverend en baanbrekend o.a. was hij een voorloper in de prefab-bouw (talrijke schoolpaviljoenen dragen zijn stempel) en in de aanwending van modulaire concepten voor gebouwen. Tevens was hij een pionier van de glijbekisting voor torenbouw(Verseletoren,Deinze,1956).

Hij was voorzitter van de Nationale Confederatie van het Bouwbedrijf, van het Controlebureau SECO en van het Belgian Quality Certification System, ondervoorzitter van het WTCB (Wetenschappelijk en Technisch Centrum van het Bouwbedrijf), de Belgian Construction Certification Association en van het BIN (Belgisch Instituut voor Normalisatie), bestuurder voor het IWONL (thans IWT), VBO, VEV (thans VOKA), GOMOV, SERV, KVK Gent, Prins Albertfonds en raadslid van het Hoger Comité van

Toezicht.

Zijn origineel innoverend talent werd ook in de academische wereld opgemerkt. In 1988 werd hij opgenomen in CAWET (Commissie voor Aanwending van Wetenschappen en Techniek) van de Koninklijke Vlaamse Academie van België (KVAB) voor Wetenschappen en Kunsten en sinds 2009 is hij erelid van de Klasse Technische Wetenschappen (KTW) van dezelfde KVAB.

De leden kennen hem als een innemende en hulpvaardige confrater, die actief deelnam aan de besluitvorming i.v.m. architectuur, civiele techniek en mobiliteit. Hij was een teambuilder, inspirerend en stimulerend, met veel initiatief en durf, motiverend voor medewerkers, betrouwbaar en integer, breeddenkend. Kortom een toonbeeld van "rustige vastheid en sterkte".

Voor ons was hij een efficiënte en onmisbare schakel tussen het bedrijfsleven en de academische wereld. Zijn inbreng was van onschatbare waarde. We zullen hem missen.

Roland, je hebt veel opgebouwd in je leven. Nu mag je rusten.
Het is mooi geweest, het kon niet beter zijn.

Vaarwel Roland en dank voor al het goede dat je ons gaf.

Achiel Van Cauwenberghe

Samenstelling Academie – December 2015

Klasse van de Natuurwetenschappen

Gewone leden:

1. Thys van den Audenaerde D. (1978)
2. Van Montagu, baron M. (1987)
3. Thas J. (1988)
4. Gomes W. (1989)
5. Kühn E. (1990)
6. Schamp N. (1990)
7. Vandekerckhove J. (1990)
8. Hirsch C. (1994)
9. Heyde K. (1996)
10. Jacobs P. (1996)
11. Gijbels R. (1997)
12. Dumortier F. (1998)
13. Kersters K. (1998)
14. Veretennicoff I. (1998)
15. Van Broeckhoven C. (1999)
16. Van Houtte P. (1999)
17. Henriet J.-P. (2001)
18. De Kimpe N. (2003)
19. Waelkens C. (2003)
20. Inzé D. (2005)
21. Van Dyck D. (2006)
22. Vincx M. (2006)
23. Ceulemans R. (2009)
24. Maex K. (2009)
25. Poesen J. (2009)
26. Steels L. (2009)
27. Van Damme E. (2009)
28. Van Maldeghem H. (2009)
29. Backeljau T. (2010)
30. Hofkens J. (2010)
31. Schoofs L. (2010)
32. Swennen R. (2010)
33. Tavernier J. (2010)
34. Van Tendeloo G. (2010)
35. Aerts C.(2011
36. Baets R. (2011)
37. Bogaerts A. (2011)
38. De Mazière M. (2011)
39. Gheysen G. (2011)
40. Martens J. (2011)
41. Peeters F. (2011)
42. Van de Peer Y. (2011)
43. Moens L. (2012)
44. Sevrin A. (2012)
45. Vandenabeele P. (2012)
46. Van Den Broeck C. (2012)
47. Cuyt A. (2013)
48. Neyens G. (2013)
49. Van Lipzig N. (2013)
50. Van Speybroeck V. (2013)
51. Darras V. (2014)
52. De Feyter S. (2014)
53. Van der Linden A. (2014)
54. Binnemans K. (2015)
55. Gijbels I.(2015)

Ereleden:

1. Geukens F. (1958)
2. Maton J. (1970)
3. Peters J. (1970)
4. Gullentops F. (1962)
5. Fiers, baron W. (1973)
6. Smeyers P. (1983)
7. Vanhecke L. (1973)
8. Coomans A. (1978)
9. Bruynseraede Y. (1988)
10. Vermeersch P. (1990)
11. Vanquickenborne L. (1986)
12. De Schryver F. (1989)
13. Van Landuyt J. (1994)

Buitenlandse leden:

1. Allen J. (1991)
2. Bourgain J. (2012)
3. Brandl H. (1992)
4. Claeson T. (2003)
5. Daubechies I. (2011)
6. de Jager C. (1967)
7. De Vincentiis M. (1988)
8. Denucé J. (1983)
9. Dézsi I. (1978)
10. Ebbesen T. W. (2011)
11. Fresco L. (2015)
12. Friedel J. (1993)
13. Fukuoka M. (1986)
14. Halzen F. (2015)
15. Hewish A. (1989)
16. Hirsch P. (1995)
17. Korpel A. (1987)
18. Lehn J.-M. (1990)
19. Liu S. (1990)
20. Martin J. (2011)
21. Masuhara H. (1998)
22. Nasu S. (2002)
23. Nolte R. (2000)
24. Rahmat-Samii Y. (2001)
25. Sato H. (1991)
26. Schuller I. (1998)
27. Smets E. (2012)
28. Spaepen F. (2000)
29. Srivastava H. (1991)
30. 't Hooft G. (1981)
31. Van Doninck W. (2014)
32. Van Marcke E. (1999)
33. Van Swygenhoven H. (2014)
34. Weck M. (1994)
35. Weckhuysen B. (2015)
36. West R. (1981)
37. Zewail A. (2003)

Klasse van de Menswetenschappen

Gewone leden:

1. Peeters T. (1985)
2. Dewachter W. (1986)
3. Witte, barones E. (1988)
4. Steel C. (1989)
5. Willems D. (1989)
6. van Outryve d'Ydewalle, ridder G. (1992)
7. Van Rompuy, baron P. (1994)
8. Bocken H. (1994)
9. Lesthaeghe R. (1996)
10. Simons L. (1997)
11. Verhofstadt-Denève L. (1997)
12. De Dijn H. (1997)
13. Tasmowski L. (1998)
14. Van der Cruysse D. (1998)
15. Clarysse W. (1998)
16. Van Uytfanghe M. (1998)
17. Waelkens, ridder M. (1998)
18. Weyembergh M. (1999)
19. Alen, baron A. (1999)
20. Billiet J. (2001)
21. De Nauw A. (2001)
22. Versluys K. (2001)
23. Foblets, barones M. (2001)
24. Cousy H. (2002)
25. Batens D. (2002)
26. Symoens H. (2003)
27. Cantillon, barones B. (2003)
28. Standaert N. (2003)
29. De Grauwe P. (2004)
30. Maresceau M. (2004)
31. Laureys G. (2007)
32. Boone M. (2008)
33. Wouters J. (2008)
34. Van Damme M. (2009)
35. Vandenbergen A.-M. (2009)
36. Van Goethem H. (2009)
37. Verschaffel L. (2009)
38. Veugelers R. (2009)
39. De Clercq M. (2010)
40. Tollebeek J. (2010)
41. Van Den Berghe L. (2010)
42. Velle K. (2010)
43. Wagemans J. (2010)
44. Bourgeois J. (2011)
45. Buysse A. (2011)
46. Konings J. (2011)
47. Lamberigts M. (2011)
48. Geens K. (2012)
49. Praet D. (2012)
50. Schokkaert E. (2012)
51. Vandorpe K. (2012)
52. Velaers J. (2012)
53. Davidse K. (2013)
54. Deneckere G. (2013)
55. Maes B. (2013)
56. Pauwels C. (2013)
57. Verhetsel A. (2013)
58. Heirbaut D. (2014)
59. Onghena P. (2014)
60. Van Hulle C. (2014)
61. Verhulst S. (2014)
62. Keunen B (2015)
63. Matthijs K. (2015)
64. Mesquita B. (2015)
65. Van Houtte M. (2015)

Ereleden:

1. Vervliet H. (1968)
2. Van Caenegem, baron R. (1974)
3. Van der Wee, baron H. (1977)
4. Krings, baron E. (1981)
5. Huyse L. (1994)
6. Van der Haegen H. (1988)
7. Storme M. (1982)
8. Blanpain R. (1992)
9. Eyskens M. (1988)
10. Dobbelaere K. (1992)

11. De Mey M. (1994)
12. Derolez A. (1992)
13 . Prevenier W. (1985)

Buitenlandse leden:

1. Ahrweiler H. (1981)
2. Andrews N. (2014)
3. Babcock R.G. (2005)
4. Barten A. (1990)
5. Blockmans W. (2004)
6. Blok D. (1990)
7. Burkhard H. (2010)
8. Cadiet L. (2010)
9. Carpi F. (1997)
10. Clarck P. (2015)
11. Cox H. (1989)
12. De Boeck P. (2012)
13. De Vries J. (2003)
14. Dupré L. (1985)
15. Fenik B. (1988)
16. Fontaine J. (1988)
17. Frijhoff W. (2005)
18. Gottwald P. (2005)
19. Haegeman L. (1994)
20. Hooghe L. (2011)
21. Howell M. C. (2015)
22. Jacobs F. (2005)
23. Janssen F. (2004)
24. Kaufmann F.-X. (1991)
25. Lairg, Lord Irvine of (2005)
26. Lerchner G. (1994)
27. Lesger C. (2008)
28. Levelt W. (1999)
29. Ma J. (2010)
30. Mackey W. (1979)
31. Maeijer J. (1983)
32. Markesinis, Sir B. (1990)
33. Mathias P. (1988)
34. McConica J. (1988)
35. McGing B. (2008)
36. Moureau F. (2005)
37. Nijkamp P. (2000)
38. Nowotny H. (2014)
39. Quirk, Sir R. (1975)
40. Schuyt C. (2001)
41. Shetreet S. (2014)
42. Skafte-Jensen M. (1997)
43. Sorabji R. (2008)
44. Stein P. (1991)
45. Stronach D. (1988)
46. Tax P. (1999)
47. Vansina J. (1999)
48. Victor B. (2013)

Klasse van de Kunsten

Gewone leden:

1. Marijnissen R. (1970)
2. Van Gysegem P. (1981)
3. Van de Velde C. (1986)
4. Van Reeth B. (1990)
5. Boenders F. (1991)
6. Coryn R. (1993)
7. Dr. Heyrman H. (1993)
8. D'Haene R. (1993)
9. De Poorter N. (1994)
10. De Keersmaeker A.-T. (1998)
11. Fabre J. (1998)
12. Strauven F. (2000)
13. Van Hove L. (2001)
14. De Jonge K. (2001)
15. Balis A. (2002)
16. De Bondt W. (2003)
17. Elias W. (2003)
18. Stroo C. (2003)
19. Van der Stighelen K. (2003)
20. Delaere M. (2005)
21. Panamarenko (1998)
22. Coninx, baron S. (2004)
23. Robbrecht P. (2005)
24. Van der Stock J. (2005)
25. Buylen M. (2006)
26. Decraemer H. (2006)
27. Van Hee M.-J. (2007)
28. Bergmans A. (2007)
29. Brewaeys L. (2008)
30. Van Kerckhoven A.-M. (2008)
31. De Buck S. (2009)
32. Maes F. (2009)
33. Posman L. (2009)
34. Smets M. (2009)
35. Van der Wee B. (2009)
36. Vermote P. (2009)
37. Delrue R. (2010)
38. Martens M. (2010)
39. Ruyters M. (2010)
40. Vandenbroeck P. (2010)
41. Verschaffel B. (2010)
42. Coomans de Brachène T. (2011)
43. De Keyzer C. (2011)
44. Rathé F. (2011)
45. Bergé P. (2012)
46. Swerts P. (2012)
47. Van Landeghem J. (2012)
48. Vandenabeele L. (2012)
49. Baert B. (2013)
50. Troch F. (2013)
51. Van Parys A. (2013)
52. Vermeersch V. (2013)
53. Borremans M. (2014)
54. de Zegher C. (2014)
55. Henderickx W. (2015)

Ereleden:

1. Devliegher L. (1986)
2. Goris A. (1994)
3. Nivelle A. (1988)
4. Servais R. (1973)
5. Laporte A. (1990)
6. Bekaert G. (1990)
7. Bossuyt I. (1993)
8. Vandereycken R. (1996)
9. Delmarcel G. (1999)
10. Huys B. (1980)
11. Tinel K. (1986)
12. Sabbe H. (1999)
13. Vlieghe H. (1990)

Buitenlandse leden:

1. Châtelet A. (1990)
2. Colomina B. (2009)
3. DaCosta Kaufmann Th. (1997)
4. de Bodt S. (2003)
5. De Jongh E. (1988)
6. Eötvös P. (2014)
7. Erni H. (1973)
8. Fillitz H. (1988)
9. Foucart J. (1991)
10. Frampton K. (2010)
11. Gerszi T. (1992)
12. Goezu A. (1990)
13. Haverkamp-Begemann E. (1984)
14. Hennel-Bernasikowa M. (1995)
15. Hirsch K. (1995)
16. Husa K. (1974)
17. Lachenmann H. (1997)
18. Lasala J. L. (1997)
19. Lebic L. (2004)
20. Marrow J. (1997)
21. Mayer-Meintschel A. (1988)
22. McGrath E. (2003)
23. Neutelings W.-J. (2011)
24. Ottenheym K. (2012)
25. Pollock G. (2015)
26. Roussev S. (2004)
27. Sauerländer W. (1988)
28. Schuijer M. (2008)
29. Spronk R. (2009)
30. Strazza G. (2000)
31. Trémois P.-Y. (1971)
32. Van de Wetering E. (1994)
33. Van Grevenstein-Kruse A. (2010)
34. Von Moos S. (2009)
35. Winner M. (1990)
36. Zhong H. (1992)

Klasse van de Technische Wetenschappen

Gewone leden:

1. Van Cauwenberghe A. (1988)
2. Gelders L. (1989)
3. Kretzschmar J. (1996)
4. Lagasse P. (1996)
5. Vandewalle J. (1996)
6. Leuridan J. (1998)
7. Vanderleyden J. (1998)
8. Van Vaerenbergh I. (1998)
9. Verstraete W. (1997)
10. De Moor B. (2000)
11. Vandamme E. (2000)
12. Van Overschée W. (2000)
13. Berlamont J. (2001)
14. Willems, baron J. (2001)
15. Verhoeven R. (2002)
16. Verstraeten P. (2002)
17. Bossyns L. (2004)
18. Gosselin D. (2004)
19. Michiels L. (2004)
20. Van Landeghem H. (2004)
21. Verdonck P. (2004)
22. Verpoest I. (2004)
23. Van Roost J. (2005)
24. Beazar G. (2006)
25. Belmans R. (2006)
26. D'haeseleer W. (2006)
27. Lox E. (2006)
28. Moldenaers P. (2006)
29. Oosterlinck, baron A. (2006)
30. Tambuyzer E. (2006)
31. Heynen H. (2009)
32. Höfte M. (2009)
33. Malcorps C. (2009)
34. Schoukens J. (2009)
35. Wauters D. (2009)
36. Bernard A. (2010)
37. Fransaer D. (2010)
38. Taerwe L. (2010)
39. Van Walle E. (2010)
40. Wevers M. (2010)
41. Bonte L. (2011)
42. Thienpont H. (2011)
43. Van Campenhout J. (2011)
44. Velge H.-J. (2011)
45. Verbauwhede I. (2011)
46. De Bruycker P. (2012)
47. De Schutter J. (2012)
48. Monard E. (2012)
49. Buelens C. (2013)
50. Hubin A. (2013)
51. Berbers Y. (2014)
52. Delcour J. (2014)
53. Marin G. (2014)
54. Baelmans M. (2015)
55. Keppens G.(2015)

Ereleden:

1. Vandepitte D. (1962)
2. Froment G. (1984)
3. Van Bladel J. (1984)
4. Van den Balck V. (1989)
5. Haemers G. (1992)
6. Meers U. (1992)
7. Van Belle N. (1992)
8. Van Keymeulen J. (1992)
9. Van Remortel J. (1992)
10. Wissaert R. (1992)
11. Gobin R. (1994)
12. Beernaert S. (1995)
13. Naze M. (1995)
14. Depaemelaere J.-P. (1996)
15. Aernoudt E. (1997)
16. Deman J. (1998)
17. Deroo H. (1998)
18. Soens M. (1998)
19. Ulens S. (1988)
20. Van der Perre G. (1988)
21. Beeckman J.-P. (2001)
22. Lenaers R. (2002)

23. De Man H. (1990)
24. Frimout, burggraaf D. (1994)
25. Van Brussel H. (1990)
26. Verbaeten P. (2000)

Buitenlandse leden:

1. Adriaens P. (2012)
2. Bird Robert Byron (1994)
3. Ceder G. (2015)
4. de Hoop Adrianus T. (1997)
5. Desmedt Y. (2015)
6. Ferrero A. (2010)
7. Mareels I. (2010)
8. Monostori L. (2011)
9. Noterdaeme J.-M. (2012)
10. Rabaey J. (2011)
11. Sweldens W. (2011)
12. Vandebroek S. (2010)
13. Van Houten F. (2011)
14. Van Mieghem J. (2015)
15. Van Wassenhove L. (2010)
16. Verriest E. (2012)
17. Waterman R. (2010)
18. Zwaenepoel W. (2010)

Commissies van de Academie

Kandidaturencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Henriet J.-P., bestuurder
Van Dyck D., onderbestuurder
Van Houtte P., aftredend bestuurder
Dumortier F., vast secretaris

De Schryver F. (2014-2016)
Gijbels R. (2015-2017)
Thas J. (2015-2017)
Van Damme E. (2014-2016)
Vinckx M. (2015-2017)

Klasse van de Menswetenschappen:

Velle K., bestuurder
Laureys G., onderbestuurder
Van Rompuy P., aftredend bestuurder
Dumortier F., vast secretaris

Derolez A. (2014-2016)
Dewachter W. (2015-2017)
Van der Cruysse D. (2014-2016)
Verhofstadt-Denève L. (2015-2017)
N. (2016-2018)

Klasse van de Kunsten:

Posman L., bestuurder
Bergmans A.., onderbestuurder
De Buck S., aftredend bestuurder
Dumortier F., vast secretaris

Brewaeys L. (2015-2017)
Coryn R. (2014-2016)
Vandenbroeck P. (2015-2017)
Verschaffel B. (2015-2017)
N. (2016-2018)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Vandewalle J., bestuurder
Verstraeten P., onderbestuurder
Willems J., aftredend bestuurder
Dumortier F., vast secretaris

Höfte M. (2015-2017)
Kretzschmar J. (2015-2017)
Malcorps C. (2015-2017)
Beazar G. (2015-2017)
Gelders L. (2016-2018)

Laureatencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Henriet J.-P., bestuurder
Bocken H., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

Martens J. (2015 -2017)
Peeters F. (2015-2017)
Vandenabeele P. (2015-2017)
Van Maldeghem H. (2015-2017)

Klasse van de Menswetenschappen:

Velle K., bestuurder
Bocken H., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

Billiet J. (2015-2017)
Laureys G. (2015-2017)
Steel C. (2016-2018)
N. (2016-2018)

Klasse van de Kunsten:

Posman L., bestuurder
Bocken H., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

De Bondt W. (2015-2017)
Van der Stighelen K. (2015-2017)
N. (2015-2017)
N. (2015-2017)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Vandewalle J., bestuurder
Bocken H., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

Monard E. (2015-2017)
Vandamme E. (2015-2017)
Van Remortel J. (2015-2017)
Willems J. (2015-2017)

Langlopende Projecten

Adviesraad Contactfora

Kretzschmar J., voorzitter Adviesraad
Bocken H., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris
Leven G. (KAGB)
Bergmans A.
Monard E.
Schamp N.
Tasmowski L.
Van Maldeghem H.
Van Parys A.
Wagemans J.
Lambrecht N., secretaris

Academisch Cultureel Forum

Boenders F., voorzitter
Eyskens M., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris
Vandeweghe W., vast secretaris KANTL
Bocken H., voorzitter KVAB
Vlaminck E., voorzitter KANTL
Buylen M.
Kretzschmar J.
Veretennicoff I.
Beazar G.
Coryn R.
Deroo H.
Gosselin D.
Hirsch C.
Huys B.
Storme M.
Strauven F.
Thys van den Audenaerde D.
Tollebeek J.
Van Caenegem R.
Van der Cruysse D.
Van Hove L.
Vanderstighelen K.
Waelkens C.
Wissaert R.
Witte E.
Serrien E., secretaris

Wetenschappelijke commissie van het Nationaal Biografisch Woordenboek

Waterschoot W., voorzitter
Symoens H., ondervoorzitter
Dumortier F., vast secretaris
Boenders F.
Geboes K. (KAGB)
Musschoot A. M. (KANTL)
Porteman K. (KANTL)
Prevenier W.
Simons L.
Strauven F.
Van der Wee, baron H.
Van de Weghe W. (KANTL)
Van Gorp H. (KANTL)
Velle K.
Witte, barones E.
Willaert F. (KANTL)
Rombaut H., redactiesecretaris

Vlaamse Academische Stem (VLAST)

Bestuur

Eyskens Marc, voorzitter
Dumortier Freddy, schatbewaarder
Vandeweghe Willy, secretaris
Vanneste Marc, administratief secretaris
Beernaert Stan
Brems Hugo
Bruynseraede Yvan
Musschoot Anne-Marie
Van de voorde, baron Aloïs
Waterschoot Werner

Ereleden

Boenders Frans
De Boodt-Maselis Marie-Christiane
De Bruyckere Luc
De Schutter Georges
De Smedt marcel
Duverger Erik
Elias Willem
Jacobs Pierre
Lateur Patrick
Gelders Ludo
Schamp, baron Niceas
Van Gorp Hendrik
Van Hove Luc
Van Landuyt Joseph
van Outryve d'Ydewalle Géry
Van Waeyenberge Piet
Van Wassenhove Johan
Vlaminck Erik
Willaert Frank
Willems Dominique

Leden

Anderson Alan
Badts Hugo
Baes Paul
Beazar Guido
Beddegenoodts Marc
Beek Maggy
Blanken Katja
Boesmans Bart
Bruyninckx Eddy
Cabus-Steens Anne-Marie
Cooreman Louis
Couwenberg Jacques
Danneels Johan
De Brouwer Carlos
Debusscher Armande
Decraene André
De Graeve Bert
Delcourt-Verstraeten André
De Meester Paul
De Nolf Rik
De Schryver Johan
Devisch Noël
De Wachter Marcia
Donck Lieven
Dufresne Luc
Evenepoel Marleen
Fransaer Dirk
Frimout Dirk
Geukens Liliane
Gijbels-Delperdange Hélène
Haegemans Luc
Hens Hugo
Hessmans Luc
Imberechts Janine
Jaspers Michel
Lafaut Noël
Lathouwers Luc
Leekens René
La MeirJeanine
Leflot Jan

Leroy Philippe
Lodeweyckx Magda
Loosen Erik
Luck Lucien
Moerman André
Moortgat Michel
Naze Michel
Notebaert Alexandre
Peeters Alfons
Peeters Willy
Peumans Hugo
Plaitin Benoit
Proesmans Jan
Smets Urbain-Alain
Standaert Jean-Marie
Sterckx Luc
Storme Marcel
Troch Paul
Vanagt Huguette
Van Coppenolle Luc
Vandamme Hugo
Van den Balck Valentin
Vandenplas Robert, F.
Vandeputte Danielle
Vandeputte Gilbert
Van de Steene Boudewijn
Van de Wielle Anna
Van Gorp Gunhilde
Van der Cruysse Jacques
Van Liefferinge Jules
Van Overschée Willy
Van Pottelberge Walter
Van Roost Joost
van Walle Eric
Vanvolsem-Timperman Serge
Vlassenbroeck Walter
Wauters Magda
Woolmore Kevin

Reflectiegroep Energie

Van Vaerenbergh I., voorzitter
Albrecht J.
Beeuwsaert D.
Belmans R.
D'haeseleer W.
De Buck P.
Devogelaer D.
Dufresne L.
Fransaer D.
Gosselin D.
Hens H.
Hirsch C.
Kretzschmar J.
Sterckx L.
Swennen R.
Ulens S.
Van Roost J.
Verschraegen F.

Adviesraad Jonge Academie

Willems D., voorzitter
Symoens H., vice-voorzitter
Thas J.
Vandewalle J.
Vandeweghe W. (KANTL)
Van Hove L.
Van Kerckhoven A.-M.
Dumortier F., vast secretaris
Verstraeten P.
Waelkens C.
Willaert F. (KANTL)
Vanthournout S., beleidsmedewerker

Stuurgroep Wetenschapscommunicatie

Van Goethem H., voorzitter
Samaey G., voorzitter
Aerts C.
Schamp N.
Verschaffel L.
Van Landeghem J.
Van der Stighelen K.
Monard E.
Dumortier F.
Vanderborght B.
Soen V.
Van Rijckegem C.
Franck K.
Vanpaemel G.
Rademaekers I.
Ramakers L.
Deslé B.
Grieten E.
Smeyers E.
Santermans K.
Verkest S.
De Marrée J.
De Meyer K.
Riebbels G.
Moeremans L.
Ratinckx E.
Hautekiet J.
Scheers R.
Segers B., secretaris

Commissie Historische Wetenschappen

Boone M., voorzitter
Van Goethem H., ondervoorzitter
Bourgeois J.
Clarysse W.
De Jonge K.
Deneckere G
Derolez A.
Dumortier F., vast secretaris
Martens M.
Prevenier W.
Simons L.
Strauven F.
Symoens H.
Tollebeek J.
Van Caenegem R.
Van der Stighelen K.
Van der Wee H.
Van de Velde C.
Vandorpe K.
Velle K.
Vlieghe H.
Waelkens M.
Witte, barones E.
Rombaut H., secretaris

Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden

Vanden Broecke S,.voorzitter
Derolez A., vice-voorzitter
N., secretaris
Bracke W.
De Landtsheer J.
De Nave F.
De Schepper M.
De Smet R.
Dumortier F., vast secretaris
Golvers N.
Heesakkers C.
Lamberigts M.
Laureys M.
Papy J.
Peeters H.
Sacré D.
Sué S.
Symoens H.

Forrez R.
Van Houdt T.
Vervliet H.
Tournoy G.
Verweij M.
Waterschoot W.

Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies

Clarysse W, voorzitter
Boiy T.
De Coninck L.
De Groote M.
Delattere A.
Depauw M.
Engels D.
Erdkamp P
Hauben H.
Huys M.
Laes C.
Ma J.
McGing B.
Melaerts H.
Mooren L.
Poblome J.
Saerens C.
Schorn S.
Schepens G
Uytterhoeven I.
Van Beek B.
Vandorpe K.
Van Nuffelen P.
Van Rengen W.
Van Uytfanghe M.
Verreth H.
Waelkens M.
Wouters A.
Zuyderhoek A.
Dumortier F., vast secretaris

Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis

Heirbaut D., voorzitter
Van Caenegem, baron R., ere-voorzitter
Monballyu J., ere-voorzitter
Angelini P.
Avonds P.
Baelde M.
Bauer D.
Bouckaert B.
Christiaens J.
Christiaensen S.
Coppein B.
Coppens C.
Dauchy S.
Decaluwe M.
Debaenst B.
De Koster M.
Delbecke B.
De Ruysscher D.
De Win P.
Forrez R.
Janssens G.
Lesaffer R.
Magits M.
Martyn G.
Oosterbosch M.
Opsommer R.
Put E.
Stevens F.
Symoens H.
Van Den Auweele D.
Van Den Broeck J.
Van Ermen E.
Van Goethem H.
Vanhemelrijck F.
Van Hofstraeten B.
Van Petegem P.
Velle K.
Verboven K.
Verhas C.
Vermeir R.
Vleeschouwers-Van Melkebeek M.
Waelkens L.

Lambrecht D.
Wijffels A.
Wauters B.
Dumortier F., vast secretaris

Commissies voor de Academische Fondsen

O. Callebautfonds

De Octaaf Callebautprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kwaliteitsvoeding, en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld. Deze prijs omvat twee luiken: de gewone prijs kan om de twee jaar toegekend worden voor een studie die betrekking heeft op hoger vermeld domein. Daarnaast kan om de drie jaar een onderzoekskrediet worden toegekend met het oog op navorsing op het hoger aangeduid terrein.

Kersters K.
Thys van den Audenaerde D.
Van Damme E.
Schamp, baron N.,
Dumortier F., vast secretaris

Mgr. J. Coppensfonds

De Jozef Coppensprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van: de geschiedenis van de Leuvense universiteit; de geschiedenis van de Bijbelse exegese; oudtestamentische studies. De prijs wordt om de vijf jaar toegekend.

Lamberigts M.
Steel C.
Symoens H.
Dumortier F., vast secretaris

Mgr. C. De Clercqfonds

De Mgr. Charles de Clercqprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen. Deze prijs wordt om het jaar toegekend.

Lamberigts M.
Steel C.
Symoens H.
Dumortier F., vast secretaris

O. Dupontfonds

Het navorsingskrediet van het Octaaf Dupontfonds is bestemd om fundamenteel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen op het gebied van menselijke en dierlijke fysiologie en fysiopathologie, met toepassing van biotechnologische methoden. De toekenning gebeurt om de twee jaar met beurtrol tussen de Académie royale de Médecine de Belgique (2015), de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (2017), de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (2019), de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (2021), enz.

Ferrant A., vast secretaris van de Académie royale de Médecine de Belgique
Ieven G., Algemeen secretaris van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België
Hasquin H., vast secretaris van de Académie royale de Belgique
Dumortier F., vast secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

E. Duvergerfonds

De Erik Duvergerprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk te bekronen dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 en dat in grote mate steunt op archivalische bronnen. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Cousy H.
Bergmans A.
Symoens H.
Van de Velde C.
Vlieghe H.
Dumortier F., vast secretaris

J. Gillisfonds

De Jan Gillisprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de geschiedenis van het wetenschappelijk denken. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Gijbels R.
Thys Van den Audenaerde D.
Steel C.
Dumortier F., vast secretaris

Mgr. R. Lenaertsfonds

De Mgr. Renaat Lenaertsprijs is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muziekwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Huys B.
Laporte A.
Sabbe H.
Dumortier F., vast secretaris

Mac Leodfonds

De Julius Mac Leodprijs is bestemd voor een verdienstelijk en oorspronkelijk werk op het gebied van de biologie in de breedste zin van het woord en in het Nederlands opgesteld. Deze prijs is bestemd voor studenten aan een universiteit of een inrichting voor hoger onderwijs.

Backeljau T.
Coomans A.
Kersters K.
Kühn E.
Thys van den Audenaerde D.
Vincx M.
Dumortier F., vast secretaris

M.-C. Maselisfonds

De Marie-Christiane Maselisprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kinderpsychotherapie en -psychiatrie. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Buysse A.
De Mey M.
De Rijdt L.
Kristoffersen I.
Vandenbussche I.
Verhofstadt-Denève L.
Dumortier F., vast secretaris

H. Schoutedenfonds

De Henri Schoutedenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de zoölogie. Deze prijs zal om de twee jaar toegekend worden aan een studie over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie der dieren.

Coomans A.
Kersters K.
Thys van den Audenaerde D.
Dumortier F., vast secretaris

H. Vanderlindenfonds

De Henri Vanderlindenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de sterrenkunde. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Bruynseraede Y.
Aerts C.
Waelkens C.
Dumortier F., vast secretaris

F. Van der Muerenfonds

De Floris Van der Muerenprijs is bestemd om oorspronkelijk en voortreffelijk wetenschappelijk werk op het gebied van de musicologie in de breedste zin van het woord te bekronen. Deze prijs wordt om de vier jaar door de Klasse der Kunsten toegekend voor het werk van een navorser, beneden de 40 jaar, dat in het Nederlands geschreven is.

Huys B.
Laporte A.
Sabbe H.
Dumortier F., vast secretaris

P. van Oyefonds

De Paul van Oyeprijs is bestemd om oorspronkelijk onuitgegeven werk te bekronen in voorkeurorde over: veldwerk op het gebied der hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek der protisten of der evertebraten; biogeografie; algemene biologie.

Backeljau T.
Coomans A.
Kersters K.
Kühn E.
Thys van den Audenaerde D.
Vincx M.
Dumortier F., vast secretaris

F. Van Cauwelaertfonds

Het Frans Van Cauwelaert Fonds heeft tot doel Vlaams wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen. Dit zal geschieden door het toekennen van een prijs aan auteurs van Belgische nationaliteit voor een oorspronkelijk, in de regel in het Nederlands gesteld werk van onbetwistbaar wetenschappelijke waarde, hetzij in boekvorm gedrukt of als manuscript aan het Frans Van Cauwelaert Fonds ingezonden.
Deze prijs wordt afwisselend toegekend aan: 1. natuur-, ingenieurs-, wiskundige wetenschappen, 2. morele, rechtskundige, economische en politieke wetenschappen, 3. biomedische wetenschappen, 4. filosofische, taalkundige, geschiedkundige en archeologische wetenschappen.

Van Rompuy H., voorzitter
Billiau A.
Brutsaert D.
Buysse A.
Devoldere L.
Foblets M.-C.
Gheysen G.
Heyde K.
Laureys G.
Monard E.
Peeters T.
Simons L.
Symoens H.
Thas J.
Van Cauwelaert K.
Van Cauwelaert P.
Vandamme E.
Van Damme M.
Vandekerckhove J.
Van Dyck D.
Van Outryve d'Ydewalle, ridder G.
Velaers J.
Dumortier F., vast secretaris
Rombaut H., secretaris

Instellingen onder voogdij van de Academie

Koninklijke Commissie voor Geschiedenis

Bruneel C., voorzitter
De hemptinne T., ondervoorzitter
Vanthemsche G., secretaris-penningmeester
Kupper J.- L., adjunct-secretaris-penningmeester
Cauchies J.-M.
de Moreau de Gerbehaye C.
Demoulin B.
Deploige J.
Duvosquel J.-M.
Janssens G.
Piette V.
Tollebeek J.
Van Goethem H.
Van Loon J.
Velle K.
Yante J.-M.

Ereleden:

De Schryver R.
Goossens J.
Goosse A.
Milis L.
Joris A.
Prevenier W.
van Caenegem, baron R.

Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie

Baiwir E.
Boutier M.-G.
Cajot J., algemeen secretaris
Cauchies J.-M., algemeen voorzitter
De Grauwe L.
Debrabandere F.
Devos M.
Fauconnier J.-L.
Germain J., secretaris Waalse afdeling
Goossens J.
Hanton C.
Kempeneers P.
Lechanteur J.
Leenders K.
Loicq J.
Mariage F.
Marynissen A.
Mennen V., secretaris Vlaamse afdeling
Pierret J. -M.
Renard E., voorzitter Waalse afdeling
Roobaert B.
Vandenberghe R.
Van Keymeulen J.
Van Langendonck W.
Van Loon J., voorzitter Vlaamse afdeling, algemeen voorzitter
Van Nieuwenhuysen P.
Vannieuwenhuyze B.
Willems M.
Wintgens L.

Ereleden:

Counet M.-T.
De Schutter G.
Francard M.
Gaziaux J;-J.
Goosse A.
Ryckeboer H.
Taeldeman J.
Van Osta W.
Van Durme L.
Willemyns R.

Mantou R.

Belgisch Historisch Instituut te Rome

Boone M., vertegenwoordiger KVAB (2013-2017)

Studiecentrum voor de vijftiende-eeuwse Schilderkunst in de Zuidelijke Nederlanden en het Prinsbisdom Luik

Vertegenwoordigers KVAB
N., voorzitter
Delmarcel G.
Stroo C.
Vlieghe H.
Van der Stock J.

Vertegenwoordigers ARB:
Philippot P., ondervoorzitter
Colman P.
Duvosquel J.-M.
Roberts-Jones Ph.
Stiennon J.

Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis

Duvosquel J.-M., directeur

Archief- en Bibliotheekwezen in België

Daelemans F., voorzitter

Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis

N., voorzitter

Union Académique Internationale

Vertegenwoordigers van de Academie:
Steel C.
Van de Velde C.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Van Steirteghem A., voorzitter
Seghers B., secretaris
Ameloot M.
De Houwer J.
D' Hooghe D., juridisch adviseur
Froyen L.
Gillis S.
Van Bendegem J. P.
Van Damme E.
Van Doorslaer S.
Van Geet C.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)
Comité van Toezicht

Willems J., voorzitter
Seghers B., secretaris
Bouillon R.
De ruysscher D.
De Tavernier J.
Janssen P.
Monard E.
Snyders D.
Willems D.

Vlaamse overheid

RICHTING MORGEN
MET WETENSCHAP, TECHNOLOGIE, CREATIVITEIT & INNOVATIE

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN